

WTP – IMPLEMENTATIEPLAN

Zuivelindustrie – pensioenfonds Zuivel
(BPZ)

Versie : Definitief
Datum : 6 mei 2025

Inhoudsopgave

Inleiding.....	5
Leeswijzer	6
1. Inrichting projectorganisatie en besluitvorming	8
1.1 Projectorganisatie BPZ.....	8
1.2 Gerealiseerde mijlpalen	10
1.3 Vervolgstappen tot aan transitie	11
1.4 Besluitvormingsproces implementatieplan	12
2 Risicoanalyses en beheersingsmaatregelen	13
2.1 Risico's en beheersingsmaatregelen	13
2.1.1 Operationele en IT-risico's, oordeel over opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen	13
2.1.2 Wijzigingen bedrijfsprocessen pensioenuitvoerder.....	18
2.1.3 Wijzigingen relatie uitvoerders Appel, CTI, Caceis en bedrijfsprocessen.....	21
2.1.4 Wijzigingen in de governance	24
2.1.5 Wijzigen in de kostenstructuur.....	24
2.2 Oordeel technische uitvoerbaarheid nieuwe pensioenregeling	24
2.3 Uitbestedingsrisico.....	25
2.3.1 Wijze van betrokkenheid transitiepartners	26
2.3.2 Belangrijkste afspraken uitbestedingspartijen.....	26
2.4 Risicoanalyse en beheersing financiële risico's	26
2.4.1 Financiële risico's transitie en beheersingsmaatregelen	26
2.4.2 Financiële en/of economische schokken (scenario's)	27
2.4.3 Vermogenstransitie.....	28
2.5 Juridische en privacy risico's	30
2.6 Concluderend oordeel bestuur, sleutelfunctiehouder risicobeheer t.a.v. risicoanalyses en beheersingsmaatregelen	31
2.6.1 Oordeel bestuur	31
2.6.1 Oordeel sleutelfunctiehouder risicobeheer.....	32
2.6.1 Oordeel toezichthoudende organen	32
3 Data en datakwaliteit	32
3.1 Datakwaliteitsbeleid.....	32
3.2 Beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie.....	33
3.3 Risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie	33
3.4 Complexe dossiers datakwaliteit en beheersingsmaatregelen	34

3.5 Risicobereidheid en toegestane afwijkingen in datakwaliteit.....	34
3.5.1 risicohouding en -analyse.....	34
3.5.2 risicobeoordeling.....	34
3.5.3 kritische data-elementen.....	35
3.5.4 vaststelling van de MTA	35
3.6 Werkzaamheden ter vaststelling van datakwaliteit voor invaren	36
3.7 Werkzaamheden door accountant voorafgaand aan invaarbesluit	37
3.8 Opinies sleutelfunctiehouders	37
3.9 Onderzoek datakwaliteit na invaarmoment.....	38
3.10 Omgang met datakwaliteit na invaren en met TWK's.....	38
4 Invaren.....	40
4.1 Overwegingen om in te varen en invaarmethode.....	40
4.2 Keuze voor spreidingsmethode en spreidingsparameter	42
4.3 Aanwenden vermogen	43
4.3.1 MVEV en reserve operationele risico's	43
4.3.2 Afspraken met betrekking tot compensatie	45
4.3.3 Initiële vulling en uitdeelregels solidariteitsreserve.....	47
4.3.4 Overbruggingsplan en indexatie AMvB	48
4.3.4 Nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	49
4.4 Uitvoering pensioenregeling	50
4.5 Evenwichtigheidskader BPZ.....	51
4.5.1 Inleiding Evenwichtigheidskader BPZ.....	51
4.5.2 Missie, visie, doelstellingen en strategie van BPZ.....	51
4.5.3 Doelstellingen en toetsstenen	53
4.6 Transitiedoelstellingen en kwantitatieve maatstaven.....	54
4.7 Bandbreedtes kwantitatieve maatstaven.....	58
Tabel 1: Boven- en ondergrenzen mediaan scenario.....	62
Tabel 2: Boven- en ondergrenzen pessimistisch scenario.....	62
Tabel 3: Boven- en ondergrenzen optimistisch scenario.....	62
Tabel 4: Boven- en ondergrenzen netto profijt	63
4.8 Toepassing en monitoring	63
4.9 Uitgevoerde gevoeligheidsanalyses dekkingsgraad en rente	63
4.10 Conclusie over evenwichtigheid invaren.....	64
4.11 Evenwichtigheid bij invaardekkingsgraad	65

5 Transitie FTK en overbruggingsplan	66
6 Transitieplan	67
6.1 Besluitvorming transitieplan	67
6.2 Evenwichtigheid transitieplan	68
6.3 Wijze van vaststelling uitvoerbaarheid transitieplan	69
6.4 Toets op conformiteit transitieplan.....	69
6.5 Afwijking transitieplan	69
6.6 Financiële grenzen voorwaardelijk aan transitieplan.....	69
6.7 Afspraken bij overschrijding financiële grenzen transitieplan	69

Inleiding

De pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zuivel en aanverwante industrie (hierna: BPZ) wordt aangepast als gevolg van de invoering van de Wet toekomst pensioenen (hierna: Wtp). De aanpassing van de pensioenregeling is overeengekomen tussen de werkgeversorganisatie NZO (namens de werkgevers die partij zijn bij de COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST INZAKE PENSIOENEN 2021 VOOR DE ZUIVELINDUSTRIE (pensioen cao)) en de vakorganisaties FNV, CNV en De Unie (NZO en vakorganisaties gezamenlijk te noemen: sociale partners).

De afspraken die sociale partners gemaakt hebben, zijn uitgewerkt in het transitieplan. In het transitieplan hebben sociale partners de gemaakte keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenregeling vastgelegd, alsmede de wijze waarop wordt omgegaan met de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Daarnaast bevat het transitieplan de toelichting en de verantwoording van sociale partners waarom zij van oordeel zijn dat sprake is van een evenwichtige transitie. Per 14 oktober 2024 is het transitieplan getekend door sociale partners. Op 14 april hebben sociale partners besloten een bijlage betreffende de evenwichtigheid van de overgang aan het transitieplan toe te voegen.

Sociale partners hebben BPZ de opdracht gegeven de gewijzigde pensioenregeling vanaf 1 januari 2026 uit te voeren en hebben BPZ verzocht de op transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in te vullen in deze pensioenregeling.

BPZ heeft in de bestuursvergadering van 6 mei 2025 besloten de opdracht van de sociale partners te aanvaarden en het verzoek tot invullen in te willigen. Op grond van artikel 150i van de PW heeft BPZ dit implementatieplan opgesteld. In dit implementatieplan is vastgelegd hoe BPZ zich voorbereidt op de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst en op welke wijze BPZ invulling geeft aan de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst, alsmede hoe wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten. Dit implementatieplan is opgesteld conform de good practice 'Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds'.¹

Indien zich naar inzicht van BPZ ingrijpende, onvoorziene omstandigheden voordoen waardoor dit implementatieplan geen accuraat beeld meer geeft, zal BPZ hiervan melding door aan de werkgevers, sociale partners, het belanghebbendenorgaan (hierna: BHO), de raad van toezicht (hierna: rvt) en De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) en zal daarbij aangeven hoe BPZ besluit te handelen.

Dit implementatieplan wordt binnen twee weken na de vaststellingsdatum aan DNB gestuurd. Daarnaast wordt dit implementatieplan op de website van BPZ gepubliceerd ten behoeve van alle deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.

Dit implementatieplan is vastgesteld in de bestuursvergadering van BPZ van 6 mei 2025.

¹ Good practice: inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds. <https://www.dnb.nl/voor-de-sector/open-boek-toezicht/sectoren/pensioenfonds/verzamelpagina-transitie-wet-toekomst-pensioenen/implementatieplan/good-practice-inhoudsopgave-implementatieplan-pensioenfonds/>, online geraadpleegd 13 januari 2025.

Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 Inrichting projectorganisatie en besluitvorming: Het project van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling vereist overleg en instemming tussen verschillende partijen. In dit hoofdstuk is het gevolgde proces en de wijze waarop de verschillende partijen zijn betrokken bij de besluitvorming van het project toegelicht.
- Hoofdstuk 2 Risicoanalyses en beheersingsmaatregelen: In dit hoofdstuk zijn de risico's ten aanzien van de transitie van de pensioenregeling besproken. Hierbij is ruim aandacht voor de IT-risico's (bij de uitvoeringsorganisatie) en beheersing van de IT-risico's voor, tijdens en na de transitie. In dit hoofdstuk is het voorlopige oordeel van het bestuur over de uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling beschreven en zijn de rollen van het intern toezicht bij de besluitvorming toegelicht.
- Hoofdstuk 3 Data en datakwaliteit: Voor de juiste uitvoering van pensioenadministratie, beleggingen en uitkeren van pensioenen is datakwaliteit van vitaal belang. Juiste datakwaliteit stelt BPZ in staat haar kerntaak uit te voeren en helpt het voorkomen van afgeleide risico's die zich voor kunnen doen als resultante van het niet behalen van het vereiste niveau van datakwaliteit. Dit hoofdstuk gaat nader in op de datakwaliteit rondom de transitie.
- Hoofdstuk 4 Invaren: In dit hoofdstuk is beschreven waarom en het hoe van het invaren op hoofdlijnen gaat verlopen.
- Hoofdstuk 5 Transitie FTK: In dit hoofdstuk is de besluitvorming van het bestuur BPZ om niet gebruik te maken van het transitie FTK samengevat.
- Hoofdstuk 6 Transitieplan: In dit hoofdstuk wordt het besluitvormingsproces rondom de vaststelling van het transitieplan beschreven en wordt ingegaan op de wijze waarop evenwichtigheid, uitvoerbaarheid, wettelijke conformiteit en financiële grenzen zijn vastgesteld.

Omwille van de leesbaarheid wordt in dit implementatieplan diverse malen gebruik gemaakt van de volgende afkortingen:

ABTN: actuariële en bedrijfstechnische nota
AFM: Autoriteit Financiële Markten
AP: Autoriteit Persoonsgegevens
APS: Achmea Pensioenservices
BHO: belanghebbendenorgaan
BPZ: Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Zuivel en aanverwante industrie
CTI: Columbia Threadneedle Investments
DNB: De Nederlandsche Bank
DRI: deelnemerrisico-indicatoren
DVO: dienstverleningsovereenkomst
ERB: eigenrisicobeoordeling
FTK: Financieel Toetsingskader
KDE: kritieke data-elementen
MTA: maximale toegestane afwijking
MVEV: minimaal vereist eigen vermogen
PPV: persoonlijke pensioenvermogens
PUO: pensioenuitvoeringsorganisatie
ROR: reserve operationele risico's
RSA: risk self assessment
rvt: raad van toezicht
SFH: sleutelfunctiehouder
SLA: Service Level Agreement
TOM: Target Operating Model
TWK: terugwerkende kracht
UPA: Uniforme Pensioenaangifte
URM: uniforme rekenmethodiek
Wtp: Wet toekomst pensioenen

1. Inrichting projectorganisatie en besluitvorming

Ten behoeve van een integere en beheerste implementatiefase heeft BPZ een projectorganisatie ingericht. De projectorganisatie is op hoofdlijnen beschreven in paragraaf 1.1. Vervolgens is in paragraaf 1.2 een overzicht van de belangrijkste mijlpalen in aanloop naar het transitiemoment opgenomen. In de paragrafen 1.3 en 1.4 zijn de vervolgstappen tot aan de transitie en het besluitvormingsproces over het implementatieplan samengevat.

1.1 Projectorganisatie BPZ

Projectplan

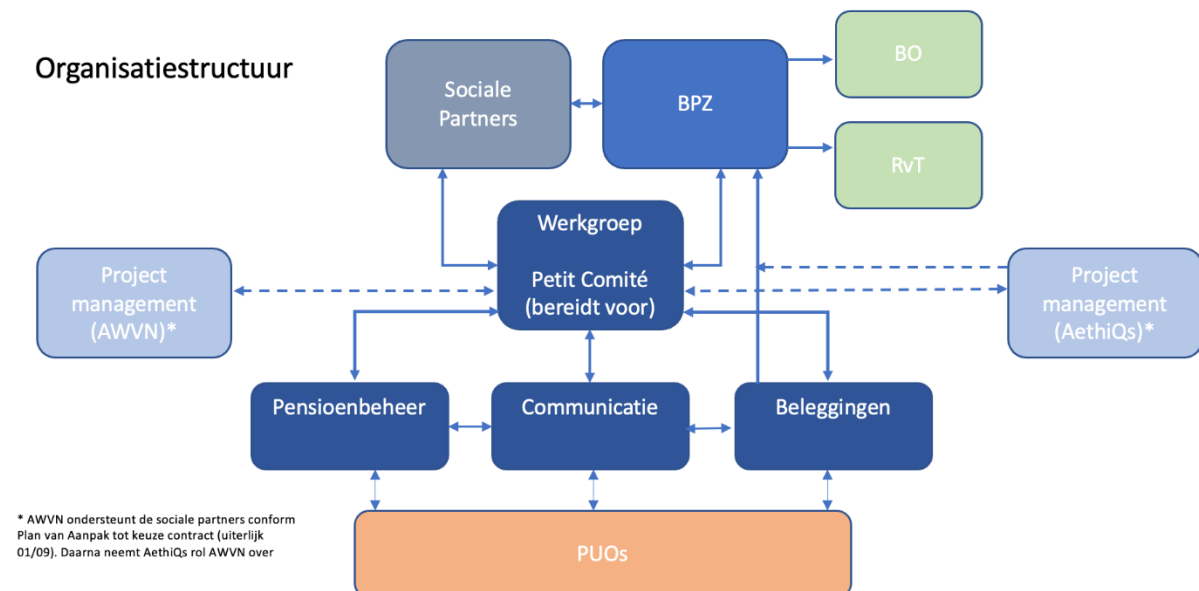
BPZ heeft ten behoeve van de transitie een projectorganisatie ingericht. Op 30 augustus 2023 heeft BPZ het projectplan vastgesteld.

Het projectplan bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Belangrijkste doelstellingen van het Wtp-project;
- Taak en scope van de projectorganisatie, uitgangspunten en randvoorwaarden;
- Projectgovernance;
- Aanpak en mijlpalenplanning transitieplan;
- Belangrijke beslismomenten;
- Wtp-risico's en wettelijke termijnen.

Projectgovernance

In de eerste fase van het project (2022 tot en met Q1 2024) is de projectorganisatie als volgt ingericht.

Figuur 1.1: Organisatiestructuur Wtp-project BPZ

Het projectmanagement is uitgevoerd door AWWN (later AethiQs) ter ondersteuning van sociale partners en door AethiQs ter ondersteuning van BPZ. De organisatiestructuur van BPZ is uitgebreid met twee organen ten behoeve van het project: de Werkgroep en het voorbereidende petit comité.

De taakverdeling tussen de organen is op hoofdlijnen als volgt:

- De activiteiten ter voorbereiding op keuzes over de regeling, invaren, compensatie etc. worden via het petit comité geleid naar de werkgroep en sociale partners voor besluitvorming.
- De activiteiten ter voorbereiding op keuzes rond opdrachtaanvaarding, het implementatie- en communicatieplan etc. worden via de reguliere kanalen van het fonds geleid naar het bestuur van BPZ voor besluitvorming.
- Het petit comité is de schakel tussen de werkgroep en de sociale partners aan de ene kant en het fonds aan de andere kant, die essentieel is in de iteraties om te komen tot evenwichtige en uitvoerbare keuzes onder de Wtp.

De taakomschrijving van de verschillende rollen binnen de projectstructuur is weergegeven in de onderstaande figuur:

Rol	Taakomschrijving
Lid werkgroep / petit comité	Voorbereiding besluitvorming
BPZ bestuurslid	(Voorbereiding) besluitvorming, regisseren van inhoudelijk bijdrage externe adviseurs, uitvoerders
Projectmanager <u>AethiQs</u>	Projectmanagement, schrijven van beslisnota's, schrijven van transitie- en implementatieplan.
Bestuursbureau – ondersteuning	Inhoudelijke toets van op te leveren stukken, 2 ^e penvoerder op te leveren beslisnota's en zijlicht op transitie- en implementatieplan
Risicomanager 2 ^e lijn	Toets proces, review vanuit 2 ^e lijn op besluitvorming
Externe adviseurs	Inhoudelijke argumentatie en onderbouwing leveren, uitwerken scenario's en analyses

Figuur 1.2: Taakomschrijving van de verschillende rollen binnen de projectstructuur

In de latere fase van het project (vanaf Q2 2024) heeft de voorbereiding van de besluitvorming plaatsgevonden door het bestuursbureau, daarbij ondersteund door externe adviseurs (WTW en schrijvers en projectmanagement voor het communicatie- en implementatieplan).

Projectoverleggen

In de eerste fase van het project (tot en met Q1 2024) vonden de volgende overleggen plaats:

- Maandelijks overleg van het petit comité (met daarin fonds en sociale partners). Het petit comité doet voorstellen aan werkgroep voor de regeling, compensatie en verdeling van het vermogen bij invaren.
- Kwartaaloverleg van de werkgroep om voorlopige keuzes ter besluitvorming voor te leggen aan de sociale partners.
- Maandelijkse vergaderingen van het BPZ-bestuur om voorlopige en uiteindelijke definitieve besluiten te nemen op onderwerpen die in haar bevoegdheden vallen, na raadpleging (en instemming) van fondsorganen.
- Voorstellen die naar het Petit Comité gaan worden afgestemd met het BPZ-bestuur.

In de tweede fase van het project (vanaf Q2 2024) zijn de voorstellen via het bestuursbureau, daarbij ondersteund door de externe adviseurs, rechtstreeks ingediend in het bestuur. Bij het voorbereiden van de Wtp-documenten is steeds een linking pin van het bestuur als eindverantwoordelijke betrokken. Het bestuur overlegt maandelijks en waar nodig vaker over de Wtp-onderwerpen. De overlegstructuren concentreren zich steeds rondom een afgebakend onderwerp zoals de partiele indiening datakwaliteit, risicohouding en beleggingsbeleid en pensioenregeling alsmede de

onderwerpen evenwichtigheid en invaren (voor een overzicht zie paragraaf 1.3 gerealiseerde mijlpalen). Aangezien een belangrijk deel van het Wtp-project de operationele en IT-uitvoering betreft, vindt intensief overleg plaats met uitvoeringsorganisatie Appel en de partijen in de vermogensbeheerketen (Columbia Threadneedle Investments (CTI) en Caceis). In hoofdstuk 2 van dit implementatieplan is nader ingegaan op de Wtp-processen bij Appel en de vermogensbeheerketen, de ontwikkeling van het Wtp-project en de wijze waarop BPZ het project monitort en uiteindelijk het oordeel velt over de (IT-)uitvoerbaarheid door Appel.

1.2 Gerealiseerde mijlpalen

De belangrijkste mijlpalen uit het transitietraject tot aan de implementatiefase zijn als volgt:

Mijlpaal	Product	Datum	Betrokkenen
Voorbereiding			
	Projectplan Wtp	30 augustus 2023	Bestuur, sociale partners, BHO, rvt
	Transitie FTK	28 februari 2024	Bestuur, BHO, rvt
Risicohouding en beleggingsbeleid			
	Risicopreferentieonderzoek	12 januari 2023	Bestuur, BHO, rvt
	Vaststellen risicohouding	17 september 2024	Bestuur, BHO, rvt, SFH's actuarial, risicobeheer en audit
	Partiële indiening risicohouding inclusief SAA SPR en toedeelregels beleggingsrendement	20 september 2024	Bestuur, BHO, rvt, SFH's actuarial, risicobeheer en audit
Contract			
	Principebesluit contractkeuze	2 juli 2024	Sociale partners
	Concept Transitieplan	Juli 2024	Sociale partners
	Definitief transitieplan	14 oktober 2024	Sociale partners
	Communicatie transitieplan	28 november 2024	Bestuur
	Vaststellen bijlage op transitieplan	14 april 2025	Sociale partners
	Partiële indiening regeling	23 december 2024	Bestuur, BHO, rvt, SFH's actuarial, risicobeheer en audit

Mijlpaal	Product	Datum	Betrokkenen
Datakwaliteit	Partiële indiening datakwaliteit	2 april 2024	Bestuur, BHO, rvt, SFH's actuarial, risicobeheer en audit
Invaren			
	Transitie-effecten per cohort	17 december 2024	Bestuur, BHO, rvt, SFH's actuarial, risicobeheer en audit
	Evenwichtigheids(kader)	6 mei 2025	Bestuur, BHO, rvt, SFH's actuarial, risicobeheer en audit
	Communicatieplan	15 april 2025	Bestuur, BHO, rvt, SFH risicobeheer
	Vaststellen regeling en opdrachtaanvaarding	6 mei 2025	Bestuur
Risicobeheersing			
	Wtp risico's vaststellen (zie Hoofdstuk 2)	29 augustus 2024 en 25 november 2024	Bestuur, SFH Risicobeheer
	Transitie ERB	6 mei 2025	Bestuur, SFH Risicobeheer

Tabel 1.1: Overzicht met belangrijkste mijlpalen tot implementatiefase

In bovenstaande tabel staan de stappen die er gezet zijn tot indiening van het implementatieplan. Op 25 november 2025 is het bestuur voornemens het finale go/no go besluit te nemen afhankelijk van de voortgang van de implementatie bij Appel en uiteraard onder voorbehoud van de verkregen 'verklaring' van DNB.

1.3 Vervolgstappen tot aan transitie

Na de besluitvormingsfase dient dit implementatieplan vastgesteld te worden. Het besluitvormingsproces dat hiervoor is doorlopen is toegelicht in paragraaf 1.4. Dit implementatieplan wordt, tezamen met het invaardossier ingediend bij DNB.

In de periode tot aan het transitiemoment per 1 januari 2026 worden de onderstaande vervolgstappen uitgevoerd:

- Periodieke monitoring van de voortgang van de implementatie bij het fonds en bij uitbestedingspartijen.
- Bij Appel wordt specifiek gemonitord op de inrichting van de Wtp-pensioenadministratie, inclusief de koppelingen tussen de pensioen- en vermogensbeheeradministratie.

- BPZ beoordeelt de te ontvangen testrapporten van het generieke referentiemodel, de specifieke inrichting van de digital twin voor BPZ en testresultaten van AxyLife.
- Opvragen van aanvullende assurance indien benodigd (naar aanleiding van verdere invulling).
- Voorbereiden en uitvoeren van transitiecommunicatie.
- Voorbereiden in uitvoering nemen van de nieuwe pensioenregeling.
- Voorbereiden invaren, uitvoeren invaren, nazorg invaren.
- Opstellen/actualiseren en vaststellen van fondsdocumentatie (ABTN, pensioenreglement, uitvoeringsovereenkomst, datakwaliteitsbeleid, beleggingsbeleid).
- Aanpassen beheersingskaders op nieuwe pensioenregeling (ISAE3402 type I, informatiebeveiliging).
- Opstellen nieuwe dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en/of Service Level Agreement-afspraken (SLA afspraken) met uitbestedingspartijen.
- Beheersen datakwaliteit (stay clean) en toetsen datakwaliteit vlak voor het invaarmoment.
- Actualiseren van de Wtp-risicoanalyse zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van dit implementatieplan.
- Transitie allocatie beleggingsportefeuille.
- Evalueren en waar nodig bijstellen actuariële grondslagen voor invaarmoment.
- Evalueren en waar nodig bijstellen beleggingsbeleid.
- Monitoring van de dekkingsgraad en (rente)ontwikkelingen op de financiële markten.

De periodieke monitoring van de uitbestedingspartijen vormen een terugkerend onderwerp op de bestuursvergaderingen van BPZ. Ten aanzien van de Wtp-implementatie bij Appel en CTI en Caceis geeft het bestuur in haar vergadering op 25 november 2025 een formele GO of NO GO af.

1.4 Besluitvormingsproces implementatieplan

Dit implementatieplan is, in aanwezigheid van de rvt besproken en vastgesteld in de vergadering van 6 mei 2025.

Het communicatieplan Wtp, als onderdeel van dit implementatieplan, is als separaat document in de vergadering van 15 april maart 2025 ter goedkeuring voorgelegd aan het BHO en vastgesteld.

Het implementatieplan is ter goedkeuring voorgelegd aan het BHO en vastgesteld in de vergadering van 6 mei 2025.

2 Risicoanalyses en beheersingsmaatregelen

2.1 Risico's en beheersingsmaatregelen

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de invulling van risicomanagement. Conform artikel 18 lid 1 van het Besluit Financieel Toetsingskader (Besluit FTK) dient een pensioenfonds te beschikken over goede administratieve en boekhoudkundige procedures en adequate interne controlemechanismen, stelt het fonds beleid op ten aanzien van de beheersing van te lopen risico's en draagt het zorg voor de uitvoering van dat beleid. Conform artikel 21 van het Besluit FTK voert een fonds een beleid gericht op het beheersen van te lopen financiële risico's en niet-financiële risico's.

BPZ beschikt over een integraal risicomanagement beleid en beoordeelt de risico's en beheersing ieder kwartaal door middel van het Integraal Risicomanagement dashboard. Minimaal eens per drie jaar voert BPZ een eigen risicobeoordeling (ERB) uit. BPZ heeft de ERB in 2025 geactualiseerd. Op 29 augustus 2024 en 25 november 2024 heeft het bestuur van BPZ risicosessies gehouden over de belangrijkste Wtp-risico's en beheersing. De sleutelfunctionaris risicobeheer was aanwezig bij de sessie van 29 augustus 2024. Aanvullend hierop bespreekt het bestuur de actuele Wtp risico's in iedere bestuursvergadering als bijlage bij de voortgangsrapportage. De uitkomst daarvan is opgenomen in de tabellen in dit hoofdstuk.

2.1.1 Operationele en IT-risico's, oordeel over opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen

Wtp heeft een impact op processen en IT en de daaruit voortvloeiende risico's voor continuïteit en betrouwbaarheid. Het bestuur van BPZ heeft de belangrijkste operationele en IT-risico's die optreden als gevolg van de transitie naar het Wtp besproken tijdens een risicosessie d.d. 29 augustus 2024. In de onderstaande tabel zijn de risico's, beheersing en netto risico samengevat. De beschreven risico's vallen als bruto risico buiten de risicohouding van het bestuur, met de genomen beheersmaatregelen vallen de risico's binnen de risicohouding van het bestuur. De risicohouding van het bestuur is laag ten aanzien van alle aspecten van integere en beheerste bedrijfsvoering, zowel intern als in de uitbesteding van taken, de risicohouding van het bestuur ten aanzien van veranderprogramma's zoals de WTP is laag tot midden, de inrichting van het programma dient te voldoen aan eisen van integriteit en beheersing, echter de resultaten van het veranderprogramma kunnen pas aan het einde van het veranderprogramma worden getoetst, waarbij op voorhand geen garanties bestaan. In het licht daarvan heeft het bestuur dan ook fallback scenario's gedefinieerd bij uitloop van het programma of bij noodzakelijke herinrichting van het programma.

Risico	Omschrijving	Beheersing
Projectorganisatie	Het risico dat de uitvoeringsorganisaties (CTI, Caceis, Appel) onvoldoende projectinrichting hebben waardoor de inrichting en implementatie van de nieuwe pensioenregeling niet tijdig of volledig plaatsvindt voor 1-1-2026	1. Aantoonbare projectplannen uitvoeringsorganisaties 2. Periodieke voortgangs- en verantwoordingsrapportage uitvoeringsorganisaties, bv. testrapporten (generiek), digital twin rapportages (BPZ specifiek), uitkomsten internal audits Appel 2025 (testaanpak en testresultaten AxyLife) 3. ISAE3402 en ISAE3000 rapportages 3. Voortgangsoverleggen met bestuur 4. Signalen van toezichthouders
Toezicht	Het risico dat besluitvorming en/of inrichting van de pensioenadministratie (incl. koppeling	1. Overleg/kennisdeling in sector 2. Overleg toezichthouder

	vermogensbeheer) niet tijdig, juist of volledig is als gevolg van wijzigingen/aanvullingen in toezichtsvereisten	
Capaciteit	Het risico dat uitvoeringsorganisatie onvoldoende project resources/IT resources hebben (kwalitatief en/of kwantitatief) om het project tijdig en juist uit te voeren waardoor de implementatiedatum 1-1-2026 niet gehaald wordt	1. Aantoonbare projectplannen uitvoeringsorganisaties 2. Periodieke voortgangs- en verantwoordingsrapportage uitvoeringsorganisaties 3. Voortgangsoverleggen met bestuur
Koppeling Pensioenbeheer- Vermogensbeheer	Het risico dat de rollen en taakverdeling tussen de uitvoeringsorganisaties CTI, Caceis, Appel niet volledig en/of juist zijn vastgelegd waardoor proces m.b.t. stortingen en onttrekking van vermogens, rendementsberekeningen niet conform opzet plaatsvinden	1. Tripartite afspraken, Target Operating Model (TOM)/vastlegging proces (door Appel) 2. Testplannen 3. Periodiek overleg met uitvoeringsorganisaties
Fallback	Het risico dat de Wtp-regeling niet op tijd gereed is en dat een fallback niet tijdig in werking kan treden	1. Getrapte overgang FTK-Wtp 2. Digital twin Appel/Lumera 3. Fallback scenario vastgelegd met Appel
Functionaliteit	Het risico dat Lumera onvoldoende requirements gedefinieerd heeft/onvoldoende architectuur waardoor de regeling van het pensioenfonds niet tijdig, juist of volledig kan worden geadministreerd per 1-1-2026	1. Projectplanning/milestones Appel/Lumera 2. Aanwezigheid van een inzicht in IT-beleid en changemanagement van uitvoeringsorganisatie (Appel/Lumera) 3. Inzicht in sign off criteria op IT requirements
Testen	Het risico dat Lumera onvoldoende testfases in het project/testplan ingebouwd heeft waardoor de productieomgeving niet juist, tijdig of volledig in gebruik genomen kan worden	1. Projectplanning/milestones Appel/Lumera 2. Aanwezigheid van een inzicht in IT-beleid en changemanagement van uitvoeringsorganisatie (Appel/Lumera) 3. Inzicht in sign off criteria op IT requirements
Datakwaliteit	Het risico dat onjuist ingevaren data niet hersteld kan worden naar de oude situatie	1. Testplannen 2. Dubbele migratie (FTK; Wtp) 3. Digital twin Appel/Lumera. Het FTK -systeem blijft operationeel
Datakwaliteit	Het risico dat de uitvoeringsorganisaties het datakwaliteitsbeleid van het pensioenfonds niet juist, tijdig of volledig uitvoert waardoor het bestuur de datakwaliteit na invaren niet als voldoende kan beoordelen	1. Inzicht in databeleid uitvoeringsorganisaties 2. Projectplanning en -aanpak stay clean fase uitvoeringsorganisaties 3. Audit op datakwaliteit na invaren
Haalbaarheid	Het risico dat geen inzicht kan worden verkregen in daadwerkelijke	1. Ervaring uitvoeringsorganisaties met andere klanten (die voorop lopen in de planning)

	haalbaarheid m.b.t. uitvoering Wtp-regeling	2. Projectplanning 3. Periodieke monitoring/voortgangs- en verantwoordingsrapportages uitvoeringsorganisaties
--	---	--

Tabel 2.1: Beschrijving IT- en operationele risico's en beheersing

De pensioenuitvoering lag tot eind 2024 in handen van Achmea Pensioenservices (APS). APS verzorgde tot eind 2024 de pensioenadministratie van het fonds en verleende ondersteuning bij de administratieve, financiële, actuariële en juridische werkzaamheden. Het bestuur van het fonds heeft periodiek rapportages ontvangen over de manier waarop APS invulling gaf aan de dienstverlening. Het bestuur heeft de uitbesteding van diensten ook beoordeeld via de periodieke ISAE3402-rapportage. Dit rapport beschrijft wat de beheersdoelstellingen en maatregelen zijn en of deze in de praktijk ook werken. APS heeft verantwoording afgelegd aan het bestuur over de pensioenuitvoering.

Vanaf 1 januari 2025 verzorgt Appel Pensioenuitvoering (Appel) de pensioenadministratie. Het bestuur van BPZ ontvangt vanaf 2025 periodiek rapportages over de manier waarop Appel invulling geeft aan de dienstverlening. Dit betreft verantwoordingsrapportages over de uitvoering van de FTK-dienstverlening (waaronder ISAE3402 en ISAE 3000 type 2) en de (project)rapportages over de Wtp-dienstverlening vanaf 2026. Het bestuur van BPZ monitort de voortgang van het Wtp-project bij Appel nauwlettend en beoordeelt periodiek de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de implementatie van de Wtp-regeling.

Ten behoeve van de monitoring en de beoordeling van de haalbaarheid (zie paragraaf 2.2) van de implementatie van de Wtp-regeling beschikt het bestuur van BPZ onder andere over de volgende documenten van Appel:

- Oordeel Uitvoerbaarheid Appel: beoordeling uitvoerbaarheid Wtp pensioenregeling (bestaande uit een screeningsdocument en oordeel);
- Verklaring Readiness Appel: Analyse operationele en IT-risico's (betreft de verklaring van Appel dat ze tijdig gereed is om de gewenste invaardatum van BPZ te ondersteunen);
- Transitieovereenkomst;
- Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met bijlagen:
 - Dienstbeschrijving en vergoedingen
 - SLA
 - Volmacht
 - Verwerkersovereenkomst
 - DORA
 - Uitvoeringsbeschrijving (screeningsdocument en werkafspraken vermogensbeheer);
- Projectplan Wtp inclusief stappenplan invaren;
- Periodieke voortgangsrapportages van Appel;
- Communicatiebeleid Wtp en transitie, inclusief een transitiecommunicatie stappenplan.

De Wtp heeft impact op de processen ten aanzien van IT en de daaruit voortvloeiende risico's op het gebied van continuïteit en betrouwbaarheid. Het pensioenfonds steunt voor het overgrote deel op de adequate werking van IT-processen en systemen bij de uitvoering van haar taken. De juistheid, volledigheid en beschikbaarheid van informatie is van cruciaal belang bij het behalen van haar doelstellingen. Het ICT-beleid van het pensioenfonds geeft richting aan de gewenste mate van

beheersing om de adequate werking van het beheersingssysteem rondom IT-systemen en processen (bij de pensioenuitvoerder) te waarborgen.

De operationele en IT-risicobeheersing door Appel en wijzigingen hiervan (onder het FTK in 2025 en onder het Wtp vanaf 2026) zijn hieronder beschreven:

Voor het monitoren van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel hanteert Appel een integraal risicomanagementbeleid als toetsingskader. Dit risicomanagementbeleid is de basis voor een methodiek die bijdraagt aan structurele aandacht voor risico's en kansen. Daarnaast biedt het beleid handvatten om prioriteiten te stellen, zodat de inzet van middelen ten dienste worden gesteld aan het realiseren van de strategische doelstellingen.

Binnen het Wtp-programma van Appel wordt op reguliere basis (per kwartaal) een risk self assessment (RSA) uitgevoerd op de stand van zaken en de voortgang van de Wtp-transitie. De uitkomsten worden gedeeld via het sleutelfunctiehoudersoverleg Risk. Appel schakelt hiervoor externe expertise in om de onafhankelijkheid en kwaliteit van de door Appel uitgevoerde RSA's te borgen.

Appel onderkent op hoofdlijnen twee risico's op het gebied van de transitie naar Wtp:

- Risico op (niet beheerste en integere) uitvoerbaarheid van de regeling. Het risico wordt beheerst doordat de uitvoerbaarheid op basis van de dienstenkaart is getoetst. De regeling van BPZ past binnen de standaard diensten zoals Appel die onderkend heeft in haar referentiemodel.
- Risico op (niet beheerste en integere) uitvoerbaarheid van de transitie, als gevolg van vertraging bij de inrichting van de systemen en organisatie en/of onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve transitiecapaciteit. Dit risico wordt beheerst door de door Appel ingerichte projectgovernance, periodieke verantwoordingsrapportages en -overleggen waarmee BPZ de voortgang kan bewaken. Als mitigerende (nood)maatregel kan de transitie uitgesteld worden, indien Appel de Wtp-regeling niet tijdig en/of adequaat kan uitvoeren.

Appel heeft de volgende beheersmaatregelen getroffen:

- Appel heeft de impact van Wtp in kaart gebracht en vastgelegd in een Impact Analyse.
- Een van de onderkende risico's in het Wtp programma bleek het gebrek aan tijd en resources voor, tijdens en (direct) na transitie als gevolg van (een tijdelijke toename van) vragen van deelnemers. Hierop wordt geanticipeerd door tijdelijk extra capaciteit in te zetten.
- Appel heeft een governance structuur met de belangrijkste leverancier Lumera opgesteld.
- Wtp programma is een vast agendapunt van het directie-overleg bij Appel.
- In het kader van het Wtp-programma is ook een opleidingsprogramma voor medewerkers opgesteld dat in 2024/25 wordt uitgerold.
- Appel organiseert het sleutelfunctiehoudersoverleg Risk en Audit waarin de sleutelfunctiehouders van haar klanten participeren. Wtp is een vast agendapunt in dit overleg.
- Appel introduceert een Wtp referentiemodel met vergaande standaardisatie van de Appel dienstverlening en procesinrichting.

Appel heeft gedetailleerde maatregelen beschreven om de geïdentificeerde risico's die buiten de vastgestelde risicobereidheid vallen, effectief te mitigeren. Er is een gestructureerde aanpak ontwikkeld die de volgende stappen omvat:

- Prioriteren van risico's: De risico's worden beoordeeld en geprioriteerd op basis van hun ernst en relevantie voor het programma. Bij deze beoordeling wordt rekening gehouden met verschillende factoren, waaronder:

- Risicobereidheid: welke risico's liggen het verst buiten de risicobereidheid.
- Impact op doelen: de mogelijke impact van de risico's op de belangrijkste doelen van het programma.
- Reputatie en klantvertrouwen: risico's die de reputatie van de organisatie kunnen schaden en of het vertrouwen van deelnemers kunnen ondermijnen, krijgen speciale aandacht.
- Tijdgevoeligheid: risico's die snel kunnen optreden en onmiddellijke impact kunnen hebben, worden met een hogere prioriteit behandeld.
- Het identificeren van de risico-eigenaren.
- Samenwerken aan mitigatie: samen met relevante belanghebbenden wordt actief gewerkt aan het mitigeren van de netto risico's die buiten de vastgestelde risicobereidheid vallen. Concrete beheersmaatregelen worden gedefinieerd en geïmplementeerd om het risico binnen de toleranties te krijgen. Hierbij worden ook verantwoordelijken aangewezen voor de uitvoering van de maatregelen en het monitoren van de voortgang.
- Periodieke evaluatie: periodiek wordt de effectiviteit van de geïmplementeerde beheersmaatregelen beoordeeld. Dit gebeurt aan de hand van testprocedures die zijn ontwikkeld om de doeltreffendheid van de maatregelen te beoordelen. Indien nodig worden aanpassingen gemaakt om ervoor te zorgen dat de risico's binnen aanvaardbare grenzen blijven.

Naast het bovengenoemde omvat het risicomanagementproces niet alleen de identificatie en mitigatie van risico's, maar ook een grondige monitoring en rapportage van de effectiviteit van de genomen beheersmaatregelen. Deze monitoring is van essentieel belang om ervoor te zorgen dat er voortdurend inzicht is in de mate van beheersing en om tijdig te kunnen ingrijpen indien dat nodig is. De frequentie van de monitoring van beheersmaatregelen varieert op basis van het belang en de aard van de risico's. De resultaten van deze monitoring en de bijbehorende acties worden gerapporteerd aan het directie-overleg van Appel en, indien van toepassing, aan de klanten als onderdeel van de voortgangsrapportage van het programma.

Het bestuur van BPZ heeft de integrale risicobeheersing van Appel ten aanzien van de Wtp-implementatie in opzet, bestaan en werking beoordeeld aan de hand van de RSA's die Appel per kwartaal oplevert over de Wtp-implementatie, aan de hand van de eerdere assurance rapportages die Appel beschikbaar heeft gesteld ten aanzien van de inrichting van de interne beheersing van Appel, aan de hand van deelname aan overleggen tussen Appel met Sleutelfunctiehouders Risicobeheer van klanten, aan de hand van deelname aan klantoverleggen met de directie van Appel en aan de hand van bilaterale gesprekken tussen het bestuur en de directie van Appel over de top risico's.

Het bestuur heeft de opzet van de risicobeoordeling van Appel beoordeeld op de maatstaven en risico toleranties die het bestuur hanteert in de eigen Integrale Risicobeheersing en gecontroleerd of de risicohouding van Appel op onderdelen buiten de risicohouding van het bestuur valt. Daarnaast heeft het bestuur zich een oordeel gevormd over bestaan en werking aan de hand van de getroffen beheersmaatregelen en de monitoring van de werking daarvan door Appel.

Het bestuur stelt vast dat de risicohouding van Appel zich bevindt binnen de grenzen van de risicohouding van het bestuur ten aanzien van beheerste en integere bedrijfsvoering en ten aanzien van change management. Daarnaast stelt het bestuur vast dat Appel in opzet en bestaan een compleet systeem van risicobeheersing hanteert en een consistent normenkader hanteert. Het bestuur kan zich vinden in de benoeming door Appel van de top risico's, in de wijze waarop Appel deze wil beheersen en in de beoordeling van de werking van de beheersmaatregelen per tijdsperiode. Het bestuur stelt vast dat Appel een werkend systeem van risicobeheersing heeft.

2.1.2 Wijzigingen bedrijfsprocessen pensioenuitvoerder

Door de invoering van de Wtp vinden er aanpassingen plaats in de aan de bedrijfsprocessen van het fonds. Appel Pensioenuitvoering is belast met de uitvoering van deze processen en het beheersen van de risico's ervan. Niet alleen om uiteindelijk invulling te geven aan de eisen vanuit de wetgeving, maar ook om de deelnemer optimaal te kunnen bedienen en een beheerste pensioenuitvoering te kunnen waarborgen. Hieronder vallen onder meer de volgende processen:

- Mutatieverwerking
- Premie-inning
- Uitkeringsadministratie
- Deelnemerscommunicatie (incl. helpdesk-functie)
- Financiële administratie
- Klachtenadministratie

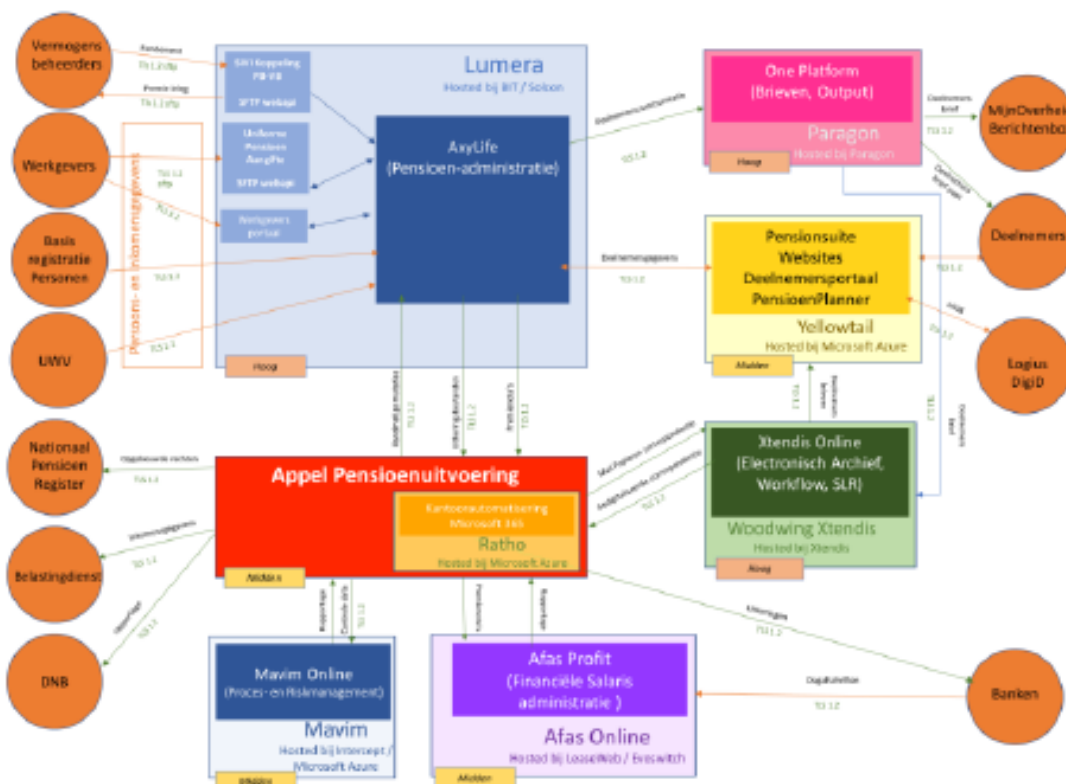
In essentie blijft het aantal processen dat door Appel wordt uitgevoerd ongewijzigd ten opzichte van de FTK-dienstverlening. Inhoudelijk leidt de aanpassing naar de nieuwe pensioenregeling wel tot aanpassingen van bestaande processen. Appel maakt in de eerste helft van 2025 een gedetailleerde uitwerking van alle bedrijfsprocessen, legt deze vast en implementeert de nieuwe werkwijze. De processen die nieuw zijn, dan wel wijzigen, betreffen:

- Maandafsluiting;
- Collectieve uitkeringsfase;
- Berichtenuitwisseling vermogensbeheer;
- Verwerken rendementen.

De nieuwe pensioenregeling is een premieregeling. De ingelegde premie wordt belegd op basis van de lifecycle, passend bij de risicohouding van de deelnemers. Het proces ten aanzien van de premie-inning wijzigt hierdoor. Appel heeft een generieke aanpak, gekoppeld op de Uniforme Pensioenaangifte-mutatie (UPA-mutatie) aanlevering opgesteld. Tijdige premiebetaling is daarbij van belang. Als de premie tijdig is ontvangen, kan deze ook tijdig worden belegd conform het beleggingsbeleid van het pensioenfonds. De systemen die Appel gebruikt bij de uitvoering van de processen, zullen niet wijzigen. Appel heeft, mede gelet op de transitie voor al haar klanten, in 2023/2024 de volgende systemen succesvol geïmplementeerd voor de FTK-dienstverlening:

- One Platform (systeem voor opstellen en verzending van de deelnemerscommunicatie).
- Pensionsuite (systeem voor deelnemersportaal, pensioenplanner en websites),

De overige systemen zijn reeds meerdere jaren in gebruik bij Appel. Dit leidt tot de volgende 'informatiearchitectuur':

Figuur 2.1: Informatiearchitectuur SPR-regeling bij Appel

Uiteraard erkent het Fonds de belangrijke wijzigingen die inhoudelijk met name in AxyLife van Lumera moet plaatsvinden. AxyLife is het pensioenadministratiepakket. Dit systeem is geschikt om zowel uitkerings- als premieregelingen in te administreren (dit is geregeld in de 'core'). De fondsspecifieke inrichting van de pensioenregeling (de rekenregels) dient uiteraard wel aangepast te worden.

Appel kiest ervoor om een generiek rekenmodel op te zetten voor alle klanten, waarbij per klant via parameters de inhoudelijke opzet van het rekenmodel specifiek gemaakt kan worden. Voor de overgang van de huidige pensioenadministratie naar een nieuwe pensioenadministratie hanteert Appel de onderstaande werkwijze:

- Referentiemodel voor de pensioenadministratie per premieregeling ontwikkelen op basis van de standaard diensten geschikt voor alle klanten;
- Implementeren referentiemodel (in test) naast het bestaande model van de klant (digital twin);
- Vanaf invaren geldt het bestaande model vóór invaardatum en het nieuwe model vanaf invaardatum;
- Voor terugwerkende kracht-mutaties (TWK-mutaties) blijft het bestaande model met invaarregels beschikbaar, waardoor deze mutaties naadloos verwerkt kunnen worden.

Hiervoor wordt een zogenaamde digital twin per fonds ingericht. De digital twin is een inrichting waarbij de huidige pensioenregeling en de nieuwe (niet actieve) pensioenregeling zichtbaar zijn binnen één pensioenadministratiesysteem. Dit maakt het mogelijk om mutaties door te voeren voor beide regelingen en daarvan de consequenties inzichtelijk te maken m.b.t. de nieuwe regeling. De betreffende administratie draait in een testomgeving en maakt gebruik van de beschikbare data uit de productieomgeving van de klant. In de productieomgeving blijft de huidige administratie gewoon doordraaien (reguliere dienstverlening Appel).

De schaduwadministratie (digital twin) maakt het mogelijk om inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling van pensioenvermogens (collectief en individueel). Om de uitgangssituatie van de digital twin in te richten wordt op basis van een bepaalde stand daadwerkelijk ingevaren, waarbij aanspraken van deelnemers worden omgezet in persoonlijke pensioenvermogens en collectieve reserves worden gevuld, waarbij indien van toepassing rekening wordt gehouden met de beoogde compensatie. Daarbij blijven de FTK-gegevens nog steeds zichtbaar.

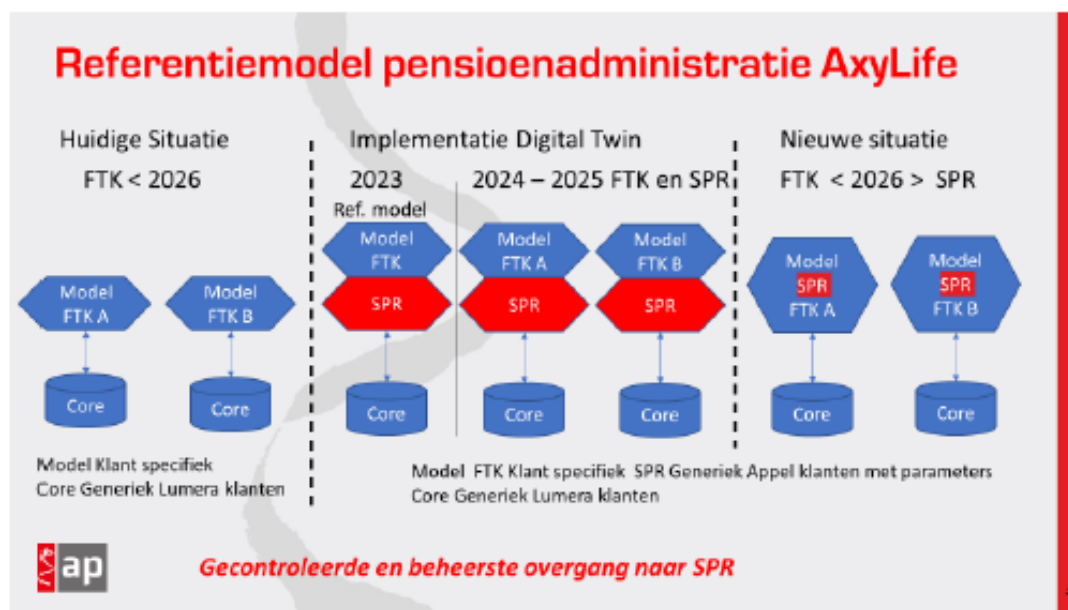
De productiedata ten behoeve van de digital twin worden niet geactualiseerd tijdens het schaduwdraaien. Er wordt daarentegen gebruik gemaakt van een gekozen uitgangssituatie en peilmoment. Wel kunnen de mutaties die in productie zijn verwerkt tussen de gekozen uitgangssituatie en het peilmoment, doorberekend worden voor de nieuwe regeling.

Deze digital twin resulteert in een eindrapportage die aantoont dat de juiste pensioenregeling is ingeregeld, dat de invaarmodule correct heeft gewerkt en dat de mutaties leiden tot correcte aanpassingen in de collectieve en persoonlijke pensioenvermogens.

Nadat de digital twin fase is afgerond, wordt er een testomgeving ingericht waarin het invaren nogmaals wordt gesimuleerd op basis van bestaande productiegegevens. Hierbij worden bij invaren de originele data daadwerkelijk omgezet in een nieuw Wtp-product. Na het invaren wordt een standaard set mutaties rechtstreeks doorgevoerd op de Wtp-polis. Ook deze test wordt afgerond met een eindrapportage vanuit Appel Pensioenuitvoering.

Het voordeel van de door Appel gehanteerde aanpak is dat de inrichting van de digital twin per fonds minder inspanning vergt en een kortere doorlooptijd kent. Ook komt het de toekomstige onderhoudbaarheid van de software van de pensioenadministratie ten goede.

De hiervoor beschreven transitie van de pensioenadministratie is schematisch als volgt weergegeven:

Figuur 2.2: Referentiemodel pensioenadministratie

Ten aanzien van het transitieproces, heeft Appel een plan van aanpak opgesteld, dat de periode van september 2024 t/m september 2025 omvat. Dit plan van aanpak omvat de volgende (sub-) doelstellingen:

- Definitief vaststellen van een migratiekalender waarin is bepaald wanneer welke klant een digital twin van haar pensioenadministratie krijgt ingericht (beoogde periode sept. 2024 – Q3 2025);

- Definitief vaststellen van de pensioenregeling Wtp en de bijbehorende parameters (bijv. compensatie, hoogte van de collectieve potten) per klant op basis waarvan de digital twin kan worden ingericht;
- Implementeren van een digital twin per klant in de pensioenadministratie en financiële administratie en gegevensuitwisseling met de beleggingsadministratie (SIVI-standaard Pensioenbeheer-Vermogensbeheer);
- Per klant testen (functionele en gebruikerstesten en integratietest) van ingerichte klantspecifieke omgeving inclusief invaren, voordat deze wordt vrijgegeven;
- Vaststellen dienstverlening Appel t.b.v. schaduwdraaien met digital twin;
- Ingerichte dienstverlening bij Appel ter ondersteuning van digital twin;
- Schaduwdraaien met digital twin per klant inclusief de processen zoals invaren, rendementstoekenning, premie bijwerken, TWK.

Ten aanzien van de deelnemerscommunicatie wijzigt de inhoud van de (standaard) procesbrieven. Daarnaast is het tijdens de transitieperiode van belang dat alle deelnemers (incl. gewezen deelnemers en pensioen- en andere aanspraakgerechtigden) van het pensioenfonds informatie ontvangen over de wijzigingen in de nieuwe pensioenregeling. De manier waarop het pensioenfonds dat doet, is beschreven in het communicatieplan, dat los van dit implementatieplan wordt ingediend bij AFM.

Appel is in 2024 gestart met het uniformeren van de correspondentie voor al haar klanten, waarbij de identiteit van de verschillende klanten wordt meegenomen. Op basis van dat uniforme brievenboek (bestaande uit 66 brieven), dienen 42 brieven aangepast te worden naar de nieuwe regeling. Het pensioenfonds vindt betrokkenheid bij deze omzetting van belang, mede gelet op de kernwaarden en (strategische) doelstellingen die het heeft.

Naast de schriftelijke communicatie, is Appel ook verantwoordelijk voor de klantcontacten (inclusief klachtenadministratie) en het inrichten en onderhouden van deelnemersportalen alsmede de pensioenplanner. De klantcontacten worden onderhouden door de medewerkers die eveneens de administratie voeren.

De tijdige verwerking van financiële boekingen binnen de financiële administratie wordt belangrijker in het nieuwe stelsel. Diverse boekhoudkundige resultaten dienen op reguliere basis te worden meegenomen in de pensioenadministratie, maar ook andersom (denk aan de verwerking van mutaties in de diverse operationele reserves en voorzieningen).

Tot slot wordt een koppeling van Appel met de vermogensbeheerpartijen gerealiseerd. Bij die gegevensuitwisseling is de Sivi-standaard het uitgangspunt. Appel draagt er, via Lumera, zorg voor dat de ontvangst en verzending van de betreffende tijdig en juist verloopt.

2.1.3 Wijzigingen relatie uitvoerders Appel, CTI, Caceis en bedrijfsprocessen

De bestaande taken en verantwoordelijkheden van het pensioenfonds en de partijen in de vermogensbeheerketen veranderen door de invoering van de Wtp in grote lijnen niet. Er is wel sprake van wijzigende noodzakelijke processen. De inhoud van de pensioenadministratie verandert. Er worden immers persoonlijke individuele pensioenvermogens geadministreerd. De partijen voor het vermogensbeheer, custody en pensioenuitvoering zijn, meer dan in het FTK-stelsel, afhankelijk van elkaars gegevens. De uitwisseling van gegevens tussen deze partijen zorgt voor een nieuwe waardeketen, waarop de controlemaatregelen moeten worden aangepast.

Appel heeft de nieuwe koppeling met vermogensbeheer beschreven in een Target Operating Model. Hierin wordt het proces, de inhoud, de samenwerking en de verantwoordelijkheden van de

ketenpartijen beschreven. De notitie vormt de basis voor de specifieke detailinrichting per klant conform het operating model van Appel voor de uitvoeringsketen.

De door Appel onderkende gegevensstromen betreffen:

- Informatiestroom 1a (Sivi 1): Uitwisseling pensioenvermogen (aan vermogensbeheer)
- Informatiestroom 1b (Sivi 2): Overzicht in- en uitstroom kasgelden
- Informatiestroom 1c (Sivi 3): Kasstroomprojectie toekomstige pensioenbetalingen
- Informatiestroom 2 (Sivi 4): Uitwisseling beleggingsvermogen (aan PUO)
- Informatiestroom 5: Beleggingsinformatie t.b.v. communicatie en (toezicht)rapportages
- Informatiestroom 6: Overboekingen tussen betaal- en beleggingsrekening

De toelichting op de informatiestromen en verantwoordelijkheden van betrokken partijen zijn hieronder toegelicht.

Toelichting op informatiestroom 1a (Sivi bericht 1):

Aan te leveren door Appel aan CTI

Uitwisseling pensioenvermogen (aan vermogensbeheer) bestaande uit het totale belegd pensioenvermogen bij aanvang van de periode per cohort

- In dit bericht wordt de som van individuele pensioenvermogens per einde van de maand in cohorten opgestuurd. De cohorten zijn opgesplitst per:
 - o Leeftijd in jaren van de deelnemers op het einde van de maand.
 - o Per leeftijd in jaren zijn de cohorten ook op status van de participant opgesplitst (actief, slapend, uitkeringsgerechtigd).

De individuele pensioenvermogens zijn bedragen in euro's per einde van de maand inclusief de toedeling van het rendement over de betreffende maand.

Toelichting op informatiestroom 1b (Sivi bericht 2):

Aan te leveren door Appel aan fiduciair CTI

Overzicht in- en uitstroom kasgelden bestaande uit de gesaldeerde cashflow. De gesaldeerde cashflow (in- en uitstroom) omvat premies, kosten, waardeoverdrachten en uitkeringen en betreft de te beleggen/onttrekken middelen. Naast de omvang van het berekende saldo is ook het moment van beschikbaarheid op de effectenrekening van belang (liquiditeitenbeheer).

Toelichting op informatiestroom 1c (Sivi bericht 3):

Aan te leveren door Appel aan fiduciair CTI. Kasstroomprojectie toekomstige pensioenbetalingen bestaat uit de (netto) pensioenkasstroom o.b.v. het beschermde deel van de persoonlijke pensioenvermogens conform de lifecycle beleggingen en (indien van toepassing) na aftrek van de hervverzekerde pensioenkasstroom.

- In dit bericht wordt op basis van de standen die ook voor bericht 1 worden gebruikt een totale projectie gedeeld van de uitkeringen die op basis van deze bedragen mogelijk zijn rekening houdend met levensverwachting en actuele rentecurve. Naast deze totale projectie wordt dezelfde projectie ook gemaakt voor dat deel dat onder de bescherming valt.
- De jaarlijks af te dekken kasstromen in dit bericht zullen worden maandelijks gedeeld op totaal niveau en op cohort niveau (per leeftijdscohorten als afgestemd) met het fonds).
- CTI heeft voorkeur dat de af te dekken kasstromen op jaarbasis te ontvangen en niet per maand voor de aankomende 1.200 maanden (12 maanden voor de aankomende 100 jaar) of tot de laatste beschikbare maand.

Toelichting op informatiestroom 4 (Sivi bericht 4):

Te ontvangen van custodian CACEIS en te leveren aan Appel. Uitwisseling beleggingsvermogen (aan PUO) bestaande uit informatie over de totale beleggingsportefeuille (1 beleggingsportefeuille). EURO rendement.

Het netto resultaat in Euro's: het netto resultaat betreft het brutoresultaat van de beleggingen onder beheer van custodian CACEIS na aftrek van kosten ten aanzien van het vermogensbeheer die in het resultaat zijn verwerkt. De vermogensbeheerkosten die in het resultaat zijn verwerkt betreffen alle directe en indirecte kosten van het vermogensbeheer met uitzondering van kosten die direct aan het pensioenfonds gefactureerd en door de Appel namens het pensioenfonds betaald worden/zijn.

Toelichting op informatiestroom 5:

Beleggingsinformatie t.b.v. communicatie en rapportages.

Toelichting op informatiestroom 6:

Overboekingen tussen betaal- en beleggingsrekening

De verantwoordelijkheden van de betrokken partijen (ketenpartners) zijn als volgt:

- Verantwoordelijkheden Custodian (CACEIS)
De verantwoordelijkheid van de custodian Caceis is het juist en tijdig aanleveren van het beleggingsrendement en de stand van de beleggingen (Sivi 4) conform de SIVI standaard naar het afgesproken end-point.
Over eventuele aanvullende informatie (bijvoorbeeld ten behoeve van financiële rapportages) zullen tussen CACEIS en Appel aanvullende afspraken worden gemaakt die los staan van dit TOM.
- Verantwoordelijkheden PUO (Appel)
De verantwoordelijkheid van Appel is het realiseren van een end-point om de aanlevering van data door custodian te kunnen ontvangen. Appel is ook verantwoordelijk voor het tijdig, juist en volledig data bestanden Sivi 1, Sivi 2 en Sivi 3 conform de SIVI standaard te leveren naar het afgesproken end- point bij de CTI. Eveneens, zal Appel de end-point realiseren om synchroon en asynchroon feedback berichten van CTI te ontvangen. Appel is uiteraard ook verantwoordelijk voor het toedelen van rendementen aan pensioenvermogens.
- Verantwoordelijkheden Fiduciair (CTI)
De fiduciair CTI is verantwoordelijk voor het realiseren van een end-point om databestanden Sivi 1, 2 en 3 te ontvangen van PUO Appel en het verwerken van de ontvangen bestanden. CTI zal ook synchroon en asynchroon feedback berichten aan Appel sturen.

Op basis van het geleverde SIVI 1 bestand bepaalt CTI de nieuwe verdeling voor de verhouding match- en returnportefeuille en checkt CTI of de portefeuille nog binnen de afgesproken bandbreedtes is. Op basis van de netto cash flow uit het SIVI 2 bestand zorgt CTI bij een positieve netto cash flow dat dit in de portefeuille belegd wordt en bij een negatieve netto cash flow dat dit aan de portefeuille onttrokken wordt. Op basis van het SIVI 3 bestand monitort CTI of de renteafdekking nog binnen de kaders van de beleggingsrichtlijnen valt en stuurt CTI eventueel de renteafdekking bij.
- Verantwoordelijkheden BPZ
BPZ is eindverantwoordelijk en feitelijk de eigenaar van deze afspraken, die zullen worden geformaliseerd in overeenkomsten en SLA's tussen het pensioenfonds en de verschillende individuele partijen.

Gegevensuitwisseling separaat geadmistreerd fondsvermogen

De administratie van het fondsvermogen vindt in een separaat administratiesysteem plaats. De

gegevensuitwisseling over de omvang van het vermogen en de behaalde rendementen kent een apart proces. De werkwijze en gegevensuitwisseling wordt apart beschreven in het Target Operating Model.

2.1.4 Wijzigingen in de governance

De verwachting is dat de governance structuur om dit aan te sturen geen verdere aanpassing behoeft. De monitoring van de processen via onder andere rapportages zal aangepast worden binnen de kaders van Wtp, maar behandeling van deze rapportages wijzigt niet.

Het integraal risicomanagement dashboard van BPZ wordt in de loop van 2025 aangepast aan de Wtp-omgeving.

De rol van de sleutelfunctiehouders verandert naar verwachting evenmin als gevolg van de Wtp. Vanaf 2025 zullen de sleutelfunctiehouders gaan participeren in het reguliere sleutelfunctiehoudersoverleg Risk en Audit bij Appel.

2.1.5 Wijzigen in de kostenstructuur

De kosten die verband houden met de uitvoering van de pensioenovereenkomst bestaan uit uitvoeringskosten pensioenbeheer, vermogensbeheerkosten en fondskosten. Vanwege de overgang naar de Wtp zijn er ook transitiekosten. Het betreft hier de kosten die gemaakt worden in de voorbereiding naar de transitie en voor de nazorg van deze transitie. Hierbij kan generiek onderscheid gemaakt worden in drie soorten kosten:

1. De extra kosten voor de advisering rondom de Wtp;
2. Eenmalige fondsspecifieke kosten die moeten worden gemaakt voor bijvoorbeeld inrichting van het systeem bij Appel en communicatie rondom invaren
3. Programmakosten voor overgang naar Wtp.

De jaarlijkse vergoeding voor de dienstverlening door Appel is onderwerp van bespreking in het kader van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO), Service Level Agreement (SLA) en overige contractdocumenten.

Appel heeft een transitieovereenkomst opgesteld waarin zij bevestigt wat zij doet om het invaren van BPZ tijdig en adequaat te ondersteunen met daarin diverse go/no go momenten. De eenmalige transitiekosten zijn daarin ook vastgelegd en bestaan uit een standaardvergoeding en maatwerkvergoeding. De keuzes van BPZ passen in de standaard van Appel.

2.2 Oordeel technische uitvoerbaarheid nieuwe pensioenregeling

Met de sociale partners is binnen de kaders gesteld door Wtp een nieuwe pensioenregeling afgesproken. Hiervan is de haalbaarheid beoordeeld, voordat er een besluit genomen wordt. Appel heeft aangegeven dat de nieuwe regeling uitvoerbaar is.

Appel voert de activiteiten voor de implementatie van de Wtp-regelingen (flexibel en solidair) voor haar klanten projectmatig uit. In het door Appel opgestelde projectplan is de aanpak, de besturing, de planning en de kwaliteitsborging om de doelen en resultaten van het project te behalen beschreven. Tevens zijn de risico's en mitigerende maatregelen voor het uitvoeren van het project benoemd.

In het projectplan is door Appel uitgebreid ingegaan op de risico's en beheersingsmaatregelen als gevolg van de Wtp-transities. Specifiek is hierbij aandacht voor de technische uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de nieuwe pensioenregeling. Naast de benoemde projectbeheersing mitigeert

Appel het 'haalbaarheidsrisico' door standaardisatie en uniformiteit van het product/dienstenaanbod en door een beheerste overgang van de pensioenadministratie.

Ten aanzien van de beheerste overgang hanteert Appel de volgende werkwijze:

- Appel maakt gebruik van het bestaande pensioenadministratiesysteem voor zowel de FTK- en de Wtp-regeling;
- Appel hanteert een Referentiemodel op basis van de standaard diensten geschikt voor alle klanten;
- Appel implementeert dit referentiemodel naast het oude model van BPZ (digital twin);
- Vanaf invaren is het oude model van toepassing voor mutaties vóór invaardatum en het nieuwe model voor mutaties na invaardatum.

De overgang naar de Wtp-regeling bij Appel is vastgelegd in de transitieovereenkomst. Daarnaast heeft Appel een screening verricht op de uitvoerbaarheid van de door BPZ gewenste SPR-regeling aan de hand van fondsdocumentatie zoals het implementatie- en transitieplan en het communicatieplan alsook het concept pensioenreglement. De uitkomst van de screening is dat de regeling uitvoerbaar is en vastgelegd in het screeningsdocument Wtp van Appel. Daarmee is de uitvoerbaarheid van de regeling ex ante geborgd.

BPZ monitort de projectbeheersing en uitvoerbaarheid van de Wtp-regeling door middel van de maandelijkse voortgangsrapportages van Appel, informatie die verstrekt wordt op klantdagen en periodieke gesprekken met Appel. De overgang naar Appel per 1 januari 2025 onder het FTK en het inrichten van een digital twin – zodat Appel de regeling kan schaduwdraaien tot het definitieve moment van transitie – geeft het bestuur van BPZ een grote mate van zekerheid dat de Wtp-transitie beheerst verloopt. Gedurende 2025 zal het bestuur van BPZ periodiek stilstaan bij de voortgang van het project en een (tussentijds) oordeel vellen over de haalbaarheid van de Wtp-oplossing (go-no-go momenten). BPZ heeft ter beoordeling van de uitvoerbaarheid maandelijkse go-no-go momenten gepland gedurende 2025. Gedurende 2025 monitort BPZ Appel op de onderwerpen zoals beschreven in paragraaf 1.3 van dit implementatieplan.

2.3 Uitbestedingsrisico

In het kader van de Wtp-transitie (en FTK-transitie) heeft het bestuur van BPZ d.d. 29 augustus 2024 het (veranderende) uitbestedingsrisico aan Appel, Caceis en CTI besproken. In de onderstaande tabel zijn de risico's, beheersing en netto risico samengevat. De beschreven risico's vallen als bruto risico buiten de risicohouding van het bestuur, met de genomen beheersmaatregelen vallen de risico's binnen de risicohouding van het bestuur. De risicohouding van het bestuur is laag ten aanzien van alle aspecten van integere en beheerste bedrijfsvoering. De risicohouding van het bestuur ten aanzien van uitbesteding is laag.

Risico	Omschrijving	Beheersing
Monitoring (onder)uitbestedingen	Het risico dat uitvoeringsorganisaties en/of pensioenfondsen onvoldoende third party management uitvoeren op kritieke onderuitbestedingen	1. actualisering onderuitbestedingen is onderdeel projectplan bij uitvoerders (mede in het kader van DORA) 2. Periodieke rapportages van en overleg met third party management uitvoeringsorganisaties
Monitoring (onder)uitbestedingen	Het risico dat de uitvoeringsorganisaties en/of het pensioenfondsen wijzigingen in	1. Periodiek beoordeling uitbestedingsdocumentatie en

	(onder)uitbestedingen niet juist, tijdig analyseren en herijken	uitbestedingsrelaties door pensioenfonds
--	---	--

Tabel 2.2: Beschrijving uitbestedingsrisico's en beheersing

2.3.1 Wijze van betrokkenheid transitiepartners

Het pensioenfonds heeft delen van de bedrijfsvoering uitbesteed aan uitbestedingspartners. Deze uitbestedingspartners zijn actief betrokken bij de uitwerking en overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het betreft pensioenadministratie, inclusief pensioencommunicatie, vermogensbeheer en de custodian diensten.

2.3.2 Belangrijkste afspraken uitbestedingspartijen

Het uitbestedingsbeleid van BPZ ligt vast in de actuariële en bedrijfstechnische nota (hierna: ABTN). In de ABTN zijn de uitbestedingen aan Appel, Caceis en CTI beschreven.

Pensioenadministratie

De pensioenadministratie wordt gevoerd door Appel. Als onderdeel van het project is Appel intensief betrokken bij de uitwerking van de pensioenadministratie. Voor de bedrijfsvoering heeft Appel het operating model ontwikkeld. Binnen het operating model maakt Appel gebruik van het pensioenplatform AxyLife van Lumera. Door Appel is een risicoanalyse uitgevoerd waaruit blijkt dat Appel de relevante risico's heeft geïdentificeerd en voldoende beheersmaatregelen heeft getroffen (zie hiervoor).

Uitgevoerde uitbestedingsrisicoanalyse op Appel (in het kader van de FTK-transitie) levert geen rode vlaggen op. Uit de beoordeling van de uitbestedingsrisicoanalyse kan worden vastgesteld dat het restrisico acceptabel is en dat er geen aanleiding is voor BPZ om aanvullende beheersmaatregelen te (laten) treffen.

Vermogensbeheer

Het fiduciair beheer van het pensioenfonds wordt gevoerd door CTI. CTI is intensief bij de transitie betrokken. Dit betreft de totstandkoming van de koppeling tussen de pensioen- en beleggingsadministratie en het doorlopen en aanpassen van de strategisch beleggingscyclus zodat deze past bij de uitvoering van het vermogensbeheer in het nieuwe pensioenstelsel. Ten behoeve van de Wtp-implementatie heeft BPZ samen met CTI een vermogens transitieplan opgesteld. Een samenvatting van de vermogenstransitie is opgenomen in paragraaf 2.4.3 van dit implementatieplan.

Custodian

De diensten van Caceis omvatten onder andere de bewaarneming van de effecten, het terugvorderen van dividendbelasting, het voeren van de volledige beleggingsadministratie, performancemeting, het verzorgen van de kwartaalrapportages over de beleggingen. Caceis is in het kader van de Wtp-transitie intensief betrokken bij de totstandkoming van de koppeling tussen de pensioen- en vermogensbeheeradministratie.

2.4 Risicoanalyse en beheersing financiële risico's

2.4.1 Financiële risico's transitie en beheersingsmaatregelen

In het kader van de Wtp-transitie (en FTK-transitie) heeft het bestuur van BPZ d.d. 29 augustus 2024 de (veranderende) financiële risico's besproken. In de onderstaande tabel zijn de risico's, beheersing en netto risico samengevat.

De beschreven risico's vallen als bruto risico buiten de risicohouding van het bestuur, met de genomen beheersmaatregelen vallen de risico's binnen de risicohouding van het bestuur. De

risicohouding van het bestuur ten aanzien van kosten door externe organisaties in verband met de transitie is laag, de risicohouding ten aanzien van de dekkingsgraadontwikkeling, liquiditeit en mismatch is laag tot midden. Het bestuur kan het grootste deel van schommelingen op aandelen en rente ondervangen, en anticiperen op tijdelijk beperkt functioneren van deelmarkten, maar niet in alle scenario's.

Risico	Omschrijving	Beheersing
Uitvoeringskosten	Onvoldoende inzicht in/afspraken PDC waardoor kosteninschatting niet volledig is (m.b.t. maatwerk)	1. Contractering uitvoeringsorganisaties 2. Tijdig inzicht in PDC 3. Ontvangen contractdocumentatie van Appel
Transitiekosten	Onvoldoende inzicht in extra werkzaamheden als gevolg van de transitie met onverwachte kosten tot gevolg	1. Contractering uitvoeringsorganisaties 2. Detailplanning transitiewerkzaamheden 3. Ontvangen contractdocumentatie van Appel
Vermogensbeheerkosten	Onvoldoende inzicht in verbindingfunctie/extra kosten vermogensbeheer uitvoering en custody	1. Contractering uitvoeringsorganisaties 2. Inzicht in/afstemming werkzaamheden uitvoeringsorganisaties
Dekkingsgraad	Negatieve ontwikkelingen op financiële markten die zorgen voor een veel lagere dekkingsgraad (kritische ondergrens dekkingsgraad bij invaren), waardoor de transitiedoelen van het pensioenfonds niet behaald worden	1. Verhogen renteafdekking naar 85% 2. Aandelenputoptie op 90% marktwaarde 3. Afdekking dollar op 73%
Mismatch	Portefeuille kan niet tijdig worden omgezet van FTK naar Wtp met onvoorziene kosten/claims	1. Projectplanning omzetting portefeuille op transitiemoment
Liquiditeit	Beperkte marktliquiditeit op het moment dat portefeuille wordt omgezet	Illiquide beleggingen (hypothecken in de portefeuille BPZ eerder afbouwen binnen strategisch beleggingsbeleid, renteafdekking op lange rente verlagen ten gunste van korte rente
Transitiedoelstellingen	Kans dat niet aan transitiedoelstellingen kan worden	1. Dekkingsgraad monitoren 2. DG boven de 103,5% 3. Invaarberekeningen actualiseren

Tabel 2.3: Beschrijving financiële risico's en beheersing

2.4.2 Financiële en/of economische schokken (scenario's)

Sociale partners en BPZ hebben vastgesteld dat tussen een dekkingsgraad van 103,5% en 127,5% sprake is van een evenwichtige transitie. Onder de 103,5% zal BPZ niet invaren o.b.v. het transitieplan van sociale partners.

Voor dekkingsgraden hoger dan 127,5% zijn geen berekeningen in het transitieplan opgenomen. Hogere dekkingsgraden pakken evenwel positiever uit voor alle deelnemersgroepen. Desalniettemin zal bij een dekkingsgraad buiten de genoemde bandbreedte op de datum van overgang in overleg worden getreden met sociale partners.

Tussen het opstellen van het transitieplan en de daadwerkelijke ingang van de nieuwe pensioenregeling ligt een ruime tijdsperiode. BPZ volgt de (economische) ontwikkelingen nauwlettend en treedt indien nodig met sociale partners in overleg. Sociale partners behouden zich het recht voor om bij exceptionele omstandigheden, die grote nadelige impact kunnen hebben op de beoogde nieuwe pensioenregeling en het invaren, te besluiten de invoering van de nieuwe regeling en het invaren tijdelijk op te schorten, dit met inachtneming van de wet. Sociale partners zullen bij het constateren van een van deze omstandigheden direct met het bestuur van BPZ in overleg treden om de situatie te bespreken en te bekijken of aanvullende maatregelen aan de orde zijn.

Ter bescherming van de dekkingsgraad tot de periode van invaren heeft BPZ de volgende maatregelen getroffen:

- Juni 2024 is de renteafdekking tijdelijk verhoogd van 55% naar 85%.
- Januari 2025 is een putoptie met een strike op 90% gekocht om een schok op de aandelenmarkten te kunnen opvangen voor de aandelenportefeuille ontwikkelde markten als ook opkomende markten. De looptijd hiervan is tot en met 31 december 2025.

De onderstaande tabel laat de gevoeligheid zien van een relatieve rente- danwel verandering in de returnportefeuille uitgaande van een start dekkingsgraad van 117,6%. De tabel laat zien dat er zich relatief grote schokken moeten voordoen voor de dekkingsgraad onder de 103,5% zakt.

FTK-kader (FTk-mix)		Renteverandering								
		-2.00%	-1.50%	-1.00%	-0.50%	0.00%	0.50%	1.00%	1.50%	2.00%
Verandering return- portefeuille	20%	112.2%	114.8%	118.1%	122.1%	127.2%	134.0%	143.4%	157.3%	179.7%
	15%	110.6%	113.1%	116.2%	120.0%	124.8%	131.2%	140.1%	153.1%	174.3%
	10%	109.1%	111.4%	114.3%	117.9%	122.4%	128.4%	136.8%	149.0%	168.9%
	5%	107.5%	109.7%	112.4%	115.8%	120.0%	125.6%	133.4%	144.9%	163.5%
	0%	106.0%	108.0%	110.5%	113.6%	117.6%	122.8%	130.1%	140.8%	158.1%
	-5%	104.4%	106.3%	108.6%	111.5%	115.2%	120.0%	126.8%	136.6%	152.7%
	-10%	102.9%	104.6%	106.8%	109.4%	112.8%	117.2%	123.4%	132.5%	147.3%
	-15%	102.9%	104.6%	106.8%	109.4%	112.8%	117.2%	123.4%	132.5%	147.3%
	-20%	102.9%	104.6%	106.8%	109.4%	112.8%	117.2%	123.4%	132.5%	147.3%

Figuur 2.3: impact van schokken van rente en returnportefeuille op dekkingsgraad

Beide maatregelen zorgen voor een stabielere dekkingsgraad in de periode tot invaren en vergroot daarmee de kans dat de dekkingsgraad binnen de bandbreedtes blijft.

2.4.3 Vermogenstransitie

BPZ beoogt de beleggingsportefeuille direct aansluitend op de invaardatum in lijn te brengen met het strategische beleggingsbeleid onder de Wtp – de zogeheten vermogenstransitie. BPZ heeft samen met CTI een vermogenstransitieplan opgesteld. Het doel van het plan, de uitgangspunten en de planning is op hoofdlijnen samengevat in deze paragraaf.

Doel van de vermogenstransitie

Het doel van de vermogenstransitie is om de bestaande beleggingsportefeuille op beheerste, gecontroleerde en kostenefficiënte wijze, om te zetten naar de Wtp-beleggingsportefeuille. Hierbij

worden de volgende punten nadrukkelijk bewaakt: marktexposure, kosten en performance, en transparantie.

Het vermogensbeheertransitieplan wordt vastgesteld op basis van huidige inzichten en zal in de periode tot aan de transitie regelmatig bijgewerkt worden. Belangrijke randvoorwaarden voor het behalen van de doelstelling zijn 'gewone' marktomstandigheden rondom invaren en een invaardeckingsgraad tussen 103,5% en 127,5%.

Uitgangspunten

BPZ hanteert de volgende vier uitgangspunten bij het vormgeven van de vermogenstransitie:

1. De uitvoering van de transitie vindt zo dicht mogelijk plaats na de invaardatum.
2. De vermogenstransitie wordt zo nodig gefaseerd uitgevoerd rekening houdend met de omvang van de transitie en de markten waarin gehandeld wordt.
3. De omvang van de vermogenstransitie wordt gebaseerd op de gegevens van de pensioen-uitvoeringsorganisatie.
4. De omvang van de vermogenstransitie zal gebaseerd zijn op voorlopige gegevens. Het geniet daarom de voorkeur om in eerste instantie niet al 'te precies' bij te sturen en vervolgens bij te sturen op de eerste formele gegevensaanlevering door Appel.

Besluitvorming vermogensbeheertransitie

BPZ heeft de verschillende mogelijkheden voor fasering van de vermogenstransitie besproken aan de hand van de analyses van CTI.

Alles afwegende heeft het bestuur als volgt besloten:

- Het bestuur wenst niet voor te sorteren op een afbouw van de hoogte van de renteafdekking dan wel de ophoging van de returnportefeuille. Dit verhoogt het risicoprofiel en daarmee het risico om op een (te) lage dekkingsgraad uit te komen. Het fonds heeft immers niet voor niets gekozen om met een tijdelijke hogere renteafdekking te werken en het neerwaarts aandelenrisico af te dekken om zo het neerwaarts risico van de dekkingsgraad zo fors te verlagen.
- Er is daarbij een duidelijke voorkeur om de transitie zo simpel mogelijk te houden en deze begin januari 2026 plaats te laten vinden. Hierbij realiseert het bestuur zich dat dan ook de kosten en de effecten van de transitie allemaal in 2026 valt.
- Op twee onderdelen wordt er al wel actie ondernomen in 2025:
 1. Hypotheken: voor deze illiquide beleggingscategorie geldt dat het lang duurt om dit af te bouwen. De afbouw is dan ook al in gang gezet in 2025 met als doelstelling om de Wtp targetallocatie eind 2025 bereikt te hebben.
 2. Curvepositie: In 2025 zal onderzocht worden of BPZ in aanloop van de transitie de afdekking anders wil positioneren over de curve in verband met mogelijke minder liquiditeit op de langlopende swaps rondom het moment van invaren.
- In vervolg op de risicoanalyse van de transitie is ook nader onderzoek gedaan naar het alternatief om met een tijdelijk afwijkende toedeelregels van beschermings- en overrendement te werken dat tussen het FTK-profiel en het beoogde lifecycle beleid inligt. Het doel van deze afwijkende toedeelregels is om een andere verdeling van het mismatch resultaat over de leeftijdscohorten te realiseren. Dit zorgt weliswaar voor een wat evenwichtigere verdeling maar is operationeel lastig uitvoerbaar. Daarom is besloten hier niet verder aan te werken maar wel in overleg te treden met de pensioenadministrateur Appel om te kijken of (tijdelijk) een alternatieve verdeling van het mismatchresultaat mogelijk is. Dit moet tevens ook wettelijk toegestaan zijn. Hierover loopt nog discussie in de sector.

- Ten aanzien van de renteafdekking besluit het bestuur om op 2 januari 2026 te starten met de afbouw van de renteafdekking met een doorlooptijd afhankelijk van de omvang van de transitie.
- Het bestuur besluit om niet 'te precies' bij te sturen. Hierbij past het om de renteafdekking in eerste instantie af te bouwen tot de bovenkant van de bandbreedte en vervolgens bij te sturen naar de beoogde renteafdekking doelstelling op basis van de eerste formele dataset van medio januari 2026.

Planning vermogensbeheertransitie

Het bestuur heeft een vermogenstransitieplan opgesteld om de transitie van de portefeuille beheerst te laten plaatsvinden. Daarbij wordt opgemerkt dat op basis van de actuele marktomstandigheden een bijstelling kan worden gedaan door het bestuur.

2.5 Juridische en privacy risico's

In het kader van de Wtp-transitie (en FTK-transitie) heeft het bestuur van BPZ d.d. 29 augustus 2024 en 25 november 2024 de (veranderende) juridische en privacy risico's besproken. In de onderstaande tabel zijn de risico's, beheersing en netto risico samengevat.

De beschreven risico's vallen als bruto risico buiten de risicohouding van het bestuur, met de genomen beheersmaatregelen vallen de risico's binnen de risicohouding van het bestuur. De risicohouding van het bestuur ten aanzien van claims is midden tot laag in de zin dat BPZ alleen kan beheersen dat de eigen besluitvorming procedureel en inhoudelijk aan alle daaraan te stellen eisen voldoet, maar niet dat deelnemers alsnog claims indienen en dat deze alsnog in rechte zouden kunnen worden gehonoreerd. De risicohouding van het bestuur ten aanzien van contracten en fondsdocumentatie is laag.

Risico	Omschrijving	Beheersing
Claims (publiekelijk)	Het risico dat invaren (al dan niet zonder instemming) van belanghebbenden ter discussie gesteld wordt en over invaren/herverdeling vermogens een of meerdere individuele of collectieve civiele procedures worden opgestart tegen het pensioenfonds	Sociale partners en het bestuur hebben een zorgvuldig en transparant proces gevolgd met concrete invulling van achterbanraadpleging, hoorrecht voor gepensioneerden en instemmingsrecht voor BHO en toets op evenwichtigheid en zorgvuldigheid door RvT. BPZ heeft drie deelbeoordelingen ingediend bij DNB. DNB toetst eveneens op zorgvuldigheid in het proces en op invulling van evenwichtigheid. Daarmee is het specifieke risico voor BPZ grotendeels geminimaliseerd. Het risico op gerechtelijke uitspraken op andere gronden kunnen niet worden uitgesloten, deze raken de gehele sector, niet specifiek BPZ.
Claims (individueel)	Het risico dat als gevolg van invaren claims ontstaan als gevolg van het niet eens zijn met compensatie, hoger of lager pensioenvermogen na transitie,	In aanvulling op de beheersmaatregelen bij het eerste risico heeft BPZ voor een uitvoerder gekozen die zowel FTK als Wtp-omgeving tijdelijk tegelijk kan laten draaien zodat eventuele anomalieën

	risicohouding per cohort, onderscheid naar leeftijd etc.	kunnen worden uitgezocht. Het model van de uitvoerder om aanspraken van FTK naar Wtp om te zetten wordt extern gevalideerd.
Contracten	Het risico dat bestaande overeenkomsten met uitbestedingspartijen niet tijdig, juist of volledig worden aangepast aan wijzigingen t.a.v. het nieuwe contract waardoor niet voldaan wordt aan wet- en regelgeving dan wel afspraken juridisch niet goed worden vastgelegd.	Het contract risico worden beheerst doordat het bestuur de voortgang bij de verschillende uitvoerders permanent monitort, en waar nodig regie neemt op dossiers waar partijen niet tot overeenstemming komen zoals bij het Target Operating Model (TOM).
Fondsdocumentatie	Het risico dat het fonds relevante fondsdocumentatie (zoals pensioenreglement) niet juist, tijdig of volledig aanpast worden waardoor de regeling per 1-1-2026 niet op de juiste gronden wordt uitgevoerd	Het risico wordt beheerst door tijdelijke extra uren voor bestuur en tijdelijke inhuur en extra adviescapaciteit, en door via een programmatische aanpak de mijlpalen te realiseren.

Tabel 2.4: Beschrijving juridische en privacy risico's en beheersing

2.6 Concluderend oordeel bestuur, sleutelfunctiehouder risicobeheer t.a.v. risicoanalyses en beheersingsmaatregelen

Het bestuur van BPZ heeft via een transitie ERB (eigen risico beoordeling) een integrale risicobeoordeling gemaakt over transitie naar WTP, in de verschillende fases van voorbereiding en uitvoering. Ook is daarin een premortem analyse opgenomen om te beoordelen welke risico het bestuur mogelijk over het hoofd heeft gezien bij de risico-inventarisatie in deze ERB. In de premortem analyse is het bestuur van de situatie uitgegaan dat BPZ de WTP-transitie niet binnen de wettelijke termijn van 1 januari 2028 heeft gerealiseerd en dus moet achterblijven in het FTK.

2.6.1 Oordeel bestuur

Het bestuur concludeert dat het proces om tot een WTP-regeling te komen en om bestaande aanspraken in te varen een zeer intensief proces is geweest van oriënterende fase door sociale partners tot aan het moment waarop de transitie kan worden gerealiseerd 1 januari 2026.

Het bestuur stelt vast dat integrale risicobeheersing voortdurend noodzakelijk onderdeel is geweest van alle stappen die in dit proces zijn gezet. Het bestuur heeft in dit proces voortdurend zicht gehouden op bestaande en opkomende risico's vanuit het eigen integraal risicobeheersingsraamwerk. In deze ERB heeft het bestuur geen risico's geïdentificeerd die nog niet eerder bekend waren.

Ook de premortem analyse geeft geen beeld van risico's die niet door het bestuur zijn besproken. Wel levert deze analyses op dat beheersmaatregelen na 1 januari 2026 een beperkte werkingsduur hebben, en dat het bestuur in 2026 nieuwe afwegingen moet maken als deze risico's zich manifesteren.

Op het moment van schrijven kan het bestuur vaststellen dat zowel de totale planning van werkzaamheden als de voortdurende risicobeheersing ertoe hebben geleid dat de planning naar 1 januari 2026 nog steeds realiseerbaar is, dat strategische, financiële en uitbestedingsrisico's zoveel mogelijk zijn beheerst, en dat opzet en bestaan van beheersingsmaatregelen voor de laatste fase richting 1 januari 2026 zijn ingericht.

De werking van de beheersing in deze fase en de fase na 1 januari 2026 zal moeten blijken. Echter, het bestuur meent dat uit de ervaringen van de periode tussen augustus 2022 en mei 2025 te concluderen dat het traject naar het invaren vooralsnog integer en beheerst is verlopen en dat het bestuur geen aanleiding heeft te veronderstellen dat de uitvoering van de nieuwe premiereregeling niet integer en beheerst zal verlopen.

2.6.1 Oordeel sleutelfunctiehouder risicobeheer

De sleutelfunctiehouder heeft positief geadviseerd op de Transitie ERB.

2.6.1 Oordeel toezichthoudende organen

De rvt sluit zich aan bij het positieve oordeel van de sleutelfunctiehouder.

3 Data en datakwaliteit

3.1 Datakwaliteitsbeleid

Pensioenfondsen zijn verantwoordelijk voor het op correcte wijze uitvoeren van pensioenregelingen. Deze verantwoordelijkheid geldt onder andere voor de kwaliteit van data in de pensioen- en vermogensbeheeradministratie van een pensioenfonds. Data is immers onmisbaar en kwalitatief goede data is cruciaal voor de bedrijfsprocessen en uitvoering van functies.

Data moet **juist** (en nauwkeurig: ‘accurate’), **geschikt** (‘appropriate’), **volledig** (‘complete’)² en **actueel** zijn. Daarnaast is het van belang dat data **integer** is (relaties tussen data-elementen zijn technisch en syntactisch juist en volledig) en **navolgbaar** (uitkomsten van bewerkingen moeten terug te voeren zijn op de gebruikte brondata).

BPZ beschikt over een datakwaliteitsbeleid dat is vastgesteld tijdens de bestuursvergadering van 9 november 2023. Het beleid richt zich op de reguliere, operationele uitvoering van de pensioenregeling en het blijven borgen en monitoren van de datakwaliteit (‘stay clean’). Daarnaast besteedt BPZ specifiek aandacht aan de datakwaliteit voor, tijdens en na de overgang naar het nieuwe pensioencontract.

Bij het invaren is de kwaliteit van de om te zetten pensioenen extra van belang. Na omrekening ontstaat een situatie die zeer lastig of zelfs onmogelijk is om te corrigeren. BPZ moet kunnen aantonen dat de datakwaliteit voorafgaand, tijdens en na de overgang naar het nieuwe pensioencontract is geborgd. DNB houdt hier nadrukkelijk toezicht op. Voor het bepalen van de datakwaliteit is als voorbereiding op de besluitvorming over het invaren, in een samenwerkingsverband een raamwerk opgesteld. Dit Kader Datakwaliteit -Wet toekomst pensioenen is bedoeld om pensioenfondsen “te faciliteren op een consistente en aantoonbare wijze de datakwaliteit te onderbouwen en borgen”.³ Het Kader is het resultaat van de samenwerking tussen de Pensioenfederatie, DNB en enkele pensioenfondsen en pensioenuitvoeringsorganisaties. Door het Kader te volgen, of als richtlijn te hanteren (‘comply or explain’) kan een pensioenfonds de kwaliteit van de data afdoende aantonen.

BPZ maakt bij het vaststellen van datakwaliteit gebruik van dit Kader, teneinde aantoonbare inzage in de datakwaliteit te kunnen bieden en een oordeel te vormen over de datakwaliteit die nodig is om te kunnen invaren. Door dit Kader toe te passen levert BPZ een aantoonbare best effort om de datakwaliteit te borgen vóór het invaren. APS speelt vanuit de uitbesteding van de pensioenadministratie een belangrijke rol in de datakwaliteit. BPZ heeft daarom in nauwe samenwerking met APS de borging van de datakwaliteit vormgegeven.

² EIOPA (Delegated Acts 2009/138/EC).

³ Kader Datakwaliteit – Wet toekomst pensioenen (Pensioenfederatie, 11 oktober 2022).

Het Kader Datakwaliteit, zoals dat gepubliceerd is door de Pensioenfederatie, onderscheidt zes fasen met daarin verschillende uit te voeren stappen:

Fase 1 – Opzet Datakwaliteit

Fase 2 – Risico- Inventarisatie en -beoordeling

Fase 3 – Data-Analyses en Deelwaarnemingen

Fase 4 – Rapportage en beoordeling

Fase 5 – Verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden door externe accountant (AuP)

Fase 6 – Besluit over Datakwaliteit voor Invaren

De fasen 1 tot en met 4 leiden tot een beheerst datakwaliteitsraamwerk. In fase 5 worden de hiervoor ingerichte processen getoetst op basis van vooraf beschreven procedures. In deze fase beslist het bestuur op basis van de impact van de feitelijke bevindingen uit fase 1 tot en met 4 of de datakwaliteit voldoet aan de norm. Met de resultaten uit de fasen 1 tot en met 5 wordt in fase 6 de keuze gemaakt om in te varen.

BPZ beschrijft de werkzaamheden in de verschillende fasen in de paragrafen 3.2 tot en met 3.12 van dit implementatieplan. Bij de fasen 1 tot en met 4 wordt specifiek ingegaan op:

- de beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie (paragraaf 3.2);
- risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie (paragraaf 3.3);
- complexe dossiers datakwaliteit en beheersingsmaatregelen (paragraaf 3.4);
- risicobereidheid en toegestane afwijkingen in datakwaliteit (paragraaf 3.5);
- werkzaamheden ter vaststelling van datakwaliteit voor invaren (paragraaf 3.6);

Vervolgens wordt in paragraaf 3.7 ingegaan op de werkzaamheden van de accountant voorafgaand aan het invaarbesluit (AuP). De opinies van sleutelfunctiehouders vormen het onderwerp van paragraaf 3.8. Tot slot wordt in de paragrafen 3.9 en 3.10 vooruitgeblikt naar het onderzoek naar en omgang met datakwaliteit (specifiek TWK's) na het invaarmoment.

3.2 Beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie

Voor de FTK-transitie per 1-1-2025 (van APS naar Appel) vinden vrijwel alle mutaties plaats in de pensioenadministratie bij APS. Het beoordelen van de data tijdens de Wtp-transitie en daarna geschiedt bij de nieuwe pensioenuitvoerder Appel. Naar aanleiding van onder meer een onafhankelijke audit op datakwaliteit en een onderzoek van DNB naar de beheersing van datakwaliteit is door Appel in 2023 een project datakwaliteit opgestart. Het project ziet toe op het inrichten van het datakwaliteitsbeleid bij Appel en de processen, risico's, beheersdoelstellingen en beheersmaatregelen van Appel. De wijze waarop Appel invulling geeft aan de stay clean fase is vastgelegd in een notitie. Tevens wordt in het kader van het nieuwe stelsel opnieuw gekeken naar de kritische data-elementen (KDE's) waarop de stay clean metingen na invaren verricht worden.

3.3 Risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie

Het bestuur heeft een risk self assessment (RSA) datakwaliteit uitgevoerd en heeft analyses op de kritische data-elementen (KDE's) en deelnemerrisico-indicatoren (DRI's) verricht. Het bestuur van BPZ heeft kunnen vaststellen dat het huidige beheersingsraamwerk voor datakwaliteit zoals ingericht door BPZ en APS effectief zijn voor de beheersing van de datakwaliteit in het kader van de transitie naar Wtp. Er zijn geen aanvullende beheersmaatregelen nodig ten aanzien van de huidige kwaliteit van de data.

BPZ heeft vastgesteld dat voor risicogroepen geen aanvullende werkzaamheden en/of maatregelen noodzakelijk zijn. De ondersteunende evidence is met DNB gedeeld in het kader van de partiële indiening datakwaliteit.

3.4 Complexe dossiers datakwaliteit en beheersingsmaatregelen

BPZ heeft de risico's en complexe dossiers op het vlak van datakwaliteit door middel van uitvoering van fase 2 van het Kader Datakwaliteit in kaart gebracht. Deze fase heeft als doel te komen tot een risicoprofiel van de pensioenuitvoerder, risicogroepen te detecteren in de administratie van het fonds en te komen tot een risicoanalyse per KDE. Op basis van deze informatie kan bepaald worden waar aanvullende analyses of aanvullende beheersmaatregelen (stay-clean) nodig zijn.

3.5 Risicobereidheid en toegestane afwijkingen in datakwaliteit

3.5.1 risicohouding en -analyse

Vanwege het belang van betrouwbare data kent BPZ een (zeer) lage risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit. Dit betekent dat BPZ bij het realiseren van haar doelstellingen slechts in beperkte mate risico's van een bepaald soort en aantal accepteert. Deze bereidheid geldt voor alle data-elementen en in het bijzonder voor omstandigheden waarin deze als kritisch worden bestempeld (zie paragraaf 3.5.3). In die omstandigheden (door het moment en/of aard of doel van verwerking) vertaalt dit zich in aanvullende beheersing. Dit om de betrouwbaarheid van het data-element (extra) te kunnen waarborgen.

De geformuleerde risicobereidheid is kwalitatief van aard en wordt voor data-elementen gekwantificeerd. Lage (kwalitatieve) risicobereidheid ten opzichte datakwaliteit vertaalt zich in een eveneens lage kwantitatieve risicobereidheid. Dit leidt tot het hanteren van hoge kwaliteitsnormen in de vorm van key performance indicatoren (KPI's) en lage tolerantiegrenzen. Daarmee wordt de kwaliteit van de data beoordeeld.

Met betrekking tot datakwaliteit voert BPZ jaarlijks een risicoanalyse uit. Daarbij worden minimaal de volgende risico-indicatoren in kaart gebracht. Namelijk risico-indicatoren:

1. Vanuit het algemeen profiel en andere relevante kernmerken van het pensioenfonds.
2. Vanuit de aard en wijze van datakwaliteitsbeheersing en de datastromen.
3. Die gelden voor (specifieke delen van) de deelnemerspopulatie.
4. Op basis van incidenten en ontvangen klachten.
5. Die voortkomen uit potentieel relevante gebeurtenissen (bijvoorbeeld wijziging van pensioenregeling of migratie van data).

3.5.2 risicobeoordeling

De resultaten van de risicoanalyse worden gebruikt om te komen tot een risicobeoordeling. Dit is een taxatie van risico's op het niveau van de datadomeinen. Onderdeel van de beoordeling is het bepalen van de toegestane tolerantie ten aanzien van de individuele pensioenaanspraak.

De risicobeoordeling omvat ten minste de volgende onderdelen:

1. Per KDE-domein een beschrijving van wat voor fouten zich in processen en bij mutatie kunnen openbaren.
2. Het bruto risico: een inschatting van de kans dat een risico daadwerkelijk optreedt.
3. Het toetsen van de effectiviteit van bestaande beheersmaatregelen.
4. Het netto risico: het resterende risico per KDE/KDE-domein, na toepassing van de beheersmaatregelen.

5. De vastgestelde tolerantie per individuele pensioenaanspraak. De maximale toegestane afwijking (MTA) wordt uitgedrukt in een absoluut bedrag (en wordt nader toegelicht in paragraaf 3.5.4).

Om tot een volledige risicobeoordeling te kunnen komen, verlangt BPZ van haar uitbestedingspartijen dat zij eveneens jaarlijks een risicoanalyse uitvoeren en de uitkomsten ervan met BPZ delen.

3.5.3 kritische data-elementen

KDE's zijn die elementen die bij een mogelijke fout een significante, al dan niet materiële, impact hebben op uitkomsten. Uitkomsten (bijvoorbeeld pensioenafspraken) worden tevens als kritisch beschouwd.

KDE's zijn bepalend voor:

- Pensioenaanspraken en rechten.
- Uitkeringen.
- Premies.
- Pensioen- en andere deelnemerscommunicatie.
- Actuariële en financiële verantwoording.

BPZ beschouwt in beginsel alle data-elementen die het verwerkt, zelf of door uitbestedingspartijen, (latent) kritisch. Of een data-element kritisch is, wordt situationeel bepaald en is afhankelijk van:

1. Het moment.
2. De aard/het doel van de verwerking.
3. Vanuit welk (toezicht)perspectief een beoordeling plaatsvindt.
 - a. Het pensioenfonds.
 - b. Een werkgever.
 - c. Een deelnemer.
 - d. DNB, Autoriteit Financiële Markten (AFM) en Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

BPZ heeft de voor haar relevante KDE's onderkend en weergegeven in een overzicht. Dit overzicht is als bijlage 3.1 onderdeel van dit implementatieplan en maakt onderdeel uit van het datakwaliteitsbeleid van BPZ. De KDE's worden afgestemd met de uitbestedingspartijen met als doel vast te stellen dat de KDE's van het pensioenfonds aansluiten bij de KDE's die door de uitbestedingspartij worden gehanteerd.

Op een als kritisch bestempeld data-element zijn geen afwijkende kwaliteitsnormen van toepassing. Het verschil met een niet-kritisch element is dat met meer zekerheid wordt vastgesteld dat de actualiteit, juistheid en volledigheid is geborgd.

3.5.4 vaststelling van de MTA

Bij het vaststellen van de MTA is het belangrijk om in ogenschouw te nemen dat het fonds op basis van haar risicobereidheid en kernwaarden al geruime tijd een incidenten- en klachtenproces hanteert ook bij afwijkingen op de individuele aanspraken. Wanneer een afwijking geconstateerd wordt, wordt deze conform het herzieningenbeleid gecorrigeerd.⁴ Vervolgens analyseert en controleert de administrateur in samenspraak met het fonds de oorzaak en mogelijke gevolgen van deze afwijking en brengt alle vergelijkbare gevallen in kaart om de individuele aanspraken te verifiëren. Indien nodig worden tot slot processen ingericht om risico op herhaling te reduceren.

⁴ Het herzieningenbeleid van BPZ is bijgevoegd bij het invaardingsjabloon, partiële beoordeling datakwaliteit.

Hierbij is het uitgangspunt dat iedere deelnemer moet krijgen waar hij/zij conform het reglement van het fonds recht op heeft.

Een MTA van € 1 per maand (€12 per jaar) past het beste bij de risicobereidheid en kernwaarden van het fonds. Het ligt zeer dicht tegen de waarde waar de deelnemers recht op hebben, maar voorkomt onnodige intensieve vervolganalyses in het geval dat er bijvoorbeeld sprake is van afrondingsverschillen.

Op basis van de onderzoeksuitkomsten, het correctieplan en de correctierapportage zou, indien de resultaten daartoe aanleiding geven, een herijking van de MTA plaats kunnen vinden. Dit kan bijvoorbeeld zijn omdat de getoonde uitkomsten in het plan leiden tot onaanvaardbare uitgaven door het fonds die niet in het belang van de deelnemer zijn.

3.6 Werkzaamheden ter vaststelling van datakwaliteit voor invaren

De data die wordt gebruikt voor de uitvoering van de pensioenregeling ligt opgeslagen in bronsystemen bij pensioenuitvoerder APS. Het bestuur BPZ bespreekt jaarlijks de auditnotities IMPERO van APS. Er zijn geen onjuistheden geconstateerd die kunnen leiden tot een materiële onjuistheid in de basisadministratie die voor de berekening van de technische voorzieningen wordt gehanteerd. De uitkomsten leiden niet tot het inrichten van aanvullende beheersmaatregelen in het kader van het datakwaliteitsprogramma IMPERO. Het bestuur bespreekt jaarlijks of er aanleiding is om risicogroepen te benoemen of om kritische data-elementen (KDE's) te benoemen die extra beheersmaatregelen vergen. Dit is tot op heden niet het geval.

In het kader van de voorbereiding op Wtp concludeert het bestuur BPZ dat APS de stappen 1 tot en met 4 aan de hand van het kader Datakwaliteit – Wet Toekomst Pensioenen zoals opgesteld door de Pensioenfederatie, heeft doorlopen. Het bestuur van BPZ heeft op 19 december 2023 het rapport Data-Profiling ZVL_v1.1.(rapport DP) ontvangen van APS.

BPZ heeft hiervoor de fasering gehanteerd zoals beschreven in het servicedocument Kader Datakwaliteit-Wet Toekomst Pensioenen. BPZ heeft in samenwerking met APS alle fases doorlopen die in het servicedocument staan beschreven, en daarbij alle stappen per fase in de interne governance gevolgd.

Het bestuur heeft geconstateerd dat in het rapport DP de waarnemingen zijn gedaan op de kritische data-elementen voor invaren. De waarnemingen zijn uitgevoerd op basis van dataprofilering. In dit geval betekent dat dat per data-element is getoetst of het element een waarde heeft, en is de waarde vergeleken met de gedefinieerde verwachte domeinwaarde of de logische waarde. Aan de hand van dit rapport heeft het bestuur een beeld gekregen van de datakwaliteit en van eventuele noodzakelijke herstelwerkzaamheden ten behoeve van verbetering van deze kwaliteit.

Het bestuur heeft eerder bevestigd per reactie op de mail van 21 december 2023 van de verantwoordelijk bestuurder dat APS met het opleveren van dit rapport en de daarin gehanteerde onderzoeksmethode de juiste invulling heeft gegeven van onze risicobereidheid ten aanzien van de datakwaliteit.

Het bestuur stelt vast dat op grond van het rapport DP, de daarin verrichte data-analyses, generieke en specifieke analyses, deelwaarnemingen door APS en toelichtingen door APS, geen punten aanwezig zijn voor een herstelplan. Dit is in lijn met de eerdere constatering van het bestuur ten aanzien van de effectiviteit van het bestaande beheersraamwerk datakwaliteit zoals hierboven aangegeven.

Het datakwaliteitsbeleid van BPZ heeft als doel de kwaliteit van de te verwerken data en verwerkingsresultaten (bijvoorbeeld pensioenaanspraken) te beheersen en zo te borgen dat er sprake is van een betrouwbare administratie van de pensioenregeling.

In het rapport DP is per KDE de conclusie op 100% volledigheid, juistheid en verwachte domeinwaarde vastgesteld. Daar waar de 100% niet is bereikt is een toelichting gegeven. De verklaringen voor scores onder 100% zijn voor het bestuur afdoende. De scores worden veroorzaakt omdat een KDE voor een deelnemer niet relevant is en/of acties zijn afgerond. In het rapport worden de anomalieën in een apart hoofdstuk besproken en verklaard. Daarmee stelt het bestuur ook na de fase van data profilering vast dat de datakwaliteit het juiste niveau heeft om te kunnen invaren, voldoet aan het datakwaliteitsbeleid van het bestuur inclusief de daarbij geformuleerde risicobereidheid.

Het bestuur heeft een compleet beeld van de pensioenuitvoerdersrisico-indicatoren, het beheersraamwerk datakwaliteit, de deelnemersrisico-indicatoren (inclusief onderscheiden risicogroepen), de te beschouwen tijdshorizon, de risicobeoordeling vanuit interne governance en operationeel perspectief, de MTA, de risicobeoordeling per KDE en de gewenste aanvullende activiteiten.

Het bestuur stelt vast dat op de datakwaliteit van BPZ geen sprake is van incidenten en/of structurele afwijkingen waarop aanvullende correcties of beheersmaatregelen moeten worden ingezet. Er zijn geen tekortkomingen geconstateerd in de datakwaliteit conform het datakwaliteitsbeleid.

Het bestuur komt tot deze conclusie vanuit het proces dat samen met APS is gevolgd aan de hand van het kader Datakwaliteit – Wet Toekomst Pensioenen zoals opgesteld door de Pensioenfederatie in de fasering zoals in dat document beschreven.

Het bestuur heeft als oordeel dat de datakwaliteit voldoet aan de daaraan gestelde en te stellen eisen in kader van de Wet Toekomst Pensioenen. Het bestuur stelt vast dat er geen herstelplan noodzakelijk is of correcties.

3.7 Werkzaamheden door accountant voorafgaand aan invaarbesluit

Het bestuur van BPZ heeft het project datakwaliteit samen met de huidige pensioenuitvoerder APS opgepakt. Via APS is EY ingezet als extern accountant. EY heeft d.d. 23 januari 2024 een rapport van feitelijke bevindingen met betrekking tot Overeengekomen specifieke werkzaamheden Datakwaliteit – Wet toekomst pensioenen opgeleverd. Hiermee is invulling gegeven aan het toetsmoment vóór invaren (toetsmoment 1) conform fase 5 van het Kader.

Het bestuur van BPZ heeft vastgesteld vast dat er op de datakwaliteit van BPZ geen sprake is van incidenten en/of structurele afwijkingen waarop aanvullende correcties of beheersmaatregelen moeten worden ingezet. Het bestuur van BPZ heeft geen tekortkomingen geconstateerd in de datakwaliteit conform het datakwaliteitsbeleid.

Het bestuur heeft als oordeel dat de datakwaliteit voldoet aan de daaraan gestelde en te stellen eisen in kader van de Wet Toekomst Pensioenen. Het bestuur stelt vast dat er geen herstelplan noodzakelijk is of correcties en heeft dit in een memo d.d. 16 januari 2024 vastgelegd.

3.8 Opinies sleutelfunctiehouders

De sleutelfunctiehouders Internal Audit, Risicobeheer en Actuarieel hebben allen hun opinie gegeven over de datakwaliteit van BPZ.

Ten aanzien van de beschikbaarheid en kwaliteit van de data voor, tijdens en na de transitie en de bijbehorende risicobeheersing (vragen 2.1 en 2.2 uit het invaarsjabloon, onderdeel datakwaliteit) en

het oordeel of BPZ in staat is om op de beoogde invaardatum per 1-1-2026 de juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata te borgen, hebben de sleutelfunctionarissen het volgende geconcludeerd.

De sleutelfunctiehouder Internal Audit onderschrijft de conclusie van het bestuur ten aanzien van de datakwaliteit en stelt vast dat het bestuur tot haar conclusie is gekomen op basis van een gedegen analyse van diverse rapportages en uitkomsten van werkzaamheden die zijn uitgevoerd door de uitvoeringsorganisatie APS (stap 16 en 17 van de AuP). De sleutelfunctiehouder Internal Audit onderschrijft dat het pensioenfonds de dataprofilering op het databestand inzake de KDE's heeft uitgevoerd (stap 19) en stelt vast dat het pensioenfonds een schriftelijke vastlegging heeft opgesteld van de uitgevoerde generieke analyses (stap 22). De sleutelfunctiehouder Internal Audit onderschrijft de conclusie van het bestuur in het memo van 16 januari 2024 alsmede het afrondend oordeel dat de datakwaliteit van BPZ voldoet aan de daaraan gestelde en te stellen eisen in het kader van de Wet Toekomst Pensioenen.

De sleutelfunctiehouder Risicobeheer heeft zijn opinie afgegeven over de governance en het doorlopen proces en stelt vast dat BPZ een gedegen besluitvormingsproces heeft doorlopen conform het BOB-model. De sleutelfunctiehouder Risicobeheer concludeert dat de (kwalitatieve) risicobereidheid, de MTA en herzieningenbeleid actueel en bruikbaar is. De sleutelfunctiehouder Risicobeheer stelt vast dat de KDE's door BPZ in samenwerking met APS zijn opgesteld en beoordeeld. Voor zover de sleutelfunctiehouder Risicobeheer kan overzien betreft het een complete lijst met KDE's met juist vermelding van waarde, bereik en bron. Het oordeel van de sleutelfunctiehouder Risicobeheer bij de fasen 2 en 3 conform de AuP (stap 16, 22, 33) is positief.

De sleutelfunctiehouder Actuarieel concludeert dat het correctie- en herzieningenbeleid bruikbaar en actueel is in het kader van invaren en stelt vast dat de complete lijst met voor het invaren relevante KDE's voor het pensioenfonds is aangeleverd. De sleutelfunctiehouder Actuarieel stelt vast dat het bestuur van BPZ afdoende motiveert welke generieke analyses wel en niet zijn uitgevoerd en de aanvullende beheersingsmaatregelen voor de analyses zijn wat betreft de sleutelfunctiehouder Actuarieel adequaat. De sleutelfunctiehouder stelt vast dat er op basis van de actuariële analyses over de boekjaren 2015 tot en met 2022 geen indicatie is dat de data van onvoldoende kwaliteit is. De sleutelfunctiehouder Actuarieel kan zich vinden in het voorlopig oordeel van het pensioenfonds dat de data van voldoende kwaliteit is en stelt vast dat het een best-effort beoordeling is (volledige zekerheid kan niet worden gegeven). De sleutelfunctiehouder Actuarieel geeft aan dat het van belang is dat de datakwaliteit tot de overgang naar de nieuwe pensioenadministrateur respectievelijk het moment van invaren geborgd wordt (zie ook paragraaf 3.11 en 3.12).

3.9 Onderzoek datakwaliteit na invaarmoment

Op het toetsmoment na invaren (toetsmoment 2) voert een externe accountant een assurance opdracht uit ten aanzien van de juistheid en de volledigheid van de transitie. De details hiervan zijn nog niet bekend. Gezien de overgang per 1 januari 2026 is het van belang dat het bestuur van BPZ zicht heeft op de door Appel ingerichte processen rondom de transitie. Hiertoe vinden door BPZ en Appel regelmatige basis overleggen plaats.

3.10 Omgang met datakwaliteit na invaren en met TWK's

BPZ heeft een lage risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit. Dit houdt in dat ook correcties op basis van terugwerkende kracht mutaties verwerkt worden. Het Fonds acht het onwenselijk dat een terugwerkende kracht (verder: 'TWK') -mutatie bij een deelnemer effect heeft op de invaarkapitalen van alle deelnemers. Om deze reden zullen (eventuele) correcties uitgevoerd worden vanuit de operationele reserve. Hiervoor is een bedrag gereserveerd bij invaren. De bepaling van deze operationele reserve is vastgelegd in Hoofdstuk 4 van het implementatieplan.

4 Invaren

4.1 Overwegingen om in te varen en invaarmethode

Overwegingen om in te varen

Invaren door collectieve waardeoverdracht voorkomt de splitsing in het deelnemersbestand en houdt risicodeling daarmee optimaal in stand. De waarde van bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten wordt, met inachtneming van de wettelijke voorschriften, omgezet naar persoonlijke pensioenvermogens.

Invaren is de wettelijke hoofdregel. Sociale partners oordelen dat invaren niet onevenredig ongunstig uitpakt voor een of meerdere groepen belanghebbenden. De belangrijkste reden is dat door invaren de pensioenvooruitzichten naar verwachting beter zullen zijn. Er hoeven minder buffers te worden aangehouden en (ingegane) pensioenen kunnen eerder worden verhoogd. Het naast elkaar bestaan van twee pensioenregelingen achten sociale partners onwenselijk. Dat maakt de uitvoering complexer en leidt tot fors hogere uitvoeringskosten die nadelig zijn voor de deelnemers. Ook maakt het naast elkaar bestaan van twee soorten pensioen de pensioenregeling minder begrijpelijk. Voorts zal alsdan het beleggingsbeleid mogelijk prudenter vormgegeven moeten worden wat leidt tot een lagere indexatiekans.

In paragraaf 4.12 van dit implementatieplan wordt getoond hoe dit uitpakt voor de deelnemers van BPZ. Bovendien hadden bij niet-invaren de ingegane pensioenen en de pensioenaanspraken in 2022 en 2023 niet kunnen worden verhoogd. Bij niet invaren blijft het FTK van kracht, wat betekent dat verhoging van pensioen(aanspraken) pas *mogelijk is, nadat de buffers in het vermogen weer op peil zijn gebracht*. Het risico op kortingen van ingegane pensioenen in de nieuwe pensioenregeling is net zoals in de huidige situatie ook aanwezig, maar wordt sterk verminderd door de toedelingsregels voor beschermings- en overrendement en de werking van de solidariteitsreserve. Ook is geen sprake van bijzondere omstandigheden die de keuze voor niet-invaren kunnen rechtvaardigen.

Invaarmethode

Het bestuur van BPZ bepaalt de invaarmethode. Sociale partners hebben geconstateerd dat BPZ voornemens is om de standaardmethode toe te passen voor het omrekenen van bestaande pensioenaanspraken naar persoonlijke pensioenvermogens. Sociale partners onderschrijven dit, omdat zij geen omstandigheden en redenen zien voor de toepassing van de alternatieve VBA-invaarmethode. In de berekeningen die zijn uitgevoerd in het kader van dit transitieplan is uitgegaan van invaren volgens de standaardmethode.

Bij toepassing van de standaardmethode wordt volgens de standaardregel het beschikbare vermogen van het pensioenfonds omgerekend naar persoonlijke pensioenvermogens, waarbij de verhoog- en verlaagregels van het huidige financieel toetsingskader benaderd worden door een tekort of overschot toe te delen via een spreidingsperiode van in beginsel 10 jaar.

Sociale partners vragen BPZ om bij het toedelen van vermogen aan de persoonlijke pensioenvermogens de standaardmethode met een spreidingsperiode van één jaar te gebruiken. Redenen om voor 1 jaar te kiezen zijn als volgt:

- BPZ kent een redelijk homogeen bestand omdat het nog maar kort bestaat. Vanaf de oprichting per 1 januari 2015 tot aan moment van invaren per 1 januari 2026 is er 11 jaar pensioen opgebouwd. BPZ kent hierdoor ook nog weinig gepensioneerden en deze hebben

daarbij ook nog maar weinig opgebouwd pensioen bij BPZ. Daarmee heeft BPZ een redelijk homogeen bestand.

- Gegeven de collectieve uitkeringsfase alsmede het vorige punt ligt eenzelfde verhoging van alle gepensioneerden bij de start voor de hand. Ook vanuit communicatief oogpunt is dit het meest eenvoudig. Bij een spreidingsperiode van de standaard van 10 jaar in plaats van 1 jaar zal het verhogingspercentage per leeftijd verschillen voor gepensioneerden. Vanuit actuaireel oogpunt valt vanwege die FTK-benadering de 10 jaar te verklaren, maar de vraag is of de mensen dit begrijpen. Iedereen heeft min of meer in gelijke mate bijgedragen aan de huidige dekkingsgraad zodat een ongelijke verdeling daarvan lastig is uit te leggen. Als gekozen zou zijn voor de 10 jaar, dan was vervolgens waarschijnlijk door het bestuur een gelijke verhoging voor de gepensioneerden gekozen. Dat leidt vervolgens weer tot nieuwe herverdelingsvraagstukken. Hiermee ligt een spreidingsperiode van 1 jaar meer voor de hand dan 10 jaar.
- Bij BPZ is het verschil in toedeling van het vermogen voor een jongere bij een spreidingstermijn van 1 of 10 jaar beperkt. Dit wordt verklaard door de bestandssamenstelling van BPZ. Kijkend naar de hoogte van de opgebouwde pensioenen heeft een differentiatie weinig toegevoegde waarde als het om concrete euro's gaat. Bij een hogere dekkingsgraad neemt het verschil iets toe, maar is deze nog steeds beperkt waarmee een periode van 1 jaar gerechtvaardigd is. Zie rekenvoorbeeld van 115% 'dekkingsgraad'. Ook bij een hogere dekkingsgraad weegt het negatieve effect van niet-spreiden op een grote groep (jongere) deelnemers niet zwaar genoeg op tegen het positieve effect bij een kleine groep oudere deelnemers/gepensioneerden. De herverdeling van jong naar oud is dus beperkt en weegt daarmee niet op tegen het spreiden. Een differentiatie is daarmee van beperkte waarde en niet passend bij het motto van het fonds van 'clean, lean en mean' alsook weinig proportioneel.
- Aanvullend geldt dat de FTK-regels niet symmetrisch zijn bij overschotten en tekorten. Een dekkingsgraad onder het minimaal vereiste eigen vermogen moet onder het FTK in principe in 5 jaar worden opgelost. Een overschot wordt in de standaardmethode over tien jaar gespreid, maar bij een dekkingsgraad onder de 90% moet er eerst tot die 90% worden gekort voor het vermogen wordt verdeeld bij transitie. Om die reden kan er mede worden afgeweken van de 10 jaar.
- Tot slot wordt opgemerkt dat het FTK uitgaat van continuïteit; het fonds plus buffers blijft intact. Er is echter sprake van een nieuw stelsel, met het uitgangspunt van invaren. In het nieuwe stelsel is het de bedoeling dat de buffers wel deels worden uitgedeeld. Hiervoor is het fonds per 1 januari 2015 juist opgericht. Sociale partners hadden de insteek de werkgevers en werknemers onder de pensioen-cao te verenigen in één fonds in afwachting van het pensioenakkoord. In combinatie met het homogene bestand waarbij iedereen ongeveer evenveel risico heeft gelopen, als heeft bijgedragen aan de dekkingsgraad, betekent dit dat iedereen in gelijke mate profiteert van de dekkingsgraad.

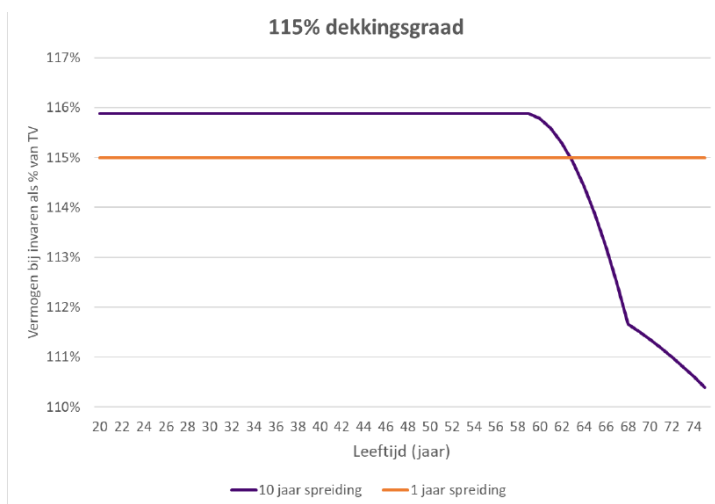
Volledigheidshalve, BPZ kent geen beleid van inhaalindexatie of wellicht zelfs reparatie van opbouwverlagingen. Overwegingen hierover spelen hier dus niet.

Ter illustratie van bovenstaande is in onderstaande figuur 4.1 de impact van het wel of niet toepassen van de 1-jarige spreidingsperiode zichtbaar gemaakt bij een onverdeeld vermogen van 15%. Hier voor het gemak een dekkingsgraad genoemd van 115%. Daarbij is dus voorbijgegaan aan de verplichte afsplitsing van het MVEV/OR en het vullen van de solidariteitsreserve. Uit de figuur blijkt dat het verschil voor (gewezen) deelnemers tot een leeftijd van ca 60 jaar ca 0,9%-punt is. Anders geformuleerd, bij een 10-jarige spreidingsperiode zouden de deelnemers tot 60 jaar 0,9%-punt meer krijgen dan nu het geval is in een 1-jarige spreidingsperiode. Op basis van de dekkingsgraad per 31 december 2024 van 116,9% zou het verschil nog kleiner zijn geweest. Aan de andere kant, bij een vrije reserve van 25% zou het verschil maximaal 1,2% zijn geweest. Dus een vrije

reserve na aftrek van de verplichte reserves en de solidariteitsreserve. Dat is bij een dekkingsgraad die veel hoger ligt dan dan de bovengrens van 127,5%. Op basis van bovengenoemde argumenten is een 1-jarige spreidingsperiode goed verdedigbaar en naar oordeel van het bestuur evenwichtig voor BPZ.

Leeftijdscohort	Aantal deelnemers	Gemiddelde DG 10 jaar	Gemiddelde DG 1 jaar	Verhouding 1 jaar t.o.v. 10 jaar
20-25	297	115,9%	115,0%	99,2%
25-30	1.232	115,9%	115,0%	99,2%
30-35	2.047	115,9%	115,0%	99,2%
35-40	1.904	115,9%	115,0%	99,2%
40-45	1.768	115,9%	115,0%	99,2%
45-50	1.581	115,9%	115,0%	99,2%
50-55	1.820	115,9%	115,0%	99,2%
55-60	1.825	115,9%	115,0%	99,2%
60-65	1.703	115,2%	115,0%	99,8%
65-70	1.100	112,5%	115,0%	102,2%
70-75	134	111,0%	115,0%	103,6%

Bij een dekkingsgraad bij invaren van 115% is het verschil in invaarkapitaal tussen toepassing van een spreidingsperiode van 10 jaar en een spreidingsperiode van 1 jaar voor ca 92% van de deelnemers kleiner dan 1%. Voor de oudste deelnemers loopt het verschil op tot circa 3,6% (spreiding over 1 jaar gunstiger)

Figuur 4.1 Impact spreidingstermijn bij invaren

De bovenstaande tabel/grafiek laat zien dat het verschil bij een vrije reserve (hier dekkingsgraad genoemd) van 15% slechts een verschil in toekenning betekent voor de jongste deelnemer van 0,9% (verschil tussen vierde en derde kolom).

4.2 Keuze voor spreidingsmethode en spreidingsparameter

Spreidingsperiode

Artikel 10a, vijfde lid PW stelt dat de toedelingsregels voor de beschermingsrendementen en overrendementen voor het beleggingsrisico binnen de solidaire premiereregeling dusdanig zijn vastgesteld dat er op voorhand geen herverdelingseffecten plaatsvinden. Hiervan kan worden afgeweken voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de ingegane pensioenuitkeringen en van de opgebouwde aanspraak op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren en er alleen herverdelingseffecten optreden tussen de pensioengerechtigden onderling.

Er zijn twee methoden om beleggingsopbrengsten te spreiden: geheugenloos of dakpansgewijs. Het bestuur kiest voor de geheugenloze methode, ook wel asymptotisch open spreidingsmethode, genoemd om de volgende redenen

- De geheugenloze methode voldoet aan de doelstellingen van het bestuur van eenvoud, uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid en solidariteit.
- Het verschil in uitkomsten tussen de beide methodes is beperkt.
- Het bestuur is zich bewust dat bij een serie van positieve of negatieve overrendementen achtereen kan “ophoping” ontstaan bij geheugenloos spreiden. Dit wordt ondervangen door een lage spreidingsparameter en het vaststellen van boven en ondergrenzen aan het spreidingsvermogen.
- Geheugenloos spreiden is eenvoudiger te administreren, wat voordelen biedt ten aanzien van toepassing van de solidariteitsreserve en collectieve uitkeringsfase

- Geheugenloos spreiden geeft wat stabielere uitkeringen dan de dakpansgewijze methode. Stabiele uitkeringen is een wens van sociale partners en het bestuur.
- De markt lijkt te tenderen naar de geheugenloze spreidingsmethode. Deze methode is administratief eenvoudiger. Deze methode heeft ook de voorkeur van Appel en is daarmee uitvoerbaar voor BPZ.

Op basis van de wetgeving kan een spreidingsperiode gekozen worden van 1 tot 10 jaar. Uit oogpunt van communicatie stelt het bestuur van BPZ dat een periode van 10 jaar veel te lang is. Immers, hoe groter de periode, hoe groter de (potentiële) discrepantie tussen het jaarrendement en het toegekende rendement. Dat is moeilijker uitlegbaar aan de deelnemer. Anderzijds is een spreidingsperiode van 1 jaar ook ongewenst. Immers, hoe korter de spreidingsduur, hoe gevoeliger de persoonlijke pensioenpotten zijn voor rendementsschokken.

Initieel heeft het bestuur BPZ daarom gesteld dat een spreidingsparameter van 3 of 5 jaar meer voor de hand ligt. WTW heeft hiervoor in opdracht van het bestuur van BPZ berekeningen uitgevoerd voor het geheugenloos spreiden van schokken in de uitkeringsfase over 3 of 5 jaar. De verschillen zijn beperkt. Bij spreiding over 5 jaar wordt er in het echte stressscenario in mindere mate een beroep gedaan op de solidariteitsreserve. Spreiding over 3 jaar lijkt iets gunstiger, omdat dit voor een deelnemer die bij aanvang 68 jaar is, een hogere vervangingsratio oplevert. Dit geeft vooral een gunstige startpositie. In kwalitatieve zin kan verder opgemerkt worden dat een kortere periode van 3 jaar ook gunstiger is dan 5 jaar voor tijdelijke uitkeringen (en dus ook oudere gepensioneerden) in de zin van het beperken van vermogensoverdrachten. Ook geldt dat een kortere duur helpt in het beperken van de zogenoemde backstop welke in theorie ingrijpend kan zijn (zie paragraaf 5.7). Het bestuur heeft daarom de keuze gemaakt voor een spreidingsparameter van 3 jaar. Sociale partners van BPZ hebben hiermee ook gerekend in het transitieplan.

4.3 Aanwenden vermogen

Het op 31 december 2025 aanwezige collectieve pensioenvermogen bij BPZ zal bij invaren naar de Wtp regeling worden verdeeld. Eerst moet het minimaal vereist eigen vermogen worden afgezonderd. Ook de operationele reserve dient gevuld te worden. Daarbij is afgesproken dat er naast het MVEV en de operationele reserve eerst een minimale solidariteitsreserve wordt gevormd. Daarna wordt gelijktijdig een solidariteitsreserve gevuld en worden de persoonlijke pensioenvermogens verhoogd op basis van een verdeelregel afhankelijk van de dekkingsgraad.

Het collectieve vermogen wordt via de standaardmethode omgezet naar persoonlijke pensioenvermogens. Hieronder gaat het pensioenfonds nader in op de hoogte en doel van MVEV en de operationele reserve alsook op de afspraken die gemaakt zijn ten aanzien van compensatie en initiële vulling en uitdeling van de solidariteitsreserve en hoe wordt omgegaan met arbeidsongeschiktheidspensioen en nabestaandenpensioen.

4.3.1 MVEV en reserve operationele risico's

De samenstelling en omvang van het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) en de reserve operationele risico's (ROR) zijn door het bestuur vastgesteld.

Het MVEV is geen separate balanspost maar onderdeel van de ROR. De ROR moet minimaal gelijk zijn aan het MVEV. In het kader van de prudentie gaat het bestuur er voornamelijk van uit dat de berekende MVEV en de ROR samen optellen tot een bedrag wat BPZ bij de overgang wil aanhouden. De gedachte is dat als de ROR opgemaakt wordt het fonds nog het MVEV heeft staan, en er alsdan geen sprake is van een tekort MVEV. Ook onder het nieuwe stelsel ziet het bestuur het korten van pensioenvermogens en uitkeringen als een 'ultimum remedium'.

Voor wat betreft het ROR maakt het bestuur onderscheid naar een structurele ROR als een tijdelijke ROR. De tijdelijke ROR is bedoeld voor risico's rondom de overgang naar het nieuwe stelsel welke vervallen enige tijd na de overgang als het risico zich niet meer kan voordoen.

In het kader van de nieuwe regeling heeft het bestuur besloten een contract voor volledige herverzekering te sluiten met SCOR voor de dekking van premievrijstelling bij arbeidsongeschikt en overlijden van de deelnemers. Zonder herverzekering zou het fonds substantieel meer risico lopen, wat niet gewenst is gezien de voorgenomen overgang naar de WTP per 1 januari 2026 alsook daarna. Desalniettemin wenst het bestuur een extra bedrag aan te houden om indien gewenst over te kunnen gaan naar een situatie zonder herverzekering.

De hoogte van het MVEV en de ROR zijn niet afhankelijk van de hoogte van de persoonlijke pensioenvermogens. De bedragen zijn redelijk constant in de tijd behoudens een inflatiecomponent. Vooralsnog beschouwt het bestuur de bedragen genoemd in deze notitie als een goede indicator voor de situatie bij invaren. Voor het gemak wordt in deze notitie vooralsnog uitgegaan van een reserve uitgedrukt in procenten van de huidige voorziening pensioenverplichtingen onder het FTK. Het bestuur zal separaat besluiten over de belegging van de reserve.

MVEV

WTW heeft de hoogte van het MVEV berekend voor de situatie zowel met als zonder herverzekering. Het MVEV zonder herverzekering bedraagt 1,8% van de verplichtingen onder het FTK⁵ ofwel 1,5% van het vermogen.

ROR

In de notitie Voorzieningen en reserves van Appel wordt een voorstel gedaan voor de inrichting van pensioen- en financiële administratie. Het bestuur heeft dit overgenomen. Per saldo levert dit een

- ROR TWK van 0,8% (waarvan 0,5% tijdelijk en dus 0,3% structureel);
- ROR Overig van 0,6% (structureel).

In combinatie met een MVEV van 1,5% geeft dit een totale ROR van 2,9% van het vermogen na de transitie. Van die 2,9% is 0,5% tijdelijk welke kan vrijvallen als de risico's zich niet of deels manifesteren. In het transitieplan was gerekend met 3% in totaal (1% MVEV en 2% ROR).

Het MVEV is na invaren geen aparte balanspost maar een minimaal vereist eigen vermogen wat altijd aanwezig moet zijn. Als de ROR hoger is dan het MVEV is aan de wettelijke eis voldaan. Het bestuur heeft ervoor gekozen om het bedrag van de MVEV bij invaren op te tellen bij de vastgestelde ROR. Op zich was de ROR al hoger dan het MVEV. Desalniettemin is het bestuur van mening dat bij de start beide bedragen aanwezig moeten zijn voor het geval de risico's zich manifesteren en de ROR 'opgebruikt' wordt.

Het bestuur heeft verder als uitgangspunt dat het geen garanties op uitkeringen bij ingang wil verstrekken. In de praktijk betekent dit dat de uitkering maandelijks op de actuele rente wordt vastgesteld. Voor gepensioneerden betekent dit een bepaalde mate van onzekerheid omtrent de hoogte van het uiteindelijke pensioen. Tegelijk is het wel zo dat de kapitalen deels meebewegen met de hoogte van de rente zodat de impact van renteveranderingen enigszins gedempt wordt. Wanneer

⁵ Uitgegaan wordt van het verwachte vermogen bij invaren. De technische voorziening per 31 juli 2024 (€ 666M) is bijgesteld naar € 780M om rekening te houden met de pensioenopbouw (en uitkeringen) tot 1 januari 2026. Het vermogen is vervolgens vastgesteld op de dekkingsgraad per 31 juli 2024 (120,4%).

het fonds wel uit zou gaan van de indicatieve bedragen worden impliciet garanties verstrekt op de hoogte van de uitkering welke substantieel kunnen worden en ten laste gaan van het collectief.

Tot slot, het bestuur heeft in bovenstaande opstelling geen verschil opgenomen voor een mogelijk dekkingsgraadverschil per 31 december 2025 (dekkingsgraad bij overgang). Appel zal de eerste zes maanden na overgang de lopende uitkeringen gelijk houden. Pas dan zullen de uitkeringen aangepast worden op basis van de werkelijke dekkingsgraad uit het jaarwerk. Omdat het uitgangspunt is dat er niet gekort zal worden bij overgang, het bestuur de dekkingsgraad monitort tot overgang kan er per saldo alleen een verhoging plaatsvinden van de uitkeringen. Om die reden is een reservering voor een tegenvallende dekkingsgraad niet nodig (negatief verschil tussen vooraf ingeschatte en daadwerkelijke dekkingsgraad in jaarwerk). Daarbij kan aangetekend worden dat er in de afgelopen jaren ook nagenoeg geen dekkingsgraadverschillen zijn geweest. Extra beheersmaatregel hierop is de monitoring van de maandelijkse dekkingsgraad.

4.3.2 Afspraken met betrekking tot compensatie

Afschaffen doorsneesystematiek

Sociale partners hebben de opdracht de transitie naar het vernieuwde pensioenstelsel op evenwichtige wijze te realiseren. De overstap naar een premieregeling met een vlakke premie (waarbij de huidige doorsneesystematiek niet langer van toepassing is) leidt er voor een deel van de actieve deelnemers toe dat in de gewijzigde pensioenregeling mogelijk een lager pensioen wordt gerealiseerd dan het geval zou zijn geweest bij het voortzetten van de uitkeringsovereenkomst met een doorsneesystematiek. Ingeval van onevenredig nadeel dienen deze deelnemers in het kader van een evenwichtige transitie adequaat gecompenseerd te worden. De doelstelling van sociale partners is dat deelnemers rekening houdend met de dubbele transitie, geen nadelige gevolgen van de afschaffing van de doorsneesystematiek mogen ondervinden. De maatstaf voor de vaststelling is de vervangingsratio rekening houdend met de uitkeringsfase van 5 gedefinieerde maatmensen in de regeling onder het huidige FTK en de nieuwe Wtp. Vervangingsratio is gedefinieerd als hier het percentage gewogen gemiddelde laatste geïndexeerde pensioengrondslag. De grens voor vaststelling is dat de vervangingsratio onder de Wtp hoger moet liggen dan onder het FTK.

Sociale partners hebben geconcludeerd dat er geen noodzaak is tot compensatie van de afschaffing van de doorsneesystematiek.

Waarom geen compensatie nodig is

De overstap naar een premieregeling, waarin de doorsneepremie wordt vervangen door de introductie van een vlakke premie leidt ertoe dat bij gelijkblijvende omstandigheden een deel van de actieve deelnemers in de gewijzigde pensioenregeling een lager pensioenvooruitzicht krijgt dan het geval zou zijn geweest bij het voortzetten van de doorsneesystematiek. Deze overgangsproblematiek is in het Pensioenakkoord onderkend en afgesproken is dat voor het lager pensioenvooruitzicht compensatie kan worden verleend. De Wtp biedt hiervoor de ruimte en de juridische basis. Alleen deelnemers met toekomstige opbouw van pensioen bij het fonds lijden nadeel door de transitie naar de nieuwe pensioenregeling. Zij komen in aanmerking voor deze compensatie. Voor gepensioneerden en slapers heeft het afschaffen van de doorsneesystematiek geen effect.

Bij het beoordelen van de vraag of bepaalde leeftijdsgroepen moeten worden gecompenseerd, is het ook gerechtvaardigd om de positieve effecten te betrekken van de overstap naar het vernieuwde pensioenstelsel. Als gevolg van het wegvallen van de buffereisen van het huidige FTK hoeft minder vermogen en rendement te worden gereserveerd en kunnen pensioenen eerder worden verhoogd. De combinatie van het effect van het afschaffen van de doorsneesystematiek én de overstap naar het vernieuwde pensioenstelsel waarbij opgebouwde rechten worden ingevaren wordt ook wel “dubbele transitie” genoemd. Hierbij is meegewogen dat de nieuwe regeling een aantal voordelen heeft ten opzichte van de huidige regeling. Dit betreft het volgende:

- Omdat er tot de pensioendatum meer in aandelen belegd wordt zijn de verwachte pensioenen hoger.
- Alle opgebouwde pensioenen worden omgezet naar de nieuwe regeling. Hierdoor kunnen deze pensioenen eerder en meer verhoogd worden. Bij de overgang wordt namelijk de dekkingsgraad van BPZ verdeeld. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen van het pensioenfonds en de verplichtingen van het pensioenfonds. BPZ heeft eind 2023 meer vermogen dan verplichtingen. Bij de dekkingsgraad eind 2023 betekent de overgang naar het nieuwe stelsel voor alle deelnemers een plus.
- De vakbonden en de werkgevers hebben eerder al afgesproken dat zij met de nieuwe regeling de pensioenpremie verhogen. In termen van de salarissom gaat de premie van 17,1% naar 20,1% van de salarissom. Op basis van de afspraken in de cao kunnen zij deze verhoging ook betrekken bij de compensatie.

Op basis van de volgende kan geconcludeerd worden dat de maatmensen erop vooruitgaan.

Maatmens	1) FTK 17,1%	2) Δ WTP	3) Δ Premie	4) Δ Invaren	5) WTP 20,1%	Toename WTP / FTK
1 (20 jaar)	61%	56%	23%	2%	142%	133%
2 (30 jaar)	51%	29%	15%	6%	101%	98%
3 (40 jaar)	41%	14%	9%	5%	69%	68%
4 (50 jaar)	31%	4%	6%	4%	45%	45%
5 (60 jaar)	21%	0%	2%	4%	27%	29%

Tabel 4.1: Stapsgewijze verandering van de mediane vervangingsratio

In bovenstaande tabel is een stapsgewijze verandering van de mediane vervangingsratio opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de pensioenen in de uitkeringsfase. Allereerst wordt voor een aantal maatmensen de verwachte uitkomst in de huidige FTK-regeling weergegeven op basis van de huidige gemiddelde premie van 17,1% van de pensioengevende salarissen. Vervolgens wordt

- Onder 2) weergegeven wat de plus is van de overstap naar de Wtp-regeling. Dit is nog zonder de mogelijke plus uit de dekkingsgraad van BPZ of premieverhoging.
- In 3) weergegeven de plus van de verhoging van de premie van nu gemiddeld 17,1% naar 20,1% van de salarissen. Voor jongere deelnemers is dit, gegeven hun beleggingshorizon, uiteraard meer dan voor de oudere deelnemers die dicht bij de pensioendatum zitten.
- In 4) weergegeven de mogelijke plus uit de dekkingsgraad van BPZ op de persoonlijke pensioenvermogens weergegeven. Dit uitgaande van de dekkingsgraad per 31 december 2023. Het extra pensioen als gevolg van het invaren is overigens procentueel voor iedereen gelijk.
- Tot slot staat onder 5) het totale pensioen onder de Wtp als optelsom van de FTK regeling en de voorgaande effecten.

In de laatste kolom staat de procentuele verbetering van de regeling voor deze maatmensen als gevolg van de overgang van de huidige regeling naar de Wtp regeling. Voor jongeren is deze aanmerkelijk hoger dan voor de ouderen. Belangrijke reden is het beleggingsbeleid en de hogere premie uiteraard. Let wel dit zijn verwachte uitkomsten. Voor jongeren is de variatie in uitkomsten

ook hoger. Dit rechtvaardigt volgens sociale partners ook de hogere verwachte uitkomsten voor de jongeren.

Bovenstaande combinatie van factoren maakt dat sociale partners tot de conclusie komen dat compensatie voor de overgang naar de nieuwe pensioen-cao niet nodig is. De doelstelling dat nadelige effecten van de gevolgen van de afschaffing van de doorsneesystematiek wordt beperkt, is behaald. Het bestuur kan de conclusies van sociale partners onderschrijven.

4.3.3 Initiële vulling en uitdeelregels solidariteitsreserve

Sociale partners kiezen ervoor om de solidariteitsreserve op het moment van overgang naar de nieuwe pensioenregeling direct, uit het fondsvermogen, minimaal te vullen tot het niveau van tenminste 0,5% van het persoonlijk pensioenvermogen, zodat de beschermende werking direct ingaat. Het uiteindelijke percentage waarmee de solidariteitsreserve gevuld kan worden bij invaren is afhankelijk van de dekkingsgraad op het moment van invaren en bedraagt tussen 0,5% en 4%. De solidariteitsreserve wordt na ingang van de regeling gevuld uit het overrendement door dit met 5% van het positieve overrendement af te romen. De vulling stopt zodra de solidariteitsreserve 3% van het persoonlijk pensioenvermogen bedraagt. Als de solidariteitsreserve 4% of meer bedraagt, wordt het meerdere verdeeld naar rato van het persoonlijk pensioenvermogen.

Er wordt geen percentage uit de premie-inleg aan de solidariteitsreserve toegerekend. Dit in overeenstemming met de wens van sociale partners.

De volgorde van spreiden en aanvullen uit de solidariteitsreserve gaat als volgt.

1. Indien van toepassing wordt 5% van het positieve collectieve overrendement toegevoegd aan de solidariteitsreserve
2. Als de Solidariteitsreserve hierdoor, of door een andere reden, meer wordt dan het gedefinieerde maximale niveau van de persoonlijke vermogens wordt dit overschot naar rato van de persoonlijke vermogens verdeeld over de kapitalen van de deelnemers en het uitkeringscollectief.
3. Vervolgens wordt het financiële resultaat op het uitkeringscollectief verwerkt: verwerking in uitkerings- en spreidingsvermogen. Dit leidt tot een niveau van de uitkering vanuit het uitkeringsvermogen.
4. Mocht stap 2 leiden tot een daling van de uitkering t.o.v. het voorgaande jaar wordt maximaal 20% van het budget uit de Solidariteitsreserve ingezet voor het opvangen voor het voorkomen van een daling van de lopende uitkering ("zogenaamde Ortec- Methode")

Een overzicht van de invulling van en de uitdeelregels voor de solidariteitsreserve is opgenomen in 4.2. Bij de start van de regeling wordt deze uit de dekkingsgraad minimaal gevuld met 0,5% en maximaal tot 4%. Indien dit niet mogelijk moeten nieuwe afspraken worden gemaakt met sociale partners. Na invaren kan de reserve zakken tot minimaal 0% rekening houdend met de uitdeelregels. De waarden van de reserve zijn als volgt:

Solidariteitsreserve (SR)	
Startniveau via invaren	DG t/m 103%: 0,0% TV DG vanaf 119%: ca, 4,0% TV Daartussen: dekkingsgraadafhankelijk
Voeding via premie	Nee
Voeding via overrendement	5% (tot een omvang van de SR van 3% van persoonlijke pensioenvermogen)
Minimum niveau	0%
Maximum niveau	4% (van persoonlijke pensioenvermogen)
Maximum budget	20%
Maximaal op te vangen afname van de uitkering in enig jaar	20%
Bij bereiken maximum overloop uitdelen	Naar rato individuele vermogens
Vullen	Initieel dekkingsgraadafhankelijk Regulier: 5% van het overrendement
Onttrekregels	Gerichte toedeling: nominale uitkering
Risicoprofiel beleggingen reserve	Allocatie return: 100% tot leeftijd 50, 40% vanaf leeftijd 68 Daartussen lineaire afbouw Beschermsrendement: 0% tot leeftijd 50, 80% vanaf leeftijd 68 Daartussen lineaire opbouw

Tabel 4.2: Uitgangspunten solidariteitsreserve

4.3.4 Overbruggingsplan en indexatie AMvB

Omdat BPZ geen gebruik maakt van het transitie-FTK is het opstellen en indienen van een overbruggingsplan niet van toepassing (zie hoofdstuk 5 van dit implementatieplan).

BPZ heeft driemaal⁶ gebruik gemaakt van de zogenoemde motie Van Dijk cq de Algemene maatregel van bestuur (AMVB) welke een extra indexatie mogelijk maakten op basis van de tijdelijk versoepelde regelgeving. Het bestuur heeft daarbij gekeken naar de financiële ruimte en de evenwichtigheid van de te nemen besluiten. Voor wat betreft de financiële ruimte heeft het bestuur beoordeeld in welke mate het na indexatie een daling van de financiële markten kon opvangen rekening houdend met een gewenste reserve voor het invaren. Het resterende bedrag zou dan beschikbaar kunnen zijn voor de toeslagverlening. Voor de evenwichtigheid heeft het bestuur de verhoging per generatie in kaart laten brengen. Daaruit bleek kortweg dat een verhoging goed is voor de ouderen (ca. 50-plussers). Het verschil was echter klein. Het bestuur heeft indertijd de belangen van alle leeftijdsgroepen afgewogen en geconcludeerd dat het verantwoord en evenwichtig is om voor iedereen de pensioenen te verhogen. Dit met instemming van het belanghebbendenorgaan.

Het bestuur is van mening dat deze extra verhoging die er is verleend niet verrekend hoeft te worden bij invaren. Bij BPZ ontvangen alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden dezelfde indexatie. Op basis van een spreidingsparameter van 1 jaar onder de standardmethode is er geen

⁶ 2,5% per 1 juli 2022, 3% per 1 januari 2023 en 3% per 1 januari 2024.

verschil in toekenning van de aanwezige reserve tussen jong en oud. Per saldo is er daardoor geen verschil nodig in toekenning van de aanwezige reserve op basis van de eerder verleende indexatie.

4.3.4 Nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

Nabestaandenpensioen

Bij overlijden van de deelnemer ontstaat een aanspraak op nabestaandenpensioen. Dat bestaat uit twee onderdelen:

- de partner heeft recht op partnerpensioen, en
- de kinderen hebben recht op wezenpensioen.

Er is onderscheid in nabestaandenpensioen vóór pensionering en ná pensionering/ uitdiensttreding. De Wtp bepaalt dat het nabestaandenpensioen in pensioenregelingen, bij overlijden voor ingang van het ouderdompensioen, op risicobasis wordt verzekerd, zolang de deelneming aan het fonds duurt. Dit is analoog aan de huidige situatie.

Na pensionering is het nabestaandenpensioen een uitkering die is gekoppeld aan de hoogte van het ouderdompensioen van de gepensioneerde deelnemer. Dit is een keuze die de (gewezen) deelnemer moet maken (in overleg met de partner).

Binnen het wettelijk kader hebben sociale partners de hoogte van de dekking van het verzekerd partnerpensioen bij overlijden voor pensionering tijdens het dienstverband vastgesteld op 35% van het laatstgenoten geldende pensioengevende salaris van de overleden deelnemer. Zolang een persoon deelnemer is in de regeling blijft deze verzekerd voor partnerpensioen. Als de deelneming eindigt, eindigt als hoofdregel ook de verzekering voor partnerpensioen. Op basis van de Wtp moet bij einde deelneming een uitloopdekking van minimaal 3 en maximaal 6 maanden worden geboden. Bij BPZ is een uitloopdekking van 6 maanden (of tot uiterlijk de eerdere aanvang van een nieuw dienstverband of de ingang van ouderdompensioen), waarin het recht op nabestaandenpensioen automatisch verzekerd blijft na einde deelneming. In het geval een gewezen deelnemer een WW- of ziektewet (ZW) uitkering ontvangt na einde deelneming, dan blijft het nabestaandenpensioen verzekerd zo lang deze uitkering wordt ontvangen.

Daarna kan de gewezen deelnemer kiezen voor voortzetting van de verzekering voor nabestaandenpensioen. De Wtp bepaalt dat de daarvoor benodigde premie wordt onttrokken aan het opgebouwde persoonlijk pensioenvermogen van de gewezen deelnemer. Dit betekent een lager vooruitzicht op ouderdompensioen. De periode van vrijwillige voortzetting is maximaal 15 jaar (mits het persoonlijk pensioenvermogen voldoende hoog is). De deelnemer krijgt jaarlijks de keuze om de vrijwillige verzekering te verlengen of te stoppen.

De hoogte van het partnerpensioen is in de nieuwe regeling niet langer afhankelijk van het aantal jaren dat de deelnemer in dienst is geweest. Het percentage dat is verzekerd is voortaan voor iedere deelnemer gelijk en wordt bepaald op basis van het pensioengevend salaris op het moment van overlijden van de deelnemer. Sociale partners hebben de keuze gemaakt om de hoogte van het partnerpensioen vast te stellen op 35% van het geldende pensioengevend salaris van de deelnemer. Er is geen sprake meer van een franchise. Dit is voor de meeste deelnemers een verbetering.

Het tijdens het dienstverband verzekerde partnerpensioen is een levenslange uitkering. Het partnerpensioen wordt zodra het is ingegaan, net als het ouderdompensioen, variabel. Het beweegt mee met het rendement van het fonds op basis van de regels in de collectieve uitkeringsfase. Met

behulp van de toedelingsregels voor beschermings- en overrendement en de solidariteitsreserve wordt het risico van grote schommelingen en verlagingen verminderd.

In de nieuwe pensioenregeling is de hoogte van het wezenpensioen niet langer afhankelijk van de diensttijd. Het verzekerde percentage is voor iedereen gelijk (10% salaris). Ook voor het wezenpensioen geldt dat het wordt verzekerd op risicobasis. De dekking komt te vervallen bij einde van de deelneming in het fonds. Hier geldt echter ook een standaard uitloopdekking van 6 maanden zoals bij het partnerpensioen, en de mogelijkheid om de verzekering vrijwillig voort te zetten, waarbij de premie ten laste wordt gebracht van het persoonlijk pensioenvermogen.

De maximale leeftijd voor dekking en uitkering wordt wettelijk verplicht 25 jaar (was 18 jaar of als studerend maximaal 27 jaar). Het wezenpensioen wordt zodra het is ingegaan eveneens variabel.

In de huidige regeling is het partnerpensioen op risicobasis. Deze dekkingen vervallen. Voor sommige deelnemers is het partnerpensioen (gedeeltelijk) gebaseerd op opbouwbasis. Dit kan bijvoorbeeld voortkomen uit een waardeoverdracht of uitruil van opgebouwd ouderdomspensioen bij uitdiensttreding. Wettelijk is vastgelegd dat het tot de transitiedatum opgebouwde partnerpensioen beschikbaar moet blijven voor degene(n) die ook vóór de overgang recht zou(den) hebben op het partnerpensioen. Dit betreft de zogenoemde eerbiedigende werking. De waarde van het opgebouwde partnerpensioen wordt omgezet naar een kapitaal en toegevoegd aan het persoonlijke pensioenvermogen. Jaarlijks wordt daar de risicopremie aan onttrokken en bij overlijden is er een extra partnerpensioen (en wezenpensioen) beschikbaar op basis van de eerbiedigende werking.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

De bestaande pensioenregeling voorziet in premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid. Deelnemers die als gevolg van arbeidsongeschiktheid (deels) uit het arbeidsproces zijn geraakt, zijn zo verzekerd van blijvende opbouw van ouderdomspensioen en blijven verzekerd voor nabestaandenpensioen.

In de nieuwe pensioenregeling is sprake van een premieovereenkomst. De huidige systematiek voor premievrijstelling past niet bij dit nieuwe type pensioencontract. In plaats van premievrije opbouw van pensioenaanspraken, is in de nieuwe regeling voor de arbeidsongeschikte deelnemer sprake van een dekking die voorziet in storting van premie voor de voortzetting van de opbouw van persoonlijk pensioenvermogen en voortzetting van de risicoverzekeringen.

De (premienvrije) opbouw van pensioen in geval van arbeidsongeschiktheid bedraagt in de nieuwe regeling 100% van de premie vóór arbeidsongeschiktheid (bij volledige arbeidsongeschiktheid). Dit is analoog aan de 100% opbouw die nu geldt (bij volledige arbeidsongeschiktheid). Basis voor de uitkering is het laatste pensioengevend salaris voor de eerste ziekte dag. De pensioengrondslag na invalidering wordt jaarlijks verhoogd op basis van de ontwikkeling van het afgeleide prijsindexcijfer, waarbij deze maximaal 3% bedraagt. Deze indexatie wordt nu uit dekkingsgraad betaald en zal na overgang onderdeel zijn van de voorziening premievrijstelling.

4.4 Uitvoering pensioenregeling

Conform de statuten van BPZ voert het fonds de pensioenregeling uit. De pensioenen die zijn opgebouwd tot 1 januari 2026 worden op verzoek van sociale partners conform wet- en regelgeving ingevaren. Bij de berekeningen ten behoeve van het invaren is niet gebleken dat er groepen deelnemers onevenredig worden benadeeld.

De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de pensioenovereenkomst, voldoet tevens aan de eisen en normen die worden gesteld in gelijke behandeling-wetgeving (de Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen en de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid).

Met betrekking tot de premie geldt dat, als gevolg van invaren, alle deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden, zowel mannen als vrouwen, overgaan naar de nieuwe pensioenregeling. De overdrachtswaarde is door BPZ zodanig vastgesteld dat de voor mannen en vrouwen te verwerven pensioenrechten gelijk zijn waarbij aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid op basis van dezelfde grondslagen wordt voldaan. Daarbij is aldus geen sprake van het maken van onderscheid en ongelijke behandeling.

4.5 Evenwichtigheidskader BPZ

4.5.1 Inleiding Evenwichtigheidskader BPZ

Om bij de besluitvorming tijdens de transitie naar het nieuwe stelsel consistente stappen te doorlopen, hanteert BPZ een evenwichtigheidskader. Hierin zijn de principes vastgelegd die BPZ hanteert bij de beoordeling van evenwichtigheid. De principes zijn doorvertaald naar kwantitatieve en kwalitatieve maatstaven.

In de volgende subparagrafen wordt achtereenvolgens ingegaan op de koppeling van de missie, visie, doelstellingen en strategie van BPZ aan de beoordeling van de evenwichtigheid. Ook wordt ingegaan op de kwalitatieve maatstaven en de gevoeligheidsanalyses. De conclusie van het bestuur over de evenwichtigheid van de transitie is opgenomen aan het eind.

4.5.2 Missie, visie, doelstellingen en strategie van BPZ

BPZ hanteert voor de bepaling van het te voeren beleid een missie, een visie, doelstellingen en een strategie. Hierin is vastgelegd wat de kernwaarden van BPZ zijn, welke speerpunten BPZ hanteert en op welke wijze BPZ de dienstverlening aan deelnemers en werkgevers optimaal vormgeeft.

Missie

De missie beschrijft waar het pensioenfonds voor staat en wat haar bestaansreden is. De missie van BPZ luidt: *BPZ is hét pensioenfonds voor de Zuivel en aanverwante industrie*

Visie

BPZ is een vrijwillig bedrijfstakpensioenfonds en bestaat door het draagvlak bij sociale partners. Als vrijwillig bedrijfstakpensioenfonds zal BPZ voortdurend moeten laten zien de afgesproken regeling het beste te kunnen uitvoeren binnen de middelen die haar ter beschikking staan. Dit kan BPZ door dicht bij sociale partners en dicht bij de deelnemers en pensioengerechtigden te staan. Daarbij moet BPZ in kunnen spelen op vragen van de sociale partners in de sector als de inhoud van de pensioen-cao wijzigt. Indachtig met motto om 'clean, lean and mean' te opereren streeft BPZ naar eenvoud in beleid en uitvoering teneinde maximale wendbaarheid naar de toekomst mogelijk te maken.

Ondernemingen die zich bij BPZ aansluiten moeten zich 'ontzorgd' voelen na aansluiting. Het is de taak van BPZ de regeling zodanig uit te voeren dat werkgevers en werknemers de uitvoering in goede handen weten.

BPZ wil zijn goede positie als het pensioenfonds voor de Zuivel en aanverwante industrie blijven vasthouden. Dit door de nieuwe afgesproken regeling onder de Wet Toekomst Pensioenen uit te voeren op een hoogkwalitatief niveau. BPZ wil zelfstandig blijven en zoekt dus geen fusiepartners, noch beoogt BPZ op te gaan in een ander pensioenfonds. Als de

sector sterk krimpt als gevolg van technologische ontwikkelingen en/of ontwikkelingen in het stikstofdossier, dan zal het fonds met sociale partners in overleg gaan.

Doelstellingen

BPZ heeft de statutaire doelstelling om de door sociale partners gesloten pensioen-overeenkomst uit te voeren middels een hiertoe opgesteld pensioenreglement op basis van de opdrachtaanvaarding door het bestuur van de gesloten pensioen-cao. Hiertoe is een aansluitovereenkomst gesloten met de aangesloten werkgevers en een risicohouding afgesproken met de sociale partners.

Binnen de kaders van de afgesproken risicohouding en opdrachtaanvaarding wil BPZ de best mogelijke pensioenuitvoerder zijn voor de uitvoering van de pensioenovereenkomst in de Zuivel- en aanverwante industrie. Dit rekening houdend met de belangen van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Op basis van de beschikbare premieruimte zoekt het bestuur een balans tussen enerzijds de beleggingsrisico's en anderzijds de wens van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden om de pensioenen en pensioenaanspraken waardevast en de kans op een korting laag te houden. Uitgangspunt daarbij is een effectieve inzet van de beschikbare middelen alsmede dat de continuïteit van de processen en diensten van het pensioenfonds te allen tijde gewaarborgd zijn. Binnen de premieruimte ambieert het bestuur een verantwoorde en duurzame pensioenopbouw. BPZ wil dicht bij de sociale partners en de aangesloten werkgevers en deelnemers en pensioengerechtigden staan en kunnen inspelen op toekomstige wensen en daarmee wendbaar zijn naar de toekomst. Bovenstaande is concreet gemaakt in zeven concrete fondsdoelstellingen die periodiek worden geëvalueerd. De doelstellingen die BPZ heeft bij de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het vermogen dat ontstaat uit de ontvangen premies, zijn als volgt:

1. Een verantwoorde pensioenopbouw.
2. Behoud van nominale pensioenen in de uitkeringsfase.
3. Het zoveel als mogelijk behouden van koopkracht van het pensioen in de uitkeringsfase.
4. Een kostenefficiënte uitvoering passend bij het motto “clean, lean & mean” van BPZ.
5. Een correcte uitvoering van de pensioenregeling.
6. Adequate communicatie.
7. Het beheer van het vermogen dient zoveel als mogelijk duurzaam te geschieden.

Strategie

BPZ wil de missie, visie en doelstellingen bereiken door:

- Zo goed mogelijk uitvoering geven aan de pensioen-cao van de Zuivelindustrie.
- Een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn voor de deelnemers, de gewezen deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten ondernemingen.
- Het waarmaken van financiële ambities.
- Een actieve bijdrage leveren aan het behoud van een duurzame pensioenregeling die breed vertrouwen geniet bij belanghebbenden.
- De belanghebbenden zodanig bedienen dat ze zich binnen het pensioenfonds vertegenwoordigd voelen.
- De risico's die in de regeling aanwezig zijn of zich in de regeling kunnen voordoen, zo evenwichtig mogelijk toedelen aan de belanghebbenden.

- Helder en open communiceren over de pensioenregeling, de financiële positie van het pensioenfonds en de risico's over de belanghebbenden.
- Transparantie en betrokkenheid realiseren door het geven van adequate informatie aan de belanghebbenden.
- Helder verantwoording afleggen over de invulling van de aan haar opgedragen taken, het gevoerde beleid, de genomen besluiten en de resultaten daarvan.
- Actief communiceren met de belanghebbenden bij het pensioenfonds om hen in staat te stellen de juiste keuzes op pensioengebied te maken (handelingsperspectief).

4.5.3 Doelstellingen en toetsstenen

1. Op een tijdige, zorgvuldige en verantwoorde manier overgaan naar een nieuw betrouwbaar pensioen, waaronder het verdelen van het op de transitiedatum aanwezig collectief pensioenvermogen (invaren).
2. De nieuwe regeling kent een verantwoorde opbouw, is primair gericht op behoud van nominale zekerheid en waar mogelijk gericht op behoud van koopkracht van het pensioen.
3. De nieuwe regeling heeft draagvlak onder betrokkenen en houdt de kosten voor uitvoering in toom. Hiertoe handelt BPZ in de transitie conform haar waarden: in openheid, transparantie, betrokkenheid en met degelijkheid.

Conform wet- en regelgeving leggen sociale partners hun verantwoording over de evenwichtigheid van de transitie vast in het transitieplan. Het bestuur toetst haar keuzes in de transitie langs de volgende toetsstenen:

- i. Betaalbaarheid
- ii. Uitvoerbaarheid
- iii. Evenwichtigheid
- iv. Uitlegbaarheid

Bovenstaande vertaalt zich naar de volgende concrete (financiële) doelstellingen:

1. (Regeling). De behoeften van deelnemers zijn richtinggevend. Zij moeten zich ontzorgd voelen met stabiele uitkeringen en zicht op verhogingen (toetssteen: uitlegbaar).
2. (Regeling). We delen risico's die we beter samen kunnen dragen. De nieuwe regeling kent een reserve om risico's op pech en geluk te delen over generaties (toetssteen: evenwichtig, betaalbaar).
3. (Regeling). Om meer zekerheid over een pensioenuitkering te bereiken, zijn we bereid iets op te geven (toetssteen: uitlegbaar, evenwichtig).
4. (Regeling). Het pensioen is er voor alle (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden en kinderen (toetssteen: evenwichtig).
5. (Invaren). Iedereen gelijk behandelen: cohorten ondervinden geen nadeel als andere cohorten een voordeel kennen bij overstap van oude naar nieuwe regeling (toetssteen: evenwichtig).
6. Clean, lean and mean. Zoveel mogelijk bij de standaard aansluiten en complexiteit vermijden voor zowel de nieuwe regeling als het invaren er naartoe (toetssteen: uitvoerbaar, betaalbaar en uitlegbaar).
7. Het pensioen is er voor alle (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden en kinderen (toetssteen: evenwichtig).

Hierbij geldt op basis van wettelijke eisen dat het collectief pensioenvermogen op de transitiedatum na vaststelling en aftrek van de operationele reserve (wettelijk verplicht), het minimaal vereist eigen vermogen (wettelijk verplicht) verdeeld wordt. Daarbij wordt op basis van de derde doelstelling eerst een dotatie aan de solidariteitsreserve gedaan en daarna het resterende vermogen pro-rata verdeeld over de solidariteitsreserve en de persoonlijke pensioenvermogens.

4.6 Transitiedoelstellingen en kwantitatieve maatstaven

Op basis van het hiervoor beschreven kader zijn, in samenspraak met sociale partners, ter concretisering van het evenwichtigheidskader concreet meetbare transitiedoelstellingen opgesteld. Gedurende het traject van de totstandkoming van het transitieplan hebben sociale partners inhoudelijk overleg gevoerd met het bestuur van BPZ over de consequenties van de transitie. De benodigde berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de bestanden van het pensioenfonds en er heeft afstemming plaatsgevonden over de consequenties ervan. Door deze werkwijze is het pensioenfonds nadrukkelijk betrokken geweest bij de voorbereidingen en de totstandkoming van het transitieplan. In beginsel conformeert BPZ voor de beoordeling van de evenwichtigheid zich aan de doelstellingen van sociale partners.

BPZ heeft de volgende 7 concreet meetbare doelstellingen geformuleerd, welke kunnen worden onderverdeeld in doelstellingen met betrekking tot de pensioenregeling en doelstellingen met betrekking tot de transitie:

Doelstellingen m.b.t. de pensioenregeling

1. **Koopkrachtbehoud.** In de uitkeringsfase dient, gegeven het beleggingsbeleid (lifecycle) enerzijds en de solidariteitsreserve anderzijds, naar verwachting de koopkracht in voldoende mate te worden behouden.
2. **Pensioenambitie.** In de opbouwfase dient, gegeven het premieniveau enerzijds en het beleggingsbeleid (lifecycle) anderzijds, naar verwachting een pensioen van voldoende niveau te worden bereikt.
3. **Solidariteitsreserve.** Middels inzet van de solidariteitsreserve dient de kans op een verlaging van de ingegane pensioenen ten opzichte van het voorgaande jaar zo veel als mogelijk beperkt te worden.

Doelstellingen m.b.t. de transitie

4. **Stabiele uitkering bij transitie.** Behoud uitkeringsniveau reeds gepensioneerden bij transitie.
5. **Stabiele uitkering in uitkeringsfase.** Het beperken of voorkomen van een toekomstige verlaging van de uitkering in de uitkeringsfase.
6. **Wijziging pensioenopbouw.** Het beperken van de nadelige gevolgen van de afschaffing doorsneesystematiek.
7. **Effecten stelselwijziging.** De effecten van de stelselwijziging dienen over alle groepen deelnemers en leeftijdscohorten evenwichtig te zijn.

Hieronder worden deze doelstellingen nader omschreven en wordt aangegeven met welke maatstaven het realiseren van deze doelstellingen wordt getoetst. De transitie-effecten dienen binnen vooraf vastgestelde bandbreedtes (onder- en bovengrens) te liggen. Hier wordt in het volgende hoofdstuk verder op ingegaan.

Doelstellingen met betrekking tot de pensioenregeling

Ad 1 – Koopkrachtbehoud

Doelstelling:

De nieuwe regeling is primair gericht op behoud van nominale zekerheid. Er is geen harde toezegging op koopkrachtbehoud, net als in de huidige regeling. Waar mogelijk is de nieuwe regeling wel gericht op behoud van koopkracht van het pensioen. Met de vormgeving van het beleggingsbeleid, weliswaar binnen het kader van de risicohouding van de deelnemers, heeft het pensioenfonds hier enige mate van invloed op. In de uitkeringsfase dient, gegeven het beleggingsbeleid enerzijds en de solidariteitsreserve anderzijds de koopkracht naar verwachting in voldoende mate te worden behouden.

Maatstaf:

De mediane vervangingsratio in de uitkeringsfase (gewogen gemiddelde geïndexeerde aanvangsuitkering)

Ad 2 – Pensioenambitie

Doelstelling:

De nieuwe regeling kent een verantwoorde opbouw. Sociale partners zijn overeengekomen om een premie beschikbaar te stellen van 20,1% van de salarissom van de deelnemers. Na aftrek van kosten voor pensioenuitvoering en kosten voor de risicoverzekeringen (overlijden, arbeidsongeschiktheid) komt de netto spaarpremie ten goede aan de persoonlijke pensioenvermogens van actieve deelnemers. Gegeven het premieniveau enerzijds en het beleggingsbeleid anderzijds dient naar verwachting een pensioen van voldoende niveau te worden bereikt

Maatstaf:

De vervangingsratio (percentage gemiddelde pensioengrondslag) van een 26-jarige deelnemer met een salarisniveau van € 50.000, zonder opgebouwd pensioen, op basis van 42 dienstjaren (pensioenleeftijd 68 jaar).

Ad 3 – Inzet solidariteitsreserve

Doelstelling:

Het pensioenfonds houdt een solidariteitsreserve aan om in geval van een afname van ingegane uitkeringen (als gevolg van een negatief overrendement of een toename van de levensverwachting) de uitkeringen aan te vullen tot het niveau van het voorafgaande jaar. Middels inzet van de solidariteitsreserve dient de kans op een verlaging van de ingegane uitkeringen ten opzichte van het voorgaande jaar zo veel als mogelijk beperkt te worden

Maatstaf:

De jaarlijkse kans op verlaging binnen het uitkeringscollectief na inzet van de solidariteitsreserve. Het bestuur merkt in dit kader op dat zij, conform de voorschriften uit wet- en regelgeving, de effectiviteit (aansluiting bij doelstellingen) en evenwichtigheid (herverdeling binnen acceptabele grenzen) ook heeft beoordeeld vanuit een breder perspectief.

Doelstellingen m.b.t. transitie

Ad 4 – Stabiele uitkering bij transitie

Doelstelling:

Omwille van vertrouwen in de sector, in het pensioenfonds en in het nieuwe pensioenstelsel vindt het bestuur van BPZ het van belang dat bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling de uitkeringen van reeds gepensioneerde deelnemers niet gekort worden. Zij dienen op het transitiemoment tenminste hun huidige niveau te behouden.

Maatstaf:

De dekkingsgraad op het invaarmoment na vorming van de wettelijk vereiste reserves (minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve) en rekening houdend met de benodigde voorzieningen na de transitie. Dit niveau van de dekkingsgraad bepaalt in welke mate de persoonlijke pensioenvermogens ‘gevuuld’ worden met een bedrag uitgedrukt als percentage van hun individuele technische voorziening onder het huidige stelsel.

Ad 5 – Stabiele uitkering in uitkeringsfase

Doelstelling:

Omwille van vertrouwen in de sector, in het pensioenfonds en in het nieuwe pensioenstelsel vindt het bestuur van BPZ het van belang dat bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling de uitkeringen niet alleen op het transitiemoment zelf (zie voorgaande doelstelling) maar ook in de eerste drie jaar daarna zo veel als mogelijk worden voorkomen of worden beperkt. Het pensioenfonds heeft invloed op middels de initiële bijdrage vanuit het collectief pensioenvermogen aan de solidariteitsreserve. Deze initiële bijdrage is na een aantal jaar echter uitgewerkt. Om die reden toetst het bestuur van BPZ deze doelstelling alleen over de eerste jaren na transitie.

Maatstaf:

De kans op verlaging van de uitkering in de eerste drie jaar na transitie naar WTP.

Ad 6 – Wijziging pensioenopbouw

Doelstelling:

In de nieuwe regeling wordt een pensioenkapitaal opgebouwd waaruit op het moment van pensioneren een (variabele) uitkering kan worden aangekocht. Er wordt geen pensioenaanspraak meer ingekocht. Reeds opgebouwde aanspraken worden gekapitaliseerd (invaren). In de nieuwe regeling wordt de doorsneesystematiek afgeschaft, waarbij jongere deelnemers bijdragen aan de pensioenopbouw van oudere deelnemers. Ter compensatie van een eventueel nadelig effect hiervan hebben sociale partners besloten om in de nieuwe regeling de premie te verhogen van 17,1% naar 20,1% van de salarissom. Rekening houdend met bovenstaande mogen er, naar verwachting, geen nadelige gevolgen optreden in de pensioenopbouw. Het bestuur van BPZ heeft hier enige mate van invloed op middels het invaren van opgebouwde aanspraken en de keuzes daarbij (éénmalig) alsmede wat betreft het beleggingsbeleid (voor zover passend binnen de risicohouding van de deelnemers).

Maatstaf:

De vervangingsratio's rekening houdend met uitkeringsfase (percentage gewogen gemiddelde laatste geïndexeerde pensioengrondslag) in de regeling onder de WTP ten opzichte van die onder het FTK.

Ad 7 – Effecten stelselwijziging

Doelstelling:

Het is een wettelijk vereiste dat de effecten van de stelselwijziging, voor alle deelnemersgroepen en voor alle leeftijdscohorten, als evenwichtig kunnen worden beschouwd. De hieraan gekoppelde doelstelling is dat de (voorgeschreven) maatstaven binnen de gestelde bandbreedtes vallen.

Maatstaven:

De vanuit wet- en regelgeving voorgeschreven maatstaven betreffen:

1. Verandering in pensioenverwachting (WTP vs FTK).
2. Verandering in netto profijt (WTP vs FTK).

De eerste maatstaf betreft een projectiemaatstaf en ziet toe op het bereikbaar pensioen van de deelnemers. Voor actieven en slapers is hierbij gekeken naar de verwachte uitkering op pensioendatum. Omdat een ingegaan pensioen onder WTP zich anders ontwikkelt dan onder FTK, is hierbij voor gepensioneerden rekening gehouden met de ontwikkeling in de uitkeringsfase. De uitkomst van de projectiemaatstaf (verhouding WTP vs FTK) is mede afhankelijk van het niveau van de dekkingsgraad op het transitiemoment en de rentestand.

4.7 Bandbreedtes kwantitatieve maatstaven

Sociale partners bepalen de doelstellingen, kwantitatieve maatstaven en voorrangsregels van de voorgenomen transitie en nemen deze op in het transitieplan. Bij de opdrachtaanvaarding toetst het bestuur van het pensioenfonds aan de (eigen) doelstellingen en uitgangspunten die het pensioenfonds, mede op basis van de doelstellingen van sociale partners, heeft vastgelegd.

Zoals eerder in dit evenwichtigheidskader omschreven, heeft er in de fase om te komen tot het transitieplan van sociale partners intensieve samenwerking plaatsgevonden tussen het bestuur van BPZ en sociale partners. De kwantitatieve doelstellingen zoals het bestuur die hanteert in het evenwichtigheidsoordeel komen overeen met die van sociale partners.

De doelstellingen, voorrangsregels en maatstaven dienen te worden voorzien van bandbreedtes. In dit hoofdstuk worden van de hiervoor genoemde doelstellingen (en bijbehorende maatstaven) de bandbreedtes (onder- en bovengrens) genoemd en toegelicht.

Doelstellingen m.b.t. de pensioenregeling

Ad 1 – Koopkrachtbehoud

De doelstelling met betrekking tot koopkrachtbehoud wordt getoetst middels de mediane vervangingsratio in de uitkeringsfase (gewogen gemiddelde geïndexeerde aanvangsuitkering), voor zowel een op de transitiedatum 68-jarige deelnemer als een deelnemer die al gepensioneerd is (75 jaar). In de uitkeringsfase dient, in een mediaan scenario, een vervangingsratio van tenminste 70% behaald te worden. De ondergrens bedraagt hiermee 70%. Deze ondergrens is onafhankelijk van de rentestand of de hoogte van de dekkingsgraad op het invaarmoment. Een bovengrens is niet van toepassing.

De genoemde 70% is gebaseerd op het volgende. Gegeven de uitgangspunten van de nieuwe regeling zullen de pensioenen eerder en meer verhoogd kunnen worden. Belangrijke reden is dat er geen 'buffers' meer hoeven te worden opgebouwd zoals in de huidige regeling. Gezien de doelstelling van het landelijke pensioenakkoord ligt een doelstelling van meer dan 50% voor de hand. Uiteraard moet de vastgestelde risicohouding dit wel mogelijk maken. Hiermee moet immers voldoende 'overrendement' gemaakt kunnen worden voor een verhoging van pensioen. Een vervangingsratio van 100% is daarmee te ambitieus en past daarmee niet bij de evenwichtigheid. Alles afwegende komt de doelstelling daarmee op 70% te liggen.

- Ondergrens: 70%.
- Bovengrens: niet van toepassing.

Ad 2 – Pensioenambitie

Doelstelling 2 wordt getoetst aan de vervangingsratio van een 26-jarige deelnemer, zonder reeds opgebouwd kapitaal, en met een startsalaris van € 50.000, op basis van 42 dienstjaren. Een vervangingsratio van 78,75% dient met een kans van tenminste 60% behaald te worden. De ondergrens bedraagt daarmee 60%, de bovengrens bedraagt 100%. welke 3 jaar na invoering wordt getoetst door sociale partners. De kwantitatieve ondergrensgrens is gelijkgesteld aan het door sociale partners geformuleerde ambitieniveau. De ondergrens (en bovengrens) is onafhankelijk van de economische en financiële situatie (dekkingsgraad, rentestand) op het invaarmoment.

- Ondergrens: 60%.
- Bovengrens: 100%.

Ad 3 – Inzet solidariteitsreserve

De doelstelling met betrekking tot de inzet van de solidariteitsreserve wordt in de basis getoetst met de jaarlijkse kans op verlaging binnen het uitkeringscollectief na inzet van de solidariteitsreserve.

De jaarlijkse kans op verlaging binnen het uitkeringscollectief mag, na inzet van de solidariteitsreserve, niet hoger zijn dan zonder inzet van de solidariteitsreserve en de eerste 20 jaar niet boven de 15% uitkomen. Een kans op korting bij inzet van de solidariteitsreserve die lager ligt dan de kans op korting zonder inzet van de solidariteitsreserve betekent dat de solidariteitsreserve effectief is.

- Ondergrens: Niet van toepassing.
- Bovengrens: Kans op korting zonder inzet solidariteitsreserve / 15% (eerste 20 jaar).

Doelstellingen m.b.t. de transitie

Ad 4 – Stabiele uitkering bij transitie

Deze doelstelling wordt, per definitie, bereikt bij een dekkingsgraad van het pensioenfonds op de transitiedatum van 103% (ondergrens) of hoger. Na dotatie aan de operationele reserve en het minimaal vereist eigen vermogen (3%-punt dekkingsgraad) resteert daarmee een minimaal vermogen ten behoeve van de persoonlijke pensioenvermogens van 100% van de TV. Uitgaande van een projectierendement gelijk aan de RTS ontvangt iedere deelnemer dan precies zijn / haar individuele TV, waarmee voor reeds gepensioneerden de uitkering niet afneemt.

Deze ondergrens is onafhankelijk van de rentestand op de transitiedatum en/of de hoogte van de dekkingsgraad op de transitiedatum. Een bovengrens is niet van toepassing. Bij iedere dekkingsgraad hoger dan 103,5% wordt deze doelstelling behaald.

- Ondergrens: 103,5%.
- Bovengrens: niet van toepassing.

Ad 5 – Stabiele uitkering in uitkeringsfase

Voor het behalen van deze doelstelling wordt gekeken naar de maatstaf kans op verlaging van de uitkering in de eerste drie jaar na transitie naar WTP. Om van een stabiele uitkering te spreken, mag deze kans mag niet hoger zijn dan onder het FTK. De bovengrens is daarmee de kans op verlaging onder het FTK. De ondergrens is, per definitie, 0%. Deze ondergrens zal nooit behaald worden, aangezien er altijd wel een (kleine) kans is dat de uitkering in de eerste drie jaar na transitie verlaagd moet worden.

- Ondergrens: 0%.
- Bovengrens: kans op verlaging onder FTK.

Ad 6 – Wijziging pensioenopbouw

Doelstelling 6, wijziging pensioenopbouw, wordt getoetst aan de vervangingsratio, rekening houdend met de uitkeringsfase (percentage gewogen gemiddelde laatste geïndexeerde pensioengrondslag). De vervangingsratio in de regeling onder de WTP moet boven de vervangingsratio in de regeling onder het FTK liggen, waarbij ook het invaareffect en het effect van de hogere pensioenpremie wordt meegenomen. De ondergrens (toename) is 0%. Een bovengrens is niet van toepassing.

- Ondergrens: 0%.
- Bovengrens: Niet van toepassing.

Ad 7 – Effecten stelselwijziging (algemeen)

Op basis van wetgeving moeten de transitie-effecten van de totale transitie weergegeven worden voor deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden in termen van:

- Verandering in pensioenverwachting (WTP vs FTK): per leeftijdscohort op basis van een pessimistisch, verwacht en optimistisch scenario.
- Verandering in netto profijt (WTP vs FTK).

Doelstelling is dat de transitie-effecten binnen vooraf vastgestelde bandbreedtes liggen. Indien aan deze doelstelling wordt voldaan, kan geconcludeerd worden dat er sprake is van een voor alle deelnemersgroepen en alle leeftijdscohorten evenwichtige transitie.

Hieronder worden de bandbreedtes ten aanzien van bovengenoemde wettelijke maatstaven weergegeven. Binnen de hier genoemde bandbreedtes acht het bestuur de uitkomsten acceptabel en is er geen nadere besluitvorming vereist om te kunnen overgaan naar de nieuwe WTP regeling.

De algemene uitgangspunten bij de bandbreedtes zijn:

- Idealiter gaan alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden er naar verwachting op vooruit onder de WTP.
- Jonge (gewezen) deelnemers hebben meer mogelijkheden om hun pensioen te verbeteren dan oudere (gewezen) deelnemers. Denk aan bijsparen en carrière- en opleidingsmogelijkheden. Voor jongeren kan daarmee in sommige scenario's makkelijker een min worden geaccepteerd dan ouderen.
- Gepensioneerde deelnemers hebben geen mogelijkheden meer om hun pensioen te verbeteren. Voor hen geldt dat zij in de ideale situatie gelijk of beter uit zijn.
- Gekozen is voor een solidaire premieregeling met solidariteitsreserve om mogelijke dalingen van uitkeringen (deels) op te vangen. De uitkomsten voor gepensioneerden liggen daarmee idealiter gelijk aan of boven de huidige regeling.
- Beleggen brengt risico's met zich mee. Jongeren zullen meer in zakelijke waarden beleggen dan ouderen. Dit betekent dat de waaier van uitkomsten voor jongere deelnemers breder mag zijn dan oudere deelnemers (rekening houdend met het feit dat het nieuwe contract, zowel in economisch positieve scenario's als in economisch negatieve scenario's, minder bescherming biedt dan het huidige contract).
- Er is een grote mate van herverdeling onder het FTK welke onder de WTP grotendeels vervalst. Het is daarmee logisch en verklaarbaar dat niet iedereen er in alle scenario's, in termen van netto profijt, op vooruit kan gaan. Gegeven de herverdelende werking die de premie bij BPZ heeft zullen sommige groepen, met name slapers, er in een sommige scenario's dus op achteruit gaan. Het bestuur vindt dit op voorhand acceptabel omdat deze herverdelende werking van de premie per definitie vervalst. Dit is de bedoeling van de wetgever geweest.
- BPZ is een jong fonds waar de opbouw per 1 januari 2015 is gestart. Bij de overgang per 1 januari 2026 is er maximaal 11 jaar pensioen bij BPZ opgebouwd. Dit betekent dat de opgebouwde pensioenen nog relatief beperkt zijn in verhouding tot de toekomstige opbouw. De uitslagen in de berekeningen zullen bij BPZ wat groter zijn dan bij andere pensioenfondsen omdat ook voor oudere werknemers het nog op te bouwen pensioen zwaarder weegt ten opzichte van het opgebouwde pensioen. In de doorrekeningen heeft nieuwe premie een dempende werking op uitkomsten: zowel goede als slechte scenario's worden gemitigeerd. Voor gewezen deelnemers is er geen nieuwe premie-inleg bij BPZ. Dit maakt dat de uitslagen van deze groep per definitie groter zullen zijn dan voor de actieven en vertaalt zich op

voorhand in ruimere bandbreedtes voor de slapers. Dit wordt op voorhand door het bestuur geaccepteerd.

- Omdat BPZ een jong fonds is, zijn de opgebouwde pensioenen nog beperkt van omvang. Bij het eventueel niet-invaren van pensioenen blijven deze onder het FTK. Dit zou extra administratiekosten met zich meebrengen welke naar verhouding zwaar drukken. Ook zou het collectief in de loop van de tijd krimpen wat betekent dat beleggingsbeleid zou moeten worden aangepast met lagere indexatiekansen tot gevolg. De impact van niet-invaren is niet eenvoudig door te rekenen omdat dit afhankelijk is van vele factoren en zelfs de vraag of een dergelijke FTK-administratie wel op langere termijn gevoerd kan worden. Sociale partners onderschrijven de default van het invaren in de wetgeving in het besef dat niet-invaren bij BPZ relatief zwaarder drukt op de opgebouwde pensioenen. Juist voor jongere deelnemers zit daar een grote mate van modelonzekerheid. Dit maakt ook dat de uitslagen voor jongere deelnemers groter mogen zijn dan voor oudere deelnemers.

Onderstaand wordt ingegaan op de bandbreedtes van beide maatstaven.

Ad 7a – Verandering in pensioenverwachting

Voor de maatstaf ‘verandering in pensioenverwachting’ gelden, voor respectievelijk het mediaan scenario, het slecht weer scenario en het goed weer scenario de volgende bandbreedtes (onder- en bovengrens) per deelnemersgroep (actief, slaper, gepensioneerd) en per leeftijdscohort van 10 jaar. De volgende gedachtenlijn is hierbij gevolgd:

- Onder het FTK is een collectief, leeftijdsonafhankelijk risicoprofiel van toepassing. Onder de WTP is een leeftijdsafhankelijk risicoprofiel van toepassing. Daarnaast gelden onder het FTK voorwaarden met betrekking tot toeslagverleningen en kortingen. Onder de WTP worden resultaten direct verwerkt. Om deze redenen zijn de bandbreedtes voor jonge(re) deelnemers ruimer dan die voor oude(re) deelnemers.
- Actieven deelnemers bouwen nog kapitaal op, slapers niet meer. Dat betekent dat positieve of negatieve rendementen in enig jaar bij actieve deelnemers nog ‘gedempt’ worden door toekomstige opbouw en bij slapers niet meer. Om die reden zijn de bandbreedtes bij slapers ruimer dan bij actieven.
- Voor gepensioneerden geldt onder WTP een collectieve uitkeringsfase en daarmee een leeftijdsonafhankelijk risicoprofiel. Feitelijk is dat een vergelijkbare situatie met het FTK. Om die reden zijn de bandbreedtes voor gepensioneerden niet nader uitgesplitst naar leeftijdscohorten. Voorts wordt er bij het invaren geen ‘spreiding’ toegepast, wat deze aanname verder onderbouwt.
- Vanwege het feit dat het FTK ‘beschermt’ in de zin dat pas vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% (gedeeltelijke) toeslag mag worden verleend en pas bij langdurig tekort moet worden gekort, en onder WTP positieve en negatieve rendementen direct worden toegekend, ligt de bovengrens in een optimistisch scenario boven de bovengrens in een mediaan scenario en de ondergrens in een pessimistisch scenario onder de ondergrens in een mediaan scenario.
- Gezien de doelstelling van sociale partners dat het onder WTP bereikbaar pensioen voor actieven, slapers en gepensioneerden gelijk of hoger uit moet komen dan onder FTK, bedraagt de ondergrens in een mediaan scenario 0%.

Tabel 1: Boven- en ondergrenzen mediaan scenario

	Bovengrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	250%	225%	200%	175%	150%	125%	100%	75%	50%	35%	Nvt
Slaper	1.000%	750%	550%	425%	300%	225%	150%	110%	70%	35%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	35%	35%
	Ondergrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	18%	16%	14%	12%	10%	8%	6%	4%	2%	0%	Nvt
Slaper	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0%	0%

Tabel 2: Boven- en ondergrenzen pessimistisch scenario

	Bovengrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	75%	65%	55%	55%	55%	55%	55%	45%	35%	30%	Nvt
Slaper	100%	80%	60%	40%	30%	30%	30%	30%	30%	30%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	30%	30%
	Ondergrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	Nvt
Slaper	-80%	-80%	-75%	-75%	-65%	-65%	-50%	-35%	-20%	0%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0%	0%

Tabel 3: Boven- en ondergrenzen optimistisch scenario

	Bovengrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	750%	625%	500%	375%	300%	225%	150%	100%	50%	50%	Nvt
Slaper	5.000%	3.750%	2.500%	1.500%	1.000%	750%	500%	250%	125%	50%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	50%	50%
	Ondergrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	350%	275%	200%	125%	90%	55%	20%	5%	5%	0%	Nvt
Slaper	300%	260%	220%	180%	140%	100%	60%	20%	0%	0%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0%	0%

Ad 7b – Verandering in netto profijt

Voor de maatstaf ‘verandering in netto profijt’ gelden de volgende bandbreedtes (onder- en bovengrens) per deelnemersgroep (actief, slaper, gepensioneerd) en per leeftijdscohort van 10 jaar. De volgende gedachtenlijn is hierbij gevolgd:

- Een belangrijke vorm van herverdeling onder het FTK, waar onder het WTP geen sprake meer van is, is de bijdrage van premie / opbouw aan collectief vermogen (premiedekkingsgraad groter dan gelijk aan 100%). Om die reden liggen de bandbreedtes voor actieven boven die van slapers.
- Als gevolg van de afschaffing doorsneesystematiek neemt het netto profijt van jongere actieven toe en van oudere actieven af.

- Doordat toeslagverlening onder het FTK vertraagd plaatsvindt (herverdeling van oud naar jong) en rendementen onder de WTP direct worden toegekend, is de verandering in netto profijt van ouderen hoger dan dat van jongeren.
- Door het direct aanwenden van de aanwezig buffer, in plaats van dat deze middels toeslagverlening vertraagd en gespreid wordt toegekend, is het netto profijt van gepensioneerden positief. Daarnaast profiteren zij van de initiële vulling van de solidariteitsreserve.

Tabel 4: Boven- en ondergrenzen netto profijt

	Bovengrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	40%	35%	30%	25%	20%	20%	20%	20%	20%	20%	Nvt
Slaper	40%	35%	30%	30%	30%	30%	30%	30%	30%	30%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	25%	25%	25%
	Ondergrens										
Leeftijd	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 - 64	65-69	70-74
Actief	0%	0%	0%	-5%	-5%	-5%	-5%	-5%	-5%	-5%	Nvt
Slaper	-45%	-45%	-45%	-40%	-35%	-30%	-25%	-20%	-15%	-10%	Nvt
Gepensioneerd	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0%	0%	0%

4.8 Toepassing en monitoring

BPZ past het evenwichtigheidskader toe op basis van een integrale benadering. Dat betekent dat effecten van de transitie en de nieuwe regeling voor alle gespecificeerde maatstaven in samenhang worden beoordeeld. Het oordeel over evenwichtigheid wordt gebaseerd op het totale beeld dat uit de toetsing naar voren komt.

4.9 Uitgevoerde gevoeligheidsanalyses dekkingsgraad en rente

Voor de mate van evenwichtigheid zijn de ontwikkeling van de dekkingsgraad en rentestand sterk bepalend. Gedurende de periode tussen het opstellen van het transitieplan en implementatieplan en het moment van invaren kunnen economische ontwikkelingen plaatsvinden. Aan de hand van onderstaand schema is inzichtelijk gemaakt welk effect de dekkingsgraad heeft op de transitie naar het nieuwe pensioencontract, de invaardoelstellingen en de evenwichtigheid.

Variant	Startdekkingsgraad	Dekkingsgraad	Scenario set (Q-set t.b.v. netto profijt en P-set t.b.v. URM)	Toelichting
Basisvariant	Jaareinde 2023	117,5%	Q1-2024 (jaareinde 2023)	Feitelijke situatie
Hogere DG	Jaareinde 2023 + 10%	127,5%	Idem	Evenwichtigheid bij hogere invaardekkingsgraad
Lagere DG	Jaareinde 2023 +/- 10%	107,5%	Idem	Evenwichtigheid bij lagere invaardekkingsgraad
Minimale invaardekkingsgraad	103,5%	103,5%	Idem	Evenwichtigheid bij minimale invaardekkingsgraad
Hogere startrente	Jaareinde 2023	117,5%	Q1-2024 (jaareinde 2023) + 100 bps	Evenwichtigheid bij hogere startrente
Lagere startrente	Jaareinde 2023	117,5%	Q1-2024 (jaareinde 2023) +/- 100 bps	Evenwichtigheid bij hogere startrente

Doordat de berekeningen zijn gedaan vanuit verschillende dekkingsgraadniveaus en bij verschillende economische sets ontstaat een breed inzicht in de impact van deze verschillende gevoeligheden, wat bijdraagt aan het begrip en daarmee de borging van plausibiliteit van de uitkomsten. Plausibiliteit van de uitkomsten wordt geduid door de logica van bewegingen in de uitkomsten als gevolg van gewijzigde uitgangspunten te beoordelen. Bijvoorbeeld de impact van een hogere startdekkingsgraad, of hogere startrente op de verandering in vervangingsratio en de verandering in netto profijt voor verschillende deelnemersgroepen en cohorten.

Tijdens het traject is in de werkgroep en het bestuur nadrukkelijk stilgestaan bij de impact die de initiële vulling van de solidariteitsreserve heeft op de evenwichtigheid van de transitie.

De initiële vulling van de solidariteitsreserve is van belang voor transitiedoelstelling 2 (doelstelling 5: stabiele uitkering in uitkeringsfase), zijnde geen (of een zo klein mogelijke kans op) daling van de nominale uitkeringen in de eerste 3 jaar na transitie en regelingsdoelstelling 3 (effectiviteit van de solidariteitsreserve), waardoor de kans op een pensioenverlaging de eerste 20 jaar lager moet zijn dan 15%.

De focus van het bestuur ligt op de rechtvaardige en evenwichtige verdeling van de beschikbare middelen op een manier die aansluit bij de kernprincipes van de transitie. Na vorming van de wettelijke reserves wordt een beperkt deel van het vermogen gebruikt voor initiële vulling van de solidariteitsreserve voor transitiedoelstelling 2 en indien er voldoende middelen resteren wordt eerst hetzelfde percentage toegekend aan iedereen en daarna wordt het resterende vermogen pro-rata verdeeld over de solidariteitsreserve en iedereen. Hierdoor profiteren zowel actieve deelnemers als slapers als gepensioneerden van een eerlijke herverdeling van de pensioengelden, wat de kern vormt van een evenwichtige transitie.

Overige (gevoeligheids-)analyses en decomposities ten behoeve van de borging van de plausibiliteit

Gevoeligheidsanalyses en gedeeltelijke decomposities ten aanzien van de grootste kwantitatieve effecten kunnen bijdragen aan de verklaring van de transitie-effecten.

Gedurende het proces om te komen tot besluitvorming omtrent de financiële opzet van het pensioenfonds onder de Wet Toekomst Pensioenen heeft het bestuur onder andere kwantitatief beschouwd de effecten van:

- De spreidingstermijn bij invaren
- De spreidingstermijn bij resultaattoekenning in uitkeringsfase
- De evenwichtigheid en effectiviteit van de solidariteitsreserve
- De toename van de premie onder de WTP

Het separaat beschouwen van deze onderdelen heeft het bestuur geholpen de plausibiliteit van de transitie-effecten als geheel te doorgronden.

4.10 Conclusie over evenwichtigheid invaren

In het voorgaande is omschreven welke stappen zijn uitgevoerd door het bestuur van het pensioenfonds om te komen tot een weging en oordeel van de evenwichtigheid van de wijziging ten aanzien van het pensioen. Hier is ook toegelicht hoe deze stappen zijn uitgevoerd en welke conclusies hieruit zijn voortgekomen. Uit deze stappen volgen onderstaande conclusies:

- Er is een proces ingericht voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van de transitie-effecten en de transitie-effecten zijn verklaarbaar.
- Het voorgenomen financiële beleid, vastgesteld door het bestuur, is passend bij de kwantitatieve doelstellingen (inclusief bandbreedtes) die door sociale partners zijn gedefinieerd in het transitieplan.
- De herverdeling tussen generaties ligt binnen acceptabele grenzen.
- De kwalitatieve doelstellingen zijn als een rode draad meegenomen bij het totstandkomingstraject van de nieuwe pensioenregeling.
- Bij de totstandkoming van de regeling en het financiële beleid is voldoende rekening gehouden met de beleidsuitgangspunten en zijn de belangen van de verschillende groepen meegewogen om tot een evenwichtige inrichting te komen.

- Het voorgenomen financiële beleid inclusief de invaarsystematiek is als evenwichtig beoordeeld.

Alles overwegend beoordeelt het bestuur van het pensioenfonds de invulling van de gekozen pensioenregeling als evenwichtig.

Het bestuur ziet in de opdracht van sociale partners geen materiële punten die de evenwichtigheid in de weg staan. Het bestuur zal, door middel van een formele opdrachtbevestiging, sociale partners informeren over de opdrachtaanvaarding. In deze opdrachtbevestiging wordt de door het pensioenfonds gekozen inrichting van de pensioenregeling en het invaren onderbouwd. Dit is een samenhang van zowel de onderdelen die voortvloeien uit de arbeidsvoorwaardelijke keuzes van sociale partners als de discretionaire bevoegdheid van het pensioenfondsbestuur.

Het bestuur zal daarnaast middels het implementatieplan vastleggen hoe invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van de regeling.

4.11 Evenwichtigheid bij invaardekkingsgraad

Het begrip invaardekkingsgraad is in de wet gekoppeld aan de keuze om gebruik te maken van de invaardekkingsgraad. Aangezien BPZ geen gebruik maakt van het transitie-FTK (hoofdstuk 5 van dit implementatieplan), is de invaardekkingsgraad niet relevant.

5 Transitie FTK en overbruggingsplan

Het bestuur van BPZ heeft d.d. 28 februari 2024 besloten geen gebruik te maken van het transitie-FTK. Voorafgaand aan dit besluit heeft het bestuur van BPZ de voor- en nadelen van het gebruik van het transitie-FTK uitgebreid besproken. De belangrijkste voor- en nadelen zijn onderstaand samengevat:

Voordelen (argumenten achter AMvB indexatie blijven van kracht):

- Eerder uitzicht op indexatie doordat al bij dekkingsgraad boven 105% toeslagverlening mogelijk is.
- In lijn met doelstellingen van nieuwe contract.
- Draagt (mogelijk) bij aan vertrouwen: er is alsnog vanaf 2015 minder dan volledige prijsinflatie geïndexeerd.
- Er heeft premie inkoop tegen pdg 100% plaatsgevonden, daarmee heeft er geen herverdeling plaatsgevonden door pensioeninkoop.
- Toeslag komt toe aan iedereen. BPZ is jong fonds met zeer beperkt aantal uitkeringsgerechtigden. Dus zeer beperkte herverdeling.
- “peer group”-druk: als andere fondsen wel extra toeslag verlenen.
- Toeslagverlening past bij de beleidsuitgangspunten: “nominaal pensioen zonder toeslagen is voor iedereen ongewenst en op lange termijn is koopkrachtbehoud belangrijker dan nominale waarde”.

Nadelen/overwegingen

- Hogere kans op nominale pensioenverlagingen, doordat de dekkingsgraad onder het transitie-FTK voor transitie moet toegroeien naar minimale invaar-dekkingsgraad en er bij een dekking onder de 90% onvoorwaardelijke nominale kortingen moeten plaatsvinden zodanig dat de DG weer 90% is. Onder het FTK zullen de nominale kortingen minder groot zijn.
- Meer toeslagverlening verlaagt de dekkingsgraad waardoor de kans op een dekkingsgraad onder een nader te definiëren minimaal invaar-dekkingsgraad bij invaren stijgt. Een dekkingsgraad onder de minimale invaar-dekkingsgraad leidt ertoe dat bij invaren ingegane uitkeringen verlaagd moeten worden of er minder vermogen beschikbaar is voor de solidariteitsreserve.
- Administratieve en governance belasting in een tijd dat er erg veel moet gebeuren. Dit doordat analyses naar indexatiebeleid onder transitie moeten plaatsvinden, er netto profijt analyses nodig zijn voor het in kaart brengen van evenwichtigheid en er overbruggingsplannen opgesteld moeten worden welke meer informatie moeten bevatten dan de huidige herstelplannen, er communicatie naar deelnemers moet plaatsvinden. Ook hangt er een kostenplaatje aan dergelijke analyses.
- BPZ is een jong fonds, daarmee is het aantal uitkeringsgerechtigden beperkt, en is ook de uitkering vanuit BPZ beperkt, waardoor het nadeel dat gepensioneerden ondervinden door het niet toepassen van transitie-FTK ook beperkt is.

Omdat BPZ geen gebruik maakt van het transitie-FTK is het opstellen en indienen van een overbruggingsplan niet van toepassing.

6 Transitieplan

6.1 Besluitvorming transitieplan

De pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zuivel en aanverwante industrie (hierna BPZ) wordt aangepast als gevolg van de invoering van de Wet toekomst pensioenen. De aanpassing van de pensioenregeling is overeengekomen tussen de werkgeversorganisatie NZO (namens de werkgevers die partij zijn bij de COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST INZAKE PENSIOENEN 2021 VOOR DE ZUIVELINDUSTRIE (hierna pensioen cao)) en de vakorganisaties FNV, CNV en De Unie (NZO en vakorganisaties hierna gezamenlijk te noemen: sociale partners).

In het transitieplan zijn de tussen sociale partners gemaakte afspraken verder uitgewerkt en hebben sociale partners de gemaakte keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenregeling vastgelegd, alsmede de wijze waarop wordt omgegaan met de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Daarnaast bevat het transitieplan de toelichting en de verantwoording van sociale partners waarom zij van oordeel zijn dat sprake is van een evenwichtige transitie.

Op grond van artikel 150d van de Pensioenwet hebben de sociale partners uitgebreid gesproken over de nieuwe pensioenregeling voor werkgevers en werknemers vallend onder de werkingssfeer van de pensioen cao. Op 2 juli 2024 hebben zij hierover een akkoord bereikt waarna het concept plan is voorgelegd aan de twee verenigingen van gepensioneerden voor uitoefening van het hoorrecht. Daarna is het plan voorgelegd aan de respectievelijke achterbannen welke hiermee hebben ingestemd. Per 14 oktober is het transitieplan getekend door sociale partners. Dit transitieplan is op 14 april 2025 aangevuld met een bijlage in het kader van de evenwichtigheid naar aanleiding van de publicatie van een 'good practice' daarover. Sociale partners en BPZ streven ernaar om op 1 januari 2026 over te gaan op een pensioenregeling die voldoet aan de Wtp.

In het proces naar de totstandkoming van het transitieplan zijn de volgende stappen voltooid:

- Sociale partners in de Zuivel zijn in 2022 gestart met de invulling van de nieuwe pensioenregeling onder het nieuwe pensioenstelsel. De overleggen hebben in een breed samengestelde werkgroep plaatsgevonden. De onderwerpen zijn in een stuurgroep (petit comité) voorbereid en vervolgens in de werkgroep bediscussieerd. Het pensioenfonds (BPZ) was in beide gremia vertegenwoordigd voor de toets op de uitvoerbaarheid.
- De werkgroep had als taak de cao-partijen te adviseren over de invulling van de nieuwe pensioen cao vanaf 2026 alsmede de opstelling van het zogenoemde 'transitieplan'.
- Er zijn diverse berekeningen gemaakt, er is een risicopreferentieonderzoek gehouden door BPZ en er is onderzoek uitgevoerd naar de voorkeuren van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De uitkomsten daarvan zijn uitgebreid besproken.
- Besproken uitgangspunten zijn het collectieve karakter, complexiteitsreductie om kosten te voorkomen, de uitvoerbaarheid van het type regeling indachtig het bekende motto van 'clean, lean en mean' alsook de uitlegbaarheid van gemaakte keuzes. Solidariteit is een belangrijk uitgangspunt, waarbij geldt dat deze evenwichtig moet zijn over en tussen generaties.
- Tussentijds zijn werknemers (onder meer) via BPZ op de hoogte gehouden via nieuwsberichten. In november 2023 en april 2024 is een tussentijdse pensioenkrant gepubliceerd met de tussenliggende afspraken tot dan toe.

- In het proces is ook contact gelegd met ouderenorganisaties VGAZ en VGC. Dit als onderdeel van het wettelijk voorgeschreven hoorrecht dat verplicht tot consultatie van representatieve organisaties van gepensioneerden en gewezen deelnemers.
- Tot slot is een populaire versie gemaakt van het transitieplan voor de drie verschillende groepen van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

De belangrijkste mijlpalen in het proces naar de gewijzigde pensioenregeling zijn als volgt gedefinieerd in het transitieplan:

Datum	Mijlpaal
2022	Start voorbereiding nieuwe pensioenregeling
1 juli 2023	Wet toekomst pensioenen van kracht
Juni 2024	Vaststelling concept transitieplan door sociale partners
Juni 2024	Hoorrecht op concept transitieplan
Juli 2024	Vaststellen concept transitieplan
Zomer 2024	Achterbanraadpleging
September 2024	Vaststellen en ondertekening transitieplan
Vierde kwartaal 2024	Overige besluiten bestuur BPZ waaronder implementatie- en communicatieplan en instemming belanghebbendenorgaan alsmede instemming raad van toezicht op het invaren. Deze besluiten zijn nodig voor tijdig verzoek aan DNB tot collectieve waardeoverdracht van alle pensioenaanspraken en-rechten per 1 januari 2026 (eind 2024 gereed)
2025	Verdere voorbereiding transitie door pensioenfonds en beoordeling DNB
1 januari 2026	Transitie naar de nieuwe pensioenregeling inclusief invaren van bestaande pensioenaanspraken en- rechten
1 januari 2028	Uiterste wettelijke datum voor transitie (tot deze datum is eventuele uitloop mogelijk)

6.2 Evenwichtigheid transitieplan

Het bestuur van BPZ heeft de transitie in zijn geheel beoordeeld en geconcludeerd dat deze evenwichtig is.

Sociale partners hebben de evenwichtigheid in meer detail uitgewerkt in een bijlage bij het transitieplan. De conclusie van het bestuur komt overeen met de conclusie van de sociale partners, zoals opgenomen in het transitieplan.

Tot slot heeft het bestuur aandacht geweest voor het rapport Peters. Deze signaleert een aantal mogelijke juridische knelpunten bij de overgang. Het bestuur concludeert dat BPZ een vrij eenvoudige regeling zonder overgangsregelingen kent welke de overgang naar de Wtp eenvoudiger maken. In het kader van de evenwichtigheid is uitgebreid ingegaan op de verdeling van het vermogen over alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Voor wat betreft de afschaffing van het individuele bezwaarrecht geldt dat er twee verenigingen van gepensioneerden gehoord zijn door sociale partners en dat bij BPZ in het bijzonder geldt dat voor aanpassing van de regeling instemming benodigd is van het belanghebbendenorgaan wat zwaarder is dan het 'verzwaarde adviesrecht' van verantwoordingsorganen. Het klachtrecht is voor het individu wettelijk versterkt. Bij BPZ is sprake van korte lijnen met sociale partners en werkgevers zodat eventuele klachten ook via die weg het bestuur kunnen bereiken. Het bestuur neemt eventuele klachten serieus en zal daarop reageren.

6.3 Wijze van vaststelling uitvoerbaarheid transitieplan

BPZ heeft het (concept) transitieplan in de zomer van 2024 al besproken met Appel om vooraf te borgen dat Appel de pensioenregeling kan uitvoeren. Daar zijn toen geen bijzonderheden uit gekomen.

BPZ beoordeelt de uitvoerbaarheid van de SPR-regeling door Appel aan de hand van de in paragraaf 2.1.1 benoemde wijze.

6.4 Toets op conformiteit transitieplan

Het transitieplan (inclusief addendum) is door de adviseurs van sociale partners, WTW als adviseur van BPZ en door BPZ zelf getoetst op wet- en regelgeving. De inhoud van de pensioenregeling is ook ter opiniëring van de sleutelfunctiehouders voorgelegd. Daarnaast heeft BPZ de inhoud van de pensioenregeling, zoals opgenomen in het transitieplan, getoetst aan de dienstenkaart van Appel. Hieruit zijn geen bevindingen naar voren gekomen, die impliceren dat de regeling niet aan wet- en regelgeving voldoet.

6.5 Afwijking transitieplan

BPZ gaat uitvoering geven aan het transitieplan (inclusief bijlage) van sociale partners van BPZ. Het bestuur van BPZ wijkt op één onderdeel af van het transitieplan. Maandelijks worden alle kapitalen van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden verhoogd met de benodigde bijschrijving voor het micro-langlevens. Dit gaat ten laste van de tussenrekening ROR sterfteresultaat waar de baten uit overlijden op worden geboekt. Als deze tussenrekening onvoldoende is, wordt een negatief resultaat op micro-langlevens jaarlijks verrekend met de persoonlijke pensioenkapitalen op basis van het relatieve gewicht van de persoonlijke kapitalen. Een mogelijk negatieve impact hiervan op de lopende uitkering wordt, na saldering met het financiële overrendement en het spreiden van mee en tegenvallers in het uitkeringscollectief, opgevangen via de solidariteitsreserve. Een positief saldo van de tussenrekening vloeit einde jaar naar de kapitalen.

6.6 Financiële grenzen voorwaardelijk aan transitieplan

De bandbreedte van de dekkingsgraad waarbij geen nadere besluitvorming meer nodig is, is vastgesteld op 103,5% tot 127,5%. Ditzelfde geldt voor rentebewegingen van minder dan 2%-punt ten opzichte van de doorgerekende stand in het transitieplan. Sociale partners alsook het bestuur hebben vastgesteld dat de gemaakte keuzes bij een dekkingsgraad tussen 103,5% en 127,5% alsook binnen de genoemde rente-bandbreedte tot een evenwichtige transitie leiden.

6.7 Afspraken bij overschrijding financiële grenzen transitieplan

Gegeven de wettelijke eis aan bandbreedtes ten aanzien van (onder meer) de dekkingsgraad waarbinnen de overgang evenwichtig is, zal BPZ bij een dekkingsgraad lager dan 103,5% of hoger dan 127,5% in overleg gaan met sociale partners of er overgegaan kan worden naar de nieuwe regeling.

Sociale partners constateren dat tussen het sluiten van het opstellen van dit transitieplan en de daadwerkelijke ingang van de nieuwe pensioenregeling een ruime tijdsperiode ligt. Sociale partners vragen BPZ nauwlettend de ontwikkelingen te volgen en indien nodig met sociale partners in overleg te treden. BPZ zal de financiële markten, rentestand en dekkingsgraad monitoren op wekelijkse basis. Sociale partners behouden zich het recht voor om bij exceptionele omstandigheden, die grote nadelige impact kunnen hebben op de beoogde nieuwe pensioenregeling en het invaren, te besluiten de invoering van de nieuwe regeling en het invaren tijdelijk op te schorten, dit met inachtneming van de wet. Sociale partners zullen bij het constateren van een van deze

omstandigheden direct met het bestuur van BPZ in overleg treden om de situatie te bespreken en te bekijken of aanvullende maatregelen aan de orde zijn.